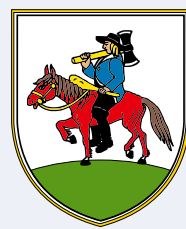

Pivški list

Zelenikras

Predstavniki in predstavnice Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani, Zavoda za gozdove Slovenije in Občine Pivka.
Ekipa, ki je ustvarjala vsebine za Center o velikih zvereh Dina.
Stojijo (z leve): Tine Gotar, Rok Černe, Maja Sever, Jernej Javornik, Ana Pšeničnik, Meta Mavec.
Sedijo (z leve): Urša Fležar, Manca Velkavrh, Dragica Jaksetič, Irena Kavčič.

PO NAŠI OBČINI

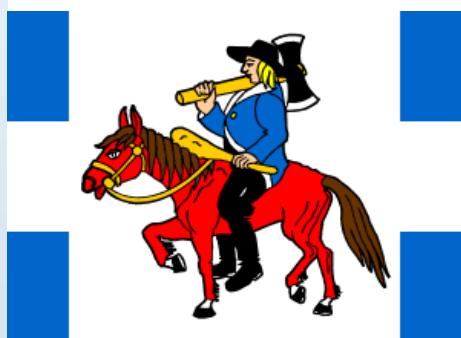

Foto: Krajinski park Pivška presihajoča jezera, Park vojaške zgodovine, Tadej Penko, Zlatko Smrdel

Foto: Boštjan Kurent

Bodimo odgovorni in spoštljivi!

V želji, da so za vami prijetni poletni meseci, ki so vas navdali z novo energijo za jesensko obdobje, ko marsikaj znova preide v ustaljene tirnice, v vaš dom pošiljamo septembrsko številko Pivškega lista. Znova izrekamo zahvalo vsem občanom, ki se trudite na raznolikih področjih, soustvarjate prijetno vzdušje ter ponosno zastopate domači kraj. Brez vas tudi tokratne številke, v kateri smo skušali zaobjeti čim več aktualnosti, ne bi bilo.

Poletje je bilo precej brezskrbno obdobje, želimo si, da bi v tem vzdušju lahko nadaljevali tudi v prihajajočih mesecih. Bodimo odgovorni in spoštljivi, naj bo dobro počutje in zdravje tisto glavno vodilo in motiv, ki preseže morda kdaj neprijetne situacije oziroma razmere, v katerih se nahajamo.

Prijetno in barvito jesen vam želim,

Doris Komen Horvat
odgovorna urednica

Naslov uredništva: Občina Pivka,
Kolodvorska cesta 5, 6257 Pivka

Telefon: 05/72 10 100

Spletna stran: www.pivka.si

Elektronski naslov: pivski.list@pivka.si

ISSN št. 2536-4367

Naklada: 2400 izvodov

Prejmejo ga brezplačno vsa gospodinjstva v
Občini Pivka.

Uredniški odbor: Nataša Biščak, Silvo
Čelhar, Danijel Kovačič Grmek, Irena
Margon, Evgen Primožič

Glavna in odgovorna urednica:
Doris Komen Horvat

Fotografija na naslovnici:
Simon Avsec

Jezikovni pregled: Irena Margon
Oblikovanje: Kreaktiva

Tisk: Abakos d.o.o.

Uredništvo si pridržuje pravico, da članke ustrezno
skrajša in jih v primeru, ko v skladu s programsko
zasnovo glasila ne sodijo v nobeno izmed rubrik, ne
objavi. Nenaročenih prispevkov ne honoriramo.

VABLJENI K SOUSTVARJANJU OBČINSKEGA GLASILA

Vaše prispevke za novembrsko številko pričakujemo

najpozneje do 5. NOVEMBRA 2021

na e-naslov: pivski.list@pivka.si.

AKTUALNA DELA IN PROJEKTI

ZAKLJUČENA PREPLASTITEV NA CESTI G1-6 PIVKA – RIBNICA

Zaključila se je preplastitev vozišča, ki se je v obdobju od 8.04.2021 do 5.07.2021 izvajala na državni cesti G1-6, odsek Pivka – Ribnica, v upravljanju DRSI. Pogodbena vrednost del je znašala 520.000 EUR.

Preplastitve so se izvajale na treh odsekih, in sicer od gostilne Herman do podvoza Hrastje, od priključka PVZ (Park vojaške zgodovine) do priključka Kal, od priključka za odpad oz. transformatorske postaje do počivališča pred priključkom Šmihel.

OTROŠKO IGRIŠČE V PIVKI IMA DVE NOVI IGRALI

Najbolj obiskano otroško igrišče v občini igrišče pri stadionu v Pivki je bogatejše za dve novi igrali, gugalnico košara ter večnamensko plezalo z različnimi elementi, katerega starost uporabe je 6 do 12 let.

Pod obema novima igraloma so postavljene tudi podloge proti poškodbam – plošče v debelinah, ki ustrezajo posameznemu igralu.

ZAKLJUČILA SE JE I. FAZA PRENOVE CESTE PARJE - JURŠČE

Izvajalec del CPK ITER d.o.o. je v prvi polovici avgusta zaključil s 1. fazo izvedbe prenove ceste Parje – Juršče.

Kot je bilo v juliju dogovorjeno s predsednikoma vaških skupnosti Palčje in Juršče, so dela v letošnjem letu potekala na odseku med Parjami in Palčjem, kjer je bil na kritičnih mestih zamenjan spodnji stroj ter izvedena izravnava in preplastitev celotnega odseka. Del ceste med Palčjem in Jurščami bo prenovljen v letu 2022.

DELA NA VEČNAMENSKI DVORANI SKALA

Športna dvorana Pivka je v uporabi že skoraj 15 let, pred potekom garancije so se v času poletnih počitnic odpravile nekatere ugotovljene napake na objektu.

Na določenih mestih se je odstranilo odstopajoč, nabrekli in razpokani zaključni sloj fasade, zamenjal se je pas toplotne izolacije ob horizontalni obrobi, prav tako pločevinaste strešne čelne obrobe, saniralo se je kovinske stebre pri vhodih v dvorano in odpravilo vzroke zamakanja na nižjem delu strehe nad shrambo orodja. Po izvedeni sanaciji se je izvedlo nov zaključni sloj fasade po celi površini v višini objekta nad 3 m in nov zaključni sloj coka v barvah obstoječih ploskev.

NOVA PROMETNA OGLEDALA

Občina Pivka je prisluhnila prebivalcem Vilharjevega naselja in na križišču Vilharjeve in Kettejeve ulice ter na zoženem delu na vhodu v Vilharjevo naselje namestila prometna ogledala.

DELOVNI OBISK VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC V PIVKI

V drugi polovici avgusta je občino Pivka obiskal varuh človekovih pravic Peter Svetina. V okviru delovnega obiska se je seznanil z uresničevanjem človekovih pravic v lokalni skupnosti, delovanjem uprave in odločanjem v upravnih zadevah v zakonitih in razumnih rokih. Sicer varuh človekovih pravic do sedaj še ni obravnaval pritožbe, ki bi se nanašala na občino Pivka. Župan je varuha seznanil z odprtimi projekti, od vodooskrbe do gradnje doma starejših in načrtih za reševanje stanovanjske problematike v občini.

V času delovnega obiska se je Peter Svetina srečal tudi z vodstvom vrtca Pivka in strokovnimi sodelavkami vrtca. Pogovarjali so se o problematiki otrok z motnjami v razvoju ter zlasti o zgodnji obravnavi predšolskih otrok.

Zakon o zgodnji obravnavi otrok je bil sicer sprejet, nima pa izvedbenih oziroma podzakonskih predpisov. To tudi otežuje in onemogoča delo strokovnih delavcev na tem področju. Varuh je obljubil, da bo posredoval pri pristojnem ministrstvu.

Foto: Simon Avsec

Varuh je del obiska posvetil tudi lokalnim humanitarnim organizacijam, in sicer Rdečemu križu Postojna in Pivka ter Karitas Pivka. Seznanil se je z njihovim delom v času epidemije. Humanitarni organizaciji sta povedali, da sam porast povpraševanja v epidemiji ni bil toliko kritičen kot pomanjkanje sodelavcev. Tako pri Karitas kot pri Rdečem križu so najbolj aktivne prostovoljke mlajše upokojenke, ki pa se v času epidemije niso želele preveč izpostavljati zaradi morebitnih okužb. Tako je delo slonelo na zaposlenih oziroma mlajših prostovoljcih.

Delovni dan je bil sklenjen s sklepno mislijo, da je nujno ohranjati socialni čut za sočloveka in socialni čut v lokalni skupnosti.

»GLEJ DALEČ, IN KO MISLIŠ, DA ŽE GLEDAŠ DALEČ, GLEJ ŠE DLJE«

Robert Baden Powell, ustanovitelj skavtskega gibanja

Za nami so poletni dnevi, ki smo jih po letu dni takih in drugačnih omejitev, ponovno preživeli tako, kot smo bili vajeni pred pandemijo COVID 19. Prihaja jesen, ki je nepredvidljiva. Mutacije virusa nam lahko ponovno zagrenijo življenje. Zato se je potrebno zaščititi. Cepiva je sedaj dovolj, zato ne nasedajte lažnim prerokom in zaščitite sebe in svoje bližnje. Starejši tudi s tretjim odmerkom. V državah, kjer je delež precepljenosti višji, bodo posledice novega vala manjše, predvsem pa bodo obvarovana številna življenja.

Po letu dni je gospodarska aktivnost izjemna. Delo ponovno išče delavce in ne obratno. Na območju cele države se izvajajo številne investicije. Tudi s pomočjo sredstev iz Evropske unije, kjer smo v zadnjem letu dni sprostili preko 1,2 milijard evrov nepovratnih sredstev. Vlada je pred kratkim povečala sredstva za nove šole in vrtce, kar bo omogočilo izvedbo vseh 126 projektov, ki so bili prijavljeni na razpis ministrstva in so izpolnjevali pogoje. Pričenja se obsežna prenova številnih domov za starejše po celi državi in gradnja novih. Podobno na področju zdravstva. Poleg evropskih sredstev bo za investicije v zdravstvu v naslednjih desetih letih predvidenih 2 milijardi evrov sredstev. Širom po državi je v gradnji nekaj tisoč najemnih neprofitnih stanovanj. Odpravljene so bile številne birokratske ovire in izboljšan standard za številne kategorije upravičencev. Vrtec za drugega in naslednje otroke je postal brezplačen. Z začetkom šolskega leta je uvedena nova izboljšava za dijake in študente, ki omogoča celoletno neomejeno uporabo javnega potniškega prometa (vlak, avtobus) na vseh relacijah za 25 eur mesečno oz. 200 evrov za celo leto.

Po letih in letih pisanja različnih študij, analiz in praznega besedičenja vlad, ki so jih vodile oz. so v njih sodelovale stranke, ki so sedaj v opoziciji, smo pod to vlado priča konkretnim projektom za ljudi in odločitvam, ki gredo v prid ljudem. Opozicija pa bi lahko pripomogla k temu, da bi bili še uspešnejši. Temu smo bili priča v mandatu 2004-2008, ko je Socialne demokrate vodil Borut Pahor. Njegova stranka je takrat podprla številne projekte prve Janševe vlade in leta 2008 dosegla najboljši rezultat v svoji zgodovini. Žal pa smo danes priča podivjani in programsko prazni opoziciji, kjer v svojem sovraštvu do Janeza Janše ter rušenju vsega, kar je dobro za ljudi, prednjači Tanja Fajon.

Avgusta smo v podjetniški coni Neverke obeležili pričetek gradnje proizvodnega inkubatorja in širitve komunalne opremljenosti cone. Obe investiciji sta izdatno podprti z nepovratnimi evropskimi in državnimi sredstvi. Ob tej priložnosti sem povedal, da sam pri svojem delu skušam slediti misli Bi-Pija, ustanovitelja skavtskega gibanja, ki pravi: »Glej daleč, in ko misliš, da že gledaš daleč, glej še dlje«.

Tudi v Pivki gleda župan z ekipo in članicami ter člani občinskega sveta daleč, zelo daleč naprej. Občina Pivka sodi v sam vrh občin po uspešnosti pridobivanja nepovratnih sredstev iz različnih skladov za različne investicije. Gre za občino, ki se razvija na vseh področjih in nudi ustrezne pogoje za delo in bivanje. Za občino, v kateri je prijetno živeti. Naj tako tudi ostane.

Ostanite zdravi in vse dobro vam želim.

BESEDA KOT ORODJE, BESEDE KOT OROŽJE

Ja, besede so orodje, sploh v politiki. Na žalost pa so prevečkrat besede tudi orožje. Samo eno črko spremenimo v obeh besedah, pa je pomen popolnoma nasproten. Zakaj pišem o orodju, orožju in besedah? Ker smo kot družba popolnoma izgubili kompas. Ker je beseda postala zelo poceni. Ker govorjenje, pojasnjevanje in argumentiranje izgublja svoj pomen.

No, k temu me je zagotovo spodbudil tudi incident na Kredarici, kjer so se verbalno soočili predsednik vlade, minister in protestniki. Povsem naključno?! Ne vem, če je bilo slučajno, pa to pravzaprav ni niti pomembno. Pomembno je bilo najbolj to, da sta jih oba slišala kar nekaj krepkih, in kako naj bi bilo to narobe. Ne me narobe razumeti. Vsako nasilje je obsojanja vredno. Ampak pri tem je potrebno tudi zavedanje, da nasilje rojeva nasilje. Da beseda spodbudi besedo. In tudi to, da konflikti spodbujajo konflikte.

Po vseh mesecih zaostrovanja, bliskovitih in nerazumnih vladnih potez, popolnega komunikacijskega poloma pri dialogu z ljudmi, je pač nekdo želel povedati še enkrat tisto, kar govori že od začetka korona krize. Ker toliko časa

ni bil slišan niti uslišan, je to povedal malo glasneje. In kaj dobi nazaj? Spet žalitve in poniževanje.

Po vseh »uživate, dokler lahko«, »gremo se igrati«, »svinjah in biserih«, »privilegirancih« in podobno, so protestniki, ki so si upali povedati na glas, kaj si mislijo, dobili še psihiatrično diagnozo. In to je potrebno pojasniti vladajočim – kar seješ, to žanješ. Vsi pa vemo, da spoštljiv odnos rodi spoštovanje. Občutek imam, da tega že davno ni več.

Sicer pa je za nami pestro poletje, ki je spet odpiralo mnogo več vprašanj, kot pa dalo odgovorov. In tudi to kaže na nek slabšalen odnos do vseh, ki bi si želeli pojasnila. Ker pa pač pojasnil ni, lahko podajamo trditve. Predsednik vlade ne hodi v državni zbor. Samo v zadnjih treh tednih je bil vabljen trikrat, pa ga ni bilo. Ker je imel pač »druge obveznosti«. Ampak vprašanja ostajajo, očitki tudi. Ni pa dialoga. Je to preveliko pričakovanje? Naj ostane retorično.

Ostanite zdravi in vse dobro vam želim,

DO KONCA LETA BO V IOC NEVERKE NASTAL PROIZVODNI PODJETNIŠKI INKUBATOR

Občina Pivka in preostale občine v regiji, ki so v letošnjem letu podpisale sporazum o vzpostavitvi Mrežnega podjetniškega inkubatorja Perspektiva, s skupnimi prizadevanji spodbujajo razvoj podjetništva v regiji. Predvsem gre pri tem za pomembne razvojne projekte, vsebinske in infrastrukturne pridobitve, ki bodo še v tem letu kakovostno nadgradile možnosti za uveljavitev in delovanje lokalnih podjetij. Medtem, ko so že v teku gradbena dela v stavbi Mrežnega podjetniškega inkubatorja Perspektiva v Velikem otoku v Postojni, kjer nastajajo novi poslovni prostori/ pisarne in restavracija, se začne tudi gradnja podjetniškega inkubatorja za proizvodne dejavnosti v IOC Neverke.

V avgustu sta minister Zvone Černač in župan Občine Pivka Robert Smrdelj položila temeljni kamen za pričetek gradnje podjetniškega inkubatorja ter otvorila izgradnjo nove poslovne infrastrukture v IOC Neverke.

Občina Pivka je v Dogovor za razvoj Primorsko notranjske razvojne regije v letu 2018, z namenom vzpostavitve podpornega okolja za rast in razvoj podjetij, uvrstila projekt Poslovne infrastrukture in podjetniškega inkubatorja v IOC Neverke. Na podlagi oddane vloge za dodelitev finančne pomoči je Služba vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko maja 2021 Občini Pivka izdala Odločitvi o podpori za oba projekta.

Župan Robert Smrdelj se je ob tej priložnosti zahvalil ministru Černaču za aktivno podporo pri odpravljanju administrativnih ovir za izdajo odločitev o podpori projektov tako za pivške projekte kot tudi drugod širom Slovenije.

Na podlagi izdanih odločitev in podpisanih pogodb so izbrani izvajalci lahko v juliju 2021 pričeli z deli na terenu. Projekt izgradnje komunalne infrastrukture, ki obsega novo povezovalno cesto v dolžini 400m, vodovod, fekalno in meteorno kanalizacijo, elektro ter TK instalacije izvaja podjetje Ginex International d.o.o. Za potrebe odvajanja in čiščenja odpadnih fekalnih voda bo izgrajena nova skupna čistilna naprava kapacitete 400PE. Izbrani izvajalec je podjetje CID – ČISTILNE NAPRAVE d.o.o. s partnerji Grafist d.o.o. in FOND S d.o.o.

Nov podjetniški inkubator za proizvodne dejavnosti v katerem bo 960 m² proizvodnih površin namenjenih mladim podjetjem ter cca. 500 m² novih površin za potrebe skupnih ter pisarniških prostorov gradi podjetje Makro 5 gradnje d.o.o. Dela nadzira podjetje Tringrad Nova d.o.o. Predviden zaključek investicij je v mesecu decembru 2021. Skupna ocenjena vrednost investicije znaša 3.202.761,58 EUR, od tega znaša delež sofinancerskih sredstev 3.066.683,00 EUR (EU 2.300.012,25 EUR, SLO 766.670,75 EUR), razliko sredstev pa bo zagotovila Občina Pivka.

Operacijo sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija. Minister Zvone Černač je pred dogodkom obiskal še tehnološki podjetji ORO precizne obdelave d.o.o. in ORO Met d.o.o.,

kjer se je srečal z vodstvi in si ogledal proizvodni proces. V kulturnem programu dogodka je kot gost nastopil Košanski oktet.

Foto: Valter Leban

MREŽNI PODJETNIŠKI INKUBATOR PERSPEKTIVA PERSPEKTIVNO NAPREJ

V Mrežnem podjetniškem inkubatorju Perspektiva se po nekoliko bolj sproščenem poletnem obdobju, ki smo ga izkoristili za skrbno načrtovanje aktivnosti ter vzpostavitev novih sodelovanj, vračamo v izjemno vsebinsko in programsko bogat ritem, s katerim bomo nedvomno nadaljevali in še okrepili dosedanje uspešno delo na področju podjetniških priložnosti v regiji in tudi širše. Naš Mrežni podjetniški inkubator Perspektiva, ki povezuje vse občine v Primorsko-notranjski regiji, je v prvi vrsti prostor, kjer se aktivno srečujejo posamezniki, zainteresirani za podjetništvo ali pa tisti, ki že imajo podjetje in svojo dejavnost želijo razviti ter z njo lepo živeti. Dostopna in dosegljiva ekipa strokovno usposobljenih svetovalcev, kar udeleženci izpostavljajo kot največjo prednost in adut, izvaja namreč kakovostne storitve svetovanja in mentoriranja, povsem prilagojena posamezniku. Podjetniki na enem mestu tako dobijo optimizirane storitve ali vsaj vedenje in informacije o vsem, kar potrebujejo. V naslednjih mesecih bo MPIP nadaljeval z zelo aktivnim izobraževanjem potencialnih podjetnikov. Poleg že uveljavljenih programov, Naša Perspektiva in Start—tourism-up, pri katerih se obeta nekaj sprememb glede na prilagoditve in potrebe udeležencev, se bo letos lansiralo nov program Ideja pro, ki nagovarja tehnološka start up podjetja.

»Med večjimi letošnjimi dosežki je vzpostavitev Mrežnega podjetniškega inkubatorja, ki nam omogoča, da občine poenoteno in skupaj, tudi preko celostne podjetniške strategije okolja, nagovarjajo k dvigu podjetniške aktivnosti v regiji. V letošnjem letu smo v osmih mesecih izvedli 40 tematskih dogodkov in sodelovali z več kot 1000 udeleženci iz cele Slovenije (60% iz naše regije). Da je podjetništvo potencial naše regije, da mladi podjetniki radi sodelujejo z nami potrjuje podatek, da smo v letošnjem letu popolnoma zapolnili prostore 1. nadstropja naše stavbe. Veseli smo investicije, ki poteka v naši stavbi. Do konca leta bodo v okviru le-te pridobili nove pisarne, restavracijo in konferenčne prostore. Naša največja prioriteta je fokusirano delo z mentoriranci. Glede na to, kaj posameznik počne in kaj potrebuje, posamezniku individualno prilagodimo program in pristope. Trenutno imamo v naših prostorih 9 podjetnikov (16 delovnih mest). V enem letu smo iz petih aktivnih uporabnikov prišli na 50 posameznikov, s katerimi osebno sodelujemo in se srečujemo, jim sledimo, prilagajamo aktivnosti. S tem spodbujamo rast novih podjetij.« **dr. Jana Nadoh Bergoč, vodja MPIP**

»Letos smo prvič, v sodelovanju z RDO Zeleni kras, Zavodom Znanje, enoto Turizem in SPOT točko Primorsko-notranjske regije, pilotno izvedli podjetniški program Start—tourism-up s turističnimi vsebinami. V program je bilo vključenih 10 potencialnih podjetnikov iz celotne Primorsko-notranjske regije. Program je bil zelo dobro sprejet in ocenjen, zato se pripravljamo na ponovitev oz. nadgradnjo. Izmed 10 prijavljenih, se lahko pohvalimo z dejstvom, da jih 6 njih že uspešno pelje inovativno podjetniško zgodbo na področju turizma. Še en program, ki se je pilotno zaključil v prvi polovici tega leta, je program za spodbujanje podjetništva pri migrantih, ki vstopajo v naše okolje ARRIVAL REGIONS. Nosilec programa je bila Občina POSTOJNA in SGLŠ. Sodelovali smo kot podporni partner. Cilj je bil opolnomočiti tujce, migrante s podjetniškimi znanji. V program je bilo vključenih sedem potencialnih podjetnikov, od tega so trije odprli svoja podjetja.« **Ana Širca, vodja programa SIO**

»Želimo si celostno in sistemsko sodelovati s šolami. V lanskem šolskem letu smo pilotno začeli s spodbujanjem načrtnega podjetništva med mladimi s ciljem udeležbe na nacionalnem tekmovanju POPRI, kjer so bile naše tri skupine mladih navdušencev za podjetništvo zelo uspešne. S šolami smo sodelovali tudi pri prijavi na razpis za izvedbo start up vikendov in vse šole v regiji, ki so se za vključitev odločile, so bile uspešne. Start up vikende na osmih šolah v regiji (tudi na OŠ Košana in OŠ Pivka) bodo izvajali zunanji mentorji, po koncu izvedbe le-teh pa bo ravno MPIP pomagal naprej pri razvoju poslovnih idej. Zelo aktivno bomo sodelovali z učitelji, radi bi namreč podjetniško kulturo razširili v šolah, poskrbeli za celostno spodbujanje podjetnosti že v sklopu pouka.« **Dolores Keš, vodja programa mladih**

Mrežni podjetniški inkubator Perspektiva

SE SPOGLEDUJETE S PODJETNIŠTVOM?

Brezplačno svetovanje, presoja in razvoj
podjetniških idej, viri financiranja.

Mrežni podjetniški inkubator Perspektiva

info@inkubator-perspektiva.si

031/257 222

FB: @inkubator.perspektiva

Instagram: pip.perspektiva

LinkedIn: Podjetniški inkubator Perspektiva

PONI - DOBRA VSTOPNICA ZA USPEŠNO KRMARJENJE V SVETU PODJETNIŠTVA

Medtem, ko je s 1. septembrom z delom začela že 3. skupina udeležencev PONI-Podjetno nad izzive Primorsko-notranjska, se je konec avgusta z zaključnimi predstavitvami poslovila 2. skupina. Od devetih udeležencev, ki so zaključili 4 mesečno usposabljanje, bodo trije že v septembru uradno začeli s svojo dejavnostjo, dva nameravata svoj s.p. ali drugo obliko registracije dejavnosti, odpreti v roku pol leta, ostali pa so ugotovili, da jim podjetniška ideja tako kmalu še ne bo prinesla dovolj kruha za preživetje. Čeprav je registracija dejavnosti eden glavnih ciljev programa PONI, ki se odvija v 11 regijah po Sloveniji, pa so zaključne predstavitve ali »PITCHI« tokratnih udeležencev v PIP Postojna razkrile še druge dragocene ugotovitve in koristi, ki bodo vsem služile kot dobra vstopnica za v prihodnje.

Med štirimesečnem usposabljanjem za vstop v svet podjetništva so ob razvijanju svoje poslovne ideje udeleženci ob podpori mentorjev in zunanjih

strokovnjakov izdelali raziskavo trga, finančni načrt, vizijo svojega podjetja, ime, logotip in celostno grafično podobo ter izračunali lastno in prodajno ceno svojega izdelka ali storitve.

Jan Valenčič, vodja programa iz RRA Zeleni kras, ob tem poudarja **pomen mreženja in povezovanja z lokalnimi deležniki za bodoče podjetnike.**

Dolores Keš, mentorica iz Mrežnega podjetniškega inkubatorja Perspektiva, pa je udeležence druge skupin na zaključnem dogodku na njihovo samostojno pot pospremila z besedami:

»Bodite na tej poti vztrajni, optimistični. Če se vam zaprejo ena vrata, se zaradi tega zagotovo kje odprejo druga!«

Nova, že tretja PONI skupina nadobudnih posameznikov in njihove poslovne ideje.

RRA Zeleni kras

Pomembno obvestilo

NLB Mobilna poslovalnica Bank&Go pripelje bančne storitve, znanje, izkušnje in nasvete v skoraj 40 krajev po vsej Sloveniji.

Kdaj in kje bo v vašem kraju?

Kdaj? ČETRTEK 9.9.2021 in 23.09.2021 ob 11:00 do 12:30
Kje? PIVKA Spar trgovina

Kaj vam mobilna poslovalnica omogoča?

Na bančnega strokovnjaka v mobilni poslovalnici se obrnite, če želite urediti brezgotovinske bančne storitve, potrebujete strokovni finančni nasvet ali pa pomoč pri uporabi spletne in mobilne banke ter ostalih načinov poslovanja, ki jih omogočamo 24/7. Za gotovinsko poslovanje pa je na voljo bankomat.

Ob obisku ne pozabite na preventivne zdravstvene ukrepe: zaščitno masko, razkuževanje rok, ustrezno varnostno razdaljo, vstopajte pa le posamezno.

Urnik in ostale aktualne informacije so vam dostopne v vsakem trenutku na www.nlb.si/bankgo

www.nlb.si/bankgo

V kolikor imate zanimivo podjetniško idejo, vam na RRA Zeleni kras ponujamo kakovostno podjetniško svetovanje.

Strokovni sodelavci vas vodimo skozi celoten proces od idejnih zametkov do uresničitve vaše poslovne ideje: kako oblikovati uresničljivo poslovno idejo, kako jo realizirati, kako se ustrezno registrirati za izvajanje dejavnosti, pomagamo vam najti vire financiranja (povratna in nepovratna sredstva).

Osnovna podjetniška svetovanja so brezplačna za vse prebivalce Primorsko-notranjske regije, v sodelovanju z Občinami Bloke, Cerknica, Ilirska Bistrica, Loška dolina in Pivka pa izvajamo tudi **nadaljnja brezplačna podjetniška svetovanja** ter nudimo **pripravo poslovnih načrtov in/ali vlog na javne razpise** na različnih področjih po subvencionirani ceni **do 70 % cene.**

Za podjetniško svetovanje je obvezna predhodna uskladitev termina pri **Marinki Petrc**, marinka@rra-zk.si, 05 721 22 33.

BREZPOSELNOST V OBČINI PIVKA MED NAJNIŽJIMI

Predstavnika Zavoda RS za zaposlovanje Vladimir Popovič, direktor Območne službe Koper in Milenka Simšič, vodja Urada za delo Postojna, Sežana, Ilirska Bistrica sta se v avgustu na delovnem srečanju sestala z vodstvom Občine Pivka, županom Robertom Smrdeljem in direktorico občinske uprave Mihaelo Smrdel. Namen srečanja je bil okrepiti sodelovanje na področju zaposlovanja, saj gre za pomembno področje, kjer so skupni cilji in aktivnosti ključni za uspešno dogajanje na trgu dela v občini Pivka in širšem okolju. Število brezposelnih oseb s stalnim prebivališčem v Občini Pivka se je od začetka januarja 2021, ko je bilo prijavljenih v evidenci brezposelnih oseb 219 oseb, v juniju zmanjšalo na 169 oseb. Stopnja brezposelnosti je padla iz 7,5 na 6,2 (podatek iz meseca maja 2021). V tem času so na uradu za delo potekale številne aktivnosti za čim hitrejšo realizacijo zaposlitev brezposelnih oseb. Potekali so izbori kandidatov za kritje potreb, ki jih imajo podjetja v občini, predstavitve možnosti zaposlitev pri izgradnji drugega tira, zaposlitve v gostinstvu, zdravstvu in sociali in različnih delovnih mestih v proizvodnji. Redno se brezposelne osebe vključujejo v različne programe usposabljanja in izobraževanja, ki jih financira Zavod RS za zaposlovanje za hitrejši vstop na trg dela. Delodajalci pa črpajo subvencije za zaposlitev brezposelnih oseb v sklopu aktivne politike zaposlovanja. V času epidemije je Območna služba Koper organizirala spletni zaposlitveni sejem, na katerem so sodelovali tudi delodajalci s pivškega področja. Župan in direktorica sta predstavila občinske projekte, ki bodo omogočali nove zaposlitve, in sicer so

to gradnja doma starejših, ki bo zaključena konec leta 2022, poslovna infrastruktura v IOC Neverke in izgradnja proizvodnega inkubatorja. Obe investiciji sta namenjeni spodbujanju podjetništva in širitvi gospodarskega razvoja. Tudi kompleks bivšega Javorja je dobil novega lastnika, ki bo svojo proizvodnjo avtomatov preselilo na lokacijo v Pivki. Zavod RS za zaposlovanje izvaja tudi številne ukrepe zaposlovanja, ki so lahko priložnost za vse brezposelne osebe (Delovni preizkus 2020/2021, Usposabljam. se 2020/2021), ter finančne spodbude za zaposlitev brezposelnih oseb (Zaposli.me 2020, Spodbude za zaposlovanje oseb iz programa Učne delavnice, Dodatno javno povabilo za izvajanje programov javnih del za leto 2021). Z namenom povečanja zaposlitvenih možnosti z dodatnimi znanji, brezposelne osebe vključujemo v programe neformalnega izobraževanja in usposabljanja za opravljanje poklicnih del in nalog, po katerih povprašujejo delodajalci.

FINANČNI URAD SVETUJE

KLICNI CENTER ZA BONE

Obveščamo vas, da klicni center za bone, ki je na voljo na telefonski številki 08 200 1005, deluje od ponedeljka do petka, od 8. do 16. ure.

Ob sobotah, nedeljah in praznikih bomo za nujne primere dosegljivi preko elektronske pošte bon.info@gov.si. Tehnična pomoč bo dosegljiva preko kontaktov

T: 05 297 6800, F: 05 297 6764, E: sd.fu@gov.si

(od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure podpora za vse informacijske sisteme FURS).

NAPOVED ZA ODMERO AKONTACIJE DOHODNINE OD DOHODKA IZ DRUGEGA POGODBENEGA RAZMERJA ZA REZIDENTE

Podatke na napovedi za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja za rezidente (DOHZAP št. 3) izpolnijo samo rezidenti Republike Slovenije, kadar dohodek iz drugega pogodbenega razmerja rezidentu izplača oseba, ki ni plačnik davka po 58. členu Zakona o davčnem postopku (npr. tuja pravna oseba, fizična oseba z dejavnostjo v tujini, ...). Zavezanec rezident mora napoved vložiti do 15. dne v mesecu za dohodke, prejete v preteklem mesecu pri davčnem organu. Napoved za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja vložijo davčni zavezanec rezident:

- elektronsko prek storitev elektronskega poslovanja FURS eDavki,
- elektronsko prek storitev elektronskega poslovanja FURS eDavki kot lastni dokument,
- osebno ali po pošti, sicer pri finančnem uradu, kjer je davčni zavezanec vpisan v davčni register.

Zavezanec, ki se samoprijavi, ni odgovoren za prekršek, izpolniti pa mora davčno obveznost skupaj z obrestmi.

Finančni urad Postojna

USPEŠNA POLETNA SEZONA V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

Kljub turistično izredno težkim in nepredvidljivim razmeram Park vojaške zgodovine tudi letos beleži rekordno poletno turistično sezono. V juliju in avgustu so tako našli za 10 % več obiskovalcev kot v turistično rekordnem letu 2019.

Kljub temu, da glavnino obiska tvorijo domači obiskovalci, ki v Parku lahko unovčijo tudi nove turistične bone, pa je spodbuden podatek, da se ponovno vračajo tudi tuji obiskovalci. K dobremu obisku je veliko pripomogla usmerjena promocija Parka in okolice ter novosti, kot je novi simulator letenja Spitfire ter nove in dopolnjene razstave, povezane s praznovanjem 30. obletnice samostojne Slovenije.

Poletno sezono je zaključil tudi uspešen konec tedna avgusta, ko je Park organiziral Poletni pohod po Krožni poti vojaške zgodovine ter, v sodelovanju z Občino Pivko, tudi izjemno dobro obiskan Srednjeveški dan.

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA "MARJAN GARBAJS – KRONIST OSAMOSVAJANJA SLOVENIJE"

V Parku vojaške zgodovine je na ogled fotografska razstava »Marjan Garbajs – kronist osamosvajanja Slovenije«, ki je nastala v sodelovanju z Muzejem slovenske policije, ki deluje pod okriljem Ministrstva za notranje zadeve. Razstava je poklon izjemnemu fotoreporterju, ki ima v svojem opusu malodane pol milijona fotografij. Med njimi je tudi okoli 1.400 posnetkov iz obdobja vojne za Slovenijo leta 1991, gospod Garbajs pa je verjetno edini fotograf, ki je celotno takratno dogajanje posnel v tehniki barvnih diapozitivov, kar ima še posebno dokumentarno vrednost.

KINO NA PROSTEM

V Parku vojaške zgodovine smo v četrtek, 15.7.2021, organizirali dogodek v sklopu programa Kino na prostem, ki je ena izmed aktivnosti v okviru operacije Revitalizacija grajskega parka Haasberg. Obiskovalci so si pod zvezdami ogledali promocijski film projekta, sledila pa je projekcija filma Slovenec, ki je preletel stoletje. Istočasno je bila na ogled tudi fotografska razstava Fotokluba Sušec Gradovi zelenega krasa, ki je nastala v okviru operacije.

V operaciji Revitalizacija grajskega parka Haasberg Javni zavod Park vojaške zgodovine sodeluje kot projektni partner. Operacija je bila izbrana na 4. javnem pozivu za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja LAS Med Snežnikom in Nanosom v letih 2019-2020 in je financirana iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj.

POLETNI POHOD PO KROŽNI POTI PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE

V soboto, 28. avgusta, je potekal poletni pohod po Krožni poti Parka vojaške zgodovine. Priljubljena krožna pot ima svoje izhodišče v Parku vojaške zgodovine, povezuje pa nekdanji vojaški poligon na Koti 110, podzemno utrdbo na Primožu, Šilentabor, Narin in pot nazaj do Parka vojaške zgodovine. Okoli 50 pohodnikov je bilo na vmesnih točkah deležnih okušanja lokalnih dobrot ter spoznavanja kulturne in naravne dediščine na Pivškem. Pohod je bil delno financiran s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj v okviru projekta "Kulinarična doživetja med Snežnikom in Nanosom".

Park vojaške zgodovine

SREDNJEVEŠKI DAN V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

V nedeljo, 29. avgusta 2021, so se obiskovalci Parka vojaške zgodovine lahko poleg oklepnihih vozil, letal in podmornice sprehodili tudi med vitezi, dvornimi damami, meči in barvitimi šotori. Občina Pivka je namreč v sodelovanju z muzejem pripravila Srednjeveški dan, prvo takšno prireditev na Pivškem. Hrbtenico dogajanja so sestavljala štiri slovenska društva, ki se ukvarjajo s ponazarjanjem srednjeveških časov – lokalno pivško društvo Varuhi kladiva, vitezi iz Predjame, zbrani v društvu Kašča, Kulturno in umetniško društvo Galiarda iz Celja ter Srednjeveški najemniki z Dolenjske. Člani in članice omenjenih skupin so obiskovalcem široko odprli vrata (oziroma šotore) svojih taborov, jih poučili o življenju v srednjem veku ter zanje pripravili številne zanimive igre. Poleg streljanja z lokom in metanja sekiric so se obiskovalci lahko preizkusili v mečevanju, streljanju s katapultom, kaligrafiji in mnogih drugih aktivnostih. Pester program so dopolnjevali tudi ježa s poniji za otroke, ki jo je omogočilo podjetje BB Equestrian, plesna predstava, s katero so navdušili člani KUD Galiarda, vodenja po stalni razstavi o lokostrelstvu in tržnica lokalnih izdelkov. Da je bil dogodek uspešen, zanimanje za srednjeveško tematiko pa še kako živo, pričajo rezultati – Park vojaške zgodovine in spremljajoče dogajanje je v nedeljo obiskalo

prek 900 obiskovalcev! Srednjeveški dan je bil organiziran v okviru čezmejnega strateškega projekta Interreg Italia-Slovenija MerlinCV, katerega eden od osmih projektnih partnerjev je tudi Občina Pivka. Namen projekta je obujanje grajske kulturne dediščine in oblikovanje novih produktov, povezanih z njo. Aktivnosti Občine Pivka se tako primarno vežejo na dvorec Ravne in z njim povezan Šilentabor, Srednjeveški dan v Parku vojaške zgodovine pa je le en od pilotnih projektov, ki bo mogoče predstavljal začetek tradicije take vrste dogajanja na Pivškem.

Ana Čič, Občina Pivka

STROKOVNA ESKURZIJA ZA SLOVENSKE UČITELJE VKLJUČILA TUDI OBISK PARKA VOJAŠKE ZGODOVINE

V sklopu strokovne ekskurzije, ki jo je 25. avgusta organizirala Regijska destinacijska organizacija Zeleni kras, si je 34 učiteljev slovenskih osnovnih in srednjih šol ogledalo tudi Park vojaške zgodovine. V PVZ so jim predstavili programe za šole, s katerimi v Pivko privabljajo vse več šolskih skupin.

RDO Zeleni kras je udeležence ekskurzije z naslovom »Po pokrajini izjemnega naravnega bogastva in pomembne strateške lege« popeljal še po Muzeju krasa v Notranjskem muzeju Postojna in Notranjskem regijskem parku s Cerkniškim jezerom. RDO je tovrstno ekskurzijo organizirala že peto leto zapored, v njej pa vsako leto sodeluje tudi PVZ. Namen ekskurzije je izobraževalne ustanove podrobneje in v živo seznaniti z novostmi in

Foto: Dejan Iskra

vsebinami, ki jih učitelji nato vključujejo v programe šolskih ekskurzij za učence in dijake.

RRA Zeleni kras

NA OBISKU LATVIJSKA DELEGACIJA

Ob robu srečanja obrambnih ministrov EU v Sloveniji, je v začetku septembra Park vojaške zgodovine Pivka, v spremstvu državnega sekretarja na Ministrstvu za obrambo Uroša Lampreta, obiskal latvijski minister za obrambo dr. Artis Pabriks. Delegacija si je ogledala muzejske zbirke in razstave Parka, veliko pozornosti pa namenila tudi razvoju Parka vojaške zgodovine Pivka, kot odličnega primera sodelovanja lokalne skupnosti in Ministrstva za obrambo RS ter koriščenja evropskih sredstev.

PARK VOJAŠKE ZGODOVINE PIVKA
PARK OF MILITARY HISTORY PIVKA

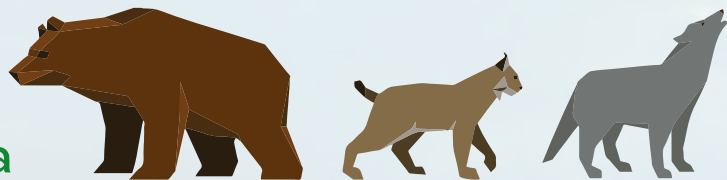
Vabljeni v Park Vojaške Zgodovine

PON-PET 10:00 - 16:00
SOB-NED 10:00 - 18:00

več na www.parkvojaskezgodovine.si

DINA

Pivka

OTVORITEV CENTRA ZA VELIKE ZVERI DINA

V začetku avgusta je v Pivki potekala zaključna mednarodna konferenca projekta Carnivora Dinarica, v okviru katere smo odprli tudi Center o velikih zvereh Dina Pivka, s katerim upravlja novoustanovljeni Javni zavod Turizem – Pivka. Vodja projekta za Občino Pivka je bila Dragica Jaksetič, ki je skoraj tri leta vodila in koordinirala vsebine iz projekta in vsebine za Dino.

Zakaj se center imenuje Dina? Dina se je skotila verjetno v snežniških gozdovih, bila je odlovljena na območju Mašuna v LPN Jelen-Snežnik, in je prva risinja pri nas (in menda celo na svetu), ki so ji nadelali telemetrično ovratnico. Raziskovalci so tako lahko spremljali njeno gibanje in na ta način pridobili številne podatke iz risjega življenja. Ime Dina pa govori tudi o Dinaridih, gorovju zahodnega Balkanskega polotoka, ki segajo od Slovenije do Albanije in v katerih imajo svoj življenjski prostor vse tri velike zveri – medved, volk in ris.

Center o velikih zvereh Dina Pivka smo uredili v do sedaj praznih prostorih Krpanovega doma v središču Pivke. Naš namen je bil velike zveri in sobivanje predstaviti celovito in na način, privlačen za obiskovalce, zlasti mladino, družine, ljubitelje narave, rejce domačih živali, lovce, vse, ki jih zanima področje velikih zveri in sobivanje z njimi. Glavna smernica v projektu je bila prevajanje znanstvenih in strokovnih spoznanj v jezik, ki ga razumejo tudi otroci, želeli smo, da so raziskave o velikih zvereh razumljive vsem. Izbrali smo način, ki se opira zlasti na moderne tehnologije, te pa obiskovalcem omogočajo samostojno raziskovanje vsebin in tudi preverjanje lastnih dosedanjih znanj na zabaven način. Seveda bomo v Dini zgodbe, ki jih posreduje tehnologija, zlasti za skupine obiskovalcev nadgrajevali z govorjeno besedo, interpretacijo, delavnicami.

Komunikacija z različnimi skupinami ljudi je eden najpomembnejših vidikov zaščite in upravljanja z velikimi zvermi. Dina s svojo vsebino obiskovalcu pomaga, da se zlahka vživi v medveda, volka in risa. »Ko obiskovalec Dine prebere na primer zapise na zverbooku ali pogleda skozi VR očala in druga sredstva za ustvarjanje navidezne resničnosti, pogleda skozi oči zveri. Na ta način pa se lažje približa svetu velikih zveri, če se izrazim »po človeško«. Obiskovalec začne razumeti recimo, zakaj na primer volk ne loči med stegnom srne in stegnom ovce. Žival pač poseže po hrani, ki ji je dosegljiva z manj vložene energije. Na nas pa je, da populacije velikih zveri kot družba upravljamo in s svojim osebnim premoženjem ravnamo tako, da bo škod in prizadetih ljudi zaradi teh škod čim manj in kjer se da, sploh nič. Tudi o tem govorimo v Dini,« pojasnjuje Dragica Jaksetič. Brez sodelovanja v okviru partnerstva - s stroko, zlasti raziskovalcev velikih zveri z Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani in Zavoda za gozdove

Slovenije – centra ne bi bilo. Avtorji postavitve so imeli na voljo vsa gradiva, izdelana v skoraj vseh dosedanjih projektih o velikih zvereh v Sloveniji – Od projekta DinaRis do projekta LIFE Lynx, ki je še v teku. Na voljo smo imeli videoposnetke sledilnih kamer, fotografije, besedila.

Zadali smo si tudi nalogo usmerjanja obiskovalcev v druga razstavišča o velikih zvereh, na primer v Primorsko-notranjski regiji, na Kočevskem in čez mejo v Gorskem Kotarju. Verjamemo, da bomo vsi ponudniki znanj o velikih zvereh in sobivanju vzpostavili dobro sodelovanje.

Center Dina je nov turistični produkt Občine Pivka, vendar si želimo center v sodelovanju z dosedanjimi partnerji, zlasti stroko, nadgrajevati – tako kot se bodo izpopolnjevala strokovna spoznanja in kot se bo spreminjal odnos družbe do velikih zveri.

Ureditev Centra DINA je bila ena izmed aktivnosti v projektu Carnivora Dinarica, ki se je začel septembra 2018, vrednost celotnega projekta v osemčlanskem slovensko-hrvaškem partnerstvu pa je znašala 2,34 milijona evrov. Delež Občine Pivka v projektnem partnerstvu znaša 746.000 evrov, od tega je vrednost ureditve centra od gradbeno-obrtniških del do popolne postavitve znašala 655.000 evrov (vsi zneski so z DDV).

Občina Pivka

Vtisi obiskovalcev

»Z veseljem smo si ogledali razstavo, ki je zanimiva in sodobno pripravljena! Spet in spet se lahko vračamo, da spoznamo in odkrijemo kakšno podrobnost in zanimivost o velikih zvereh. Čestitke vsem ustvarjalcem! Želimo vam veliko zadovoljnih obiskovalcev in uspešno sobivanje!«
Društvo Drobnavratnik, Špela Habič

»Po vseh pozitivnih in veselja polnih odzivov v okviru ZGS, sem stežka pričakovala obisk Dine. Upravičeno! Prijeten, sodoben prostor, zanimiva, navdiha polna predstavitev.... Čas prehitro teče... vprašanj je še več. Najlepša hvala vsem sodelavcem, snovalcem Dine. Srečno pot naprej.«
Tina Kotnik, Zavod za gozdove Slovenije

»V Dini je zelo lepo. Vse mi je bilo všeč, še posebej virtualna resničnost in kviz, pa facebook (zverbook) Tudi video je lep in zanimiv.« **Veronika**

»Izjemno in navdihujoče! Zagotovo te še obiščemo, Dina! Pohvale tudi puncam za prezentaciji.« **Saša**

VABLJENI NA OGLED CENTRA O VELIKIH ZVEREH DINA PIVKA

V Krpanovem domu je na ogled izjemno zanimivo in slikovito ter interaktivno doživetje, center o velikih zvereh Dina Pivka. Spoznali boste, kako med seboj medvedi, risi in volkovi komunicirajo na zverbooku. Preizkusili se boste v kvizu, iskali sledi živali v čarobnem gozdu. V votlini, nekakšnem kinu, boste spoznali značilnosti velikih zveri in njihovega življenjskega prostora, pa tudi kakšne preglavice lahko povzročijo ljudem. S pogledom skozi VR očala, ki pričarajo navidezno resničnost, pa boste lahko ugotavljali, ali medved bolj ali slabše voja od risa.

Za prebivalce občine Pivka je obisk centra brezplačen.

Urnik Dine v septembru
PONEDELJEK - ZAPRTO
TOREK - PETEK - 15.00 - 19.00
SOBOTA - 10.00 - 18.00
NEDELJA - 10.00 - 18.00

Kontakt: 030 644 799, tic@pivka-turizem.si

S KOLESOM PO DEŽELI PIVŠKIH PRESIHAJOČIH JEZER

Bike Slovenia (Tomaž Penko), usposobljen za vodene kolesarske ture po Zelenem krasu, je v avgustu povabil udeležence na kolesarjenje po deželi pivških presihajočih jezer. Kolesarjenje z zgodbo o vodi na kraškem svetu so kolesarji, željni rekreacije obenem pa navdušeni nad naravo in pokrajino, po kateri je pot vodila, začeli pri Ekomuzeju Pivških presihajočih jezer. V Pivški kotlini je kar 17 presihajočih jezer, ki v poletnih mesecih izginejo in se spremenijo v pisane travnike. V okviru kolesarskega izleta so udeleženci obiskali Petelinjsko in Palško jezero. Brezplačno vodenje je omogočila Slovenska turistična organizacija Feel Slovenia.

DKH

Foto: Bike Slovenia

POLETJE V EKOMUZEJU

Prijetni poletni dnevi, ko se marsikdo odpravi na izlet, na raziskovanje domače okolice ali drugih krajev, so bili tudi v Ekomuzeju pivških presihajočih jezer zelo doživeti in družabni. Naš turistični vodič, Andrej Godina, ki res natančno pozna vsak kotic tega prelepega dela naše pokrajine, predvsem pa veliko zgodb in informacij, s katerimi vsakič navdušuje, je namreč sprejel številne

Foto: KPPPJ

obiskovalce in skupine. Številna vodenja so se izvajala pod pokroviteljstvom Slovenske turistične agencije in so bila zato brezplačna. Navdušeni nad naravo, muzejem, urejenostjo infrastrukture in zgodbami, ki jih piše naš Krajski park, se mnogi obiskovalci zagotovo še vrnejo, vsaj tako so zatrili.

DKH

SPOZNAJTE NAŠA ČUDOVITA PRESIHAJOČA JEZERA

ALI STE VEDELI, KAKO SE POLNI KLENSKI DOL V OBJEMU VASI?

Jezero v Klenskem dolu je eno izmed osmih Pivških jezer, ki se redkeje pojavljajo (vseh Pivških jezer pa je 17). Njegovo ovalno kotanjo s treh strani obdajajo hiše in cesti v naselju Klenik. Kotanja se na jugozahodu podaljša v stransko kotanjo, v kateri nastane zaliv. Najnižji del dna ovalne kotanje leži ob kolovozu, ki poteka po njenem dnu. Ob polnjenju Klenskega dola se pojavijo luže v jamčih med ledinami v nižjem delu dna ovalne kotanje in njene stranske kotanje. Ob redni večji ojezeritvi nastane jezero s spojitvijo luž, na njegovem obrobju pa ležijo luže v višjih

jamčih med ledinami. Ob veliki ojezeritvi jezero dobi zaliv, ki se ob zelo veliki ojezeritvi podaljša in zalije nižji odsek ceste na obrobju dna stranske kotanje. Ob izjemno veliki ojezeritvi pa je ojezerjeno celotno dno Klenskega dola, razen jugovzhodnega obrobja. Jezero zalije tudi spodnji del pobočij kotanje in ima izrazit zaliv, ko je poplavljen tudi del dvorišča gospodarskega poslopja ob cesti. Ob zelo velikih in izjemno velikih ojezeritvah voda meži iz tal v manjši stranski kotanji na vzhodni strani, katere dno visi proti dnu Klenskega dola, in odteka v jezero.

Jezero v Klenskem dolu

Klenski dol (ob izjemno veliki ojezeritvi februarja 2014)

Tina Kirn

LETOŠNJA GLAVNA TURISTIČNA SEZONA V REGIJI JE SPECIFIČNA

V prvem polletju 2021 se je tudi turistični sektor v Primorsko-notranjski regiji soočal s posledicami pandemije Covid 19 in ukrepov za zaježitev pandemije. Od januarja do aprila so bili prihodi in nočitve v destinaciji Zeleni kras zanemarljivi, šele z majem 2021 pa se je začela krivulja prihodov in nočitev rahlo dvigovati. Kljub nizkemu številu prihodov in nočitev v prvih šestih mesecih leta 2021 – v tem obdobju namreč pri nas beležimo le 18 % nočitev v primerjavi z normalnim letom 2019 – se v glavni sezoni rezultati izboljšujejo. Podatki za meseca julij in avgust so spodbudni, saj je zasedenost v destinaciji izjemno visoka. Pozna se premik v smeri povečanja domačih, slovenskih gostov ter koriščenje turističnih bonov za namestitve in novih bonov 21 za koriščenje turističnih storitev (predvsem vstopnine v kulturne ustanove in nekatera doživetja v naravi).

Po modelu predvidene rasti glede na leto 2020 bomo na koncu leta 2021 predvidoma ustvarili okrog 60.000 prihodov gostov in 110.000 nočitev. Na področju unikatnih programov doživetja narave beležimo veliko povpraševanj in rezervacij za opazovanje velikih zveri v naravnem okolju ter alternativne ogleda za obisk kraških jam – manjše skupine in obiske izven ustaljenih poti.

Kot krovna organizacija na področju regionalnega turizma smo v sodelovanju s Slovensko turistično organizacijo in lokalnimi vodniki organizirali brezplačna turistična vodenja. Pritegnili smo sedem lokalnih vodnikov, ki z vodenji obiskovalcem razkrivajo posebnosti Zelenega krasa. Do avgusta je bilo izvedenih 36 vodenj, ki se jih je udeležilo 393 udeležencev. Vodenja bodo potekala do oktobra z

možnostjo podaljšanja v jesenski čas. Letošnja turistična sezona je drugačna od tistih, ki smo jih bili vajeni v zadnjih, predkoronskih letih, vendar pa kljub omejitvam nekatere ponudnike v naši destinaciji vseeno prijetno preseneča.

Tako se je v Parku vojaške zgodovine v Pivki število obiskovalcev v primerjavi z julijem 2019, ki se ga spominjamo kot leto turističnih presežkov, povečalo celo za 10 odstotkov. Razlogi za to so, po besedah direktorja Janka Boštjančiča, intenzivno vlaganje v krepitev ponudbe in nove turistične produkte, pa tudi turistični boni.

RRA Zeleni kras

I FEEL SLOVENIA

Pivška presihajoča jezera
KRAJINSKI PARK

ZDAJ JE ČAS.
Da poiščete Pivška jezera

Moja Slovenija

#ifeelsLOVEnia #mojaslovenija
#zelenikras #pivskapresihajocajezera

www.slovenia.info
www.pivskajezera.si

OBČINA PIVKA

AKCIJA ZBIRANJA NEVARNIH ODPADKOV

SOBOTA, 2. OKTOBER 2021

Ura	Lokacija
8.00 - 8.45	DOLNJA KOŠANA – pri osnovni šoli
9.15 - 10.00	ŠMIHEL – pri cerkvi
10.30 - 11.30	PIVKA – pri ekološkem otoku na tržnici
12.00 - 12.45	ZAGORJE – pri spomeniku
13.00 - 13.45	PARJE – pri cerkvi

V OKVIRU AKCIJE LAHKO ODDATE NASLEDNJE NEVARNE ODPADKE:

BARVE IN LAKE
LEPILA IN ČRNILA
BATERIJE
AKUMULATORJE
MOTORNA OLJA
JEDILNA OLJA
FLUORESCENTNE CEVI
ČISTILA

KOZMETIKO
SPREJE
ZDRAVILA
KISLINE IN ALKALIJE
PESTICIDE
TOPILA
FOTOKEMIKALE
ONESNAŽENO EMBALAŽO

PRI ODDAJI ODPADKOV BO POTREBNO UPOŠTEVATI NAVODILA

NIJZ V ZVEZI S PREPREČEVANJEM ŠIRJENJA VIRUSA
COVID-19, KI BODO V VELJAVI V ČASU IZVEDBE AKCIJE

Več o nevarnih odpadkih in pravilnem shranjevanju ter oddaji si preberite na:

<https://www.publikus.si/gospodinjstvo/locevanje/nevarni-odpadki>

PUBLIKUS d.o.o.; Operativni center Postojna; Jeršice 3, 6230 Postojna
T: 05 720 49 62; E: oc.postojna@publikus.si

NA KMETIJI DO DELOVNIH NAVAD IN ZNANJA

OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad je bila v letu 2018 uspešna pri prijavi na 2. javni razpis Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Dvoletni projekt Na kmetiji do delovnih navad in znanja, v katerem poleg šole sodelujejo še kmetije Miše, Volk in Slavec, se počasi zaključuje. Namen projekta je bil, da se za kmetije razvijejo programi izkustvenega učenja mladostnikov z namenom pridobivanja delovnih navad ter vzpostavitve zdravega odnosa do okolja in hrane. Kmetije so kljub COVID-u uspele izvesti predvidene aktivnosti z učenci šole. Šola je izvedla usposabljanje za člane kmetij, dve kmetiji sta odprli dopolnilno dejavnost na temo izobraževanja na kmetiji, ena kmetija se je vključila v pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti. V jeseni je predvidena še dokončna izdelava didaktične mape s programi dnevnih dejavnosti, ki bo na voljo šolam in v knjižnici ter analiza izvedljivosti prenosa predlaganih programov na ostale kmetije. Projekt je sofinanciran iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Koordinatorica projekta je Tamara Urbančič.

Foto: Izvajanje pilotnega preizkusa na kmetiji Volk, Suhorje

Tamara Urbančič

VRTNARSKI NASVET - KAKO SHRANIMO SEME PARADIŽNIKA

Shranjevanje semen paradižnika je zelo lahko, saj je paradižnik samooplođen in sortne lastnosti se prenašajo naprej (ni križanja med sortami). Seveda paradižnik ne sme biti hibrid. Opravila se lotimo avgusta, izberemo zrel, mehak in zdrav plod, ki je dozorel na rastlini. Seme lahko shranimo na dva načina.

1. Shranjevanje s sušenjem

Plod paradižnika prerežemo na več rezin, za lažji dostop do semen. Semena s pomočjo prstov, žličke ali palčke prenesemo na površino, kjer se dobro suši, na primer kuhinjsko brisačko. Večje kose mesa paradižnika izločimo, če pa kaj še ostane, ni nič narobe. Če bi želeli povsem čisto seme, ga lahko prestavimo v gosto cedilo in spiramo pod vodo toliko časa, da se seme loči od sluzi. Šele nato prestavimo na brisačko. Seme sušimo na primer na okenski polici, ki ni ves dan izpostavljena soncu, v pečici ali v sušilnici za sadje. Ko je seme povsem suho, ga shranimo v steklenih kozarcih, ki dobro tesnijo ali v škronicelj za shranjevanje semen. Lahko se zgodi, da ne moremo povsem ločiti semena od kuhinjske brisačke, kar ni nič narobe, shranimo kar vse

skupaj. Tudi posejemo lahko tako, saj brisačka ne bo preprečila kalitve semen.

2. Shranjevanje s fermentacijo

Fermentacija je najboljši približek naravnemu načinu ohranjanja semen. Semena shranjena s fermentacijo imajo boljšo kaljivost in so uporabna več let, kot tista, ki jih shranimo s sušenjem. Postopek je podoben kot pri sušenju, le da tu semena izdolbemo v posodico, ni pa potrebno odstranjevati mesa paradižnika. Skodelico pustimo na sobni temperaturi za 3 dni. V teh treh dneh se začne fermentacija, vsebina bo spremenila vonj, barva bo pobledela, na površini se lahko pojavi bela plesen, ki je del procesa. Po treh dneh so semena pripravljena. Vse skupaj speremo pod tekočo vodo in odstranimo večje kose mesa. Seme prestavimo v novo posodo s svežo vodo. Če kakšno seme plava na vodi, ga odstranimo, ker so to prazna semena, ki ne bodo kalila. Po tej selekciji seme znova precedimo in damo na površino, kjer se bodo posušila. Od tukaj naprej je postopek enak kot pri prvem načinu shranjevanja. Oba načina sta uspešna za shranjevanje semen paradižnika in od nas ne zahtevata pretiranega dela. Zato se sami odločite, kateri vam najbolj ustreza in si shranite seme svoje najljubše sorte.

Nataša Biščak

PROJEKT VODOOSKRBE SLOVENSKE ISTRE NUJEN ZA ZAGOTAVLJANJE PITNE VODE

Oskrba prebivalstva slovenske Istre in kraškega zaledja s pitno vodo se zaradi pomembnosti, zahtevnosti in kompleksnosti uvršča med prioritete naloge v programu izvajanja nacionalnih projektov državne infrastrukture. Republika Slovenija se je odločila, da pristopi k rešitvi z novim vodnim virom. Že Operativni program oskrbe s pitno vodo iz julija 2006 je med ukrepe na državni ravni uvrstil sanacijo nezadostnih vodnih virov na območju slovenske Istre, tudi veljavni Operativni program 2016-2021 ponovno izpostavlja to problematiko kot prioriteten projekt. Republika Slovenija se je odločila, da pristopi k rešitvi z novim in neodvisnim strateškim vodnim virom za zagotovitev dolgoročne oskrbe s pitno vodo slovenske Istre in rezervnega vodnega vira za kraško zaledje.

Ostale potencialne rešitve z uporabo obstoječih (ali povečanih) vodnih virov (Rižana z akumulacijo Kubeč, izvir Malni, reka Reka z akumulacijama Klivnik in Mola, zajetje Brestovica, Reka z akumulacijo Padež, razsoljevanje) so bile ocenjene kot neustrezne, saj niso izpolnjevale pogojev glede neodvisnosti, odpornosti na morebitno onesnaženje in zadostne zmogljivosti za 50-letno obdobje za tri oskrbovalne sisteme Rižanskega, Kraškega in Ilirskobistriškega vodovoda, ali se niso v celoti (vključno z vplivnimi območji) nahajale na ozemlju Slovenije, ali se niso nahajale v povodju območja Jadranskega morja, ki mu je ta vir namenjen.

Na Ministrstvu za okolje in prostor se zavedamo, da so tudi na območju Krasa interesi in pogledi različni, vendar moramo biti ob tem pozorni na več dejavnikov. Prvi je ustavna pravica do čiste pitne vode, drugi solidarnost, saj govorimo o tej človeški naravni potrebi, ne nazadnje pa bo s tem novim in neodvisnim vodnim virom zagotovljena varnost oskrbe z zdravo pitno vodo na celotnem območju Obalno-kraške in delu Primorsko-Notranjske regije.

Verjamemo, da bomo dosegli širše soglasje okrog tega projekta, tudi v okviru argumentirane strokovne razprave v postopku priprave državnega prostorskega načrta in novelacij številnih dodatkov. Govorimo o novelaciji vseh vhodnih podatkov, saj so nekateri v tem času zastareli, pa tudi o tem, da ta projekt ponudi dodano vrednost tudi kraškim občinam v smislu stabilnejše oskrbe s pitno vodo. MOP bo nadaljeval s strokovnimi predstavami projekta na terenu in pogovori z lokalnimi skupnostmi. V fazi izdelave strokovnih podlag bodo preverjeni predvsem okoljski vplivi načrtovane ureditve, za katere bo moralo biti nedvoumno ugotovljeno, da so sprejemljivi tako za okolje kot tudi za pogoje za življenje, bivanje in delo prebivalcev na vplivnem območju.

Ministrstvo za okolje in prostor

POHOD ZA OHRANITEV SUHORCE IN PADEŽA

Civilna iniciativa Ohranimo Brkine je tudi letos organizirala pohod po dolini Suhorce, ki se je odvijal v soboto, 21.8.2021. Namen pohoda je bil ozaveščanje javnosti o pomenu ohranitve neokrnjene narave Brkinov ter poziv, da se nemudoma ustavi postopke za zajezitev Suhorce in Padeža ter prične s postopki za povezavo vseh obstoječih vodovodov. Pohod je bil tudi odziv na sprejetje sklepa Vlade RS o izvedbi državnega prostorskega načrta za ureditev oskrbe prebivalstva slovenske Istre in kraškega zaledja s pitno vodo. V Civilni iniciativi poudarjajo, da so lokalno prebivalstvo vseh kraško-brkinskih občin, lokalni vodovodi, večji del stroke, Javni zavod Park Škocjanske jame in UNESCO izrazito proti tako uničujočemu posegu v prostor. Tak poseg bi uničil naravne habitate več zaščitenih živalskih in rastlinskih vrst, prizadel bi kmetijstvo, ribištvo, lovstvo in mikroklimo Brkinov. Močno zagovarjajo hitrejšo, za okolje bolj prijazno in veliko cenejšo rešitev povezave Kraškega, Ilirskobistriškega in Rižanskega vodovoda, ki bi bila dobra za celo obalno-kraško regijo. Na pohodu se je zbralo okoli sto ljudi, poleg domačinov tudi občani notranjskih in istrskih občin. Pohod je potekal po 3,6

km dolgi trasi po dolini Suhorce, katera bi, ob uresničitvi projekta, bila poplavljen. Pohodniki so bili enotni, da je potrebno ohraniti ta prelep, neokrnjen košček narave pred predvidenim me-galomanskim posegom ter uresničiti cenejšo in racionalnejšo rešitev vodnega vira s povezavo Kraškega, Ilirskobistriškega in Rižanskega vodovoda. Kot je poudaril predstavnik CI Ohranimo Brkine Mario Benkoč je volja ljudi jasna, podpirajo jo kraško - brkinske občine in velik del stroke. Proti uničujočemu posegu so tudi v Parku Škocjanske jame, saj lahko izgubijo status UNESCO svetovne dediščine, kar bi bilo katastrofalno za Slovenijo. Pohodniki so bili enotnega mnenja, da bi moralo ministrstvo za okolje in prostor prisluhniti argumentom in ravnati gospodarno in odgovorno.

Ernest Margon, Nataša Biščak

LAS MED SNEŽNIKOM IN NANOSOM V LETOŠNJEM POLETJU ZELO AKTIVEN

Pred LASom med Snežnikom in Nanosom je zahtevno obdobje zaključevanja dosedanjega in načrtovanje novega programskega obdobja EU. Zaključujejo se projekti, tečejo priprave programskih dokumentov in priprave na novo Strategijo lokalnega razvoja.

Letošnji poletni meseci vsaj na področju izvajanja programa CLLD niso bili prav nič počitniški. Lanskoletno obdobje epidemije Covid-19 in posledično zamiki izvajanja projektov so naredili svoje in popestrili poletno dogajanje. Tako se končuje kar nekaj projektov, vsi izvajalci hitijo s prireditvami, ki so namenjene večjemu številu obiskovalcev, izvajajo se delavnice in pripravljajo zahtevki za sofinanciranje projektov. Konec maja in v začetku junija smo organizirali dve strokovni ekskurziji in obiskali Biosferno območje Julijske Alpe in Mure. Ogledali smo si primere dobrih praks in kako deležniki na teh območjih pristopajo k promociji in izvajanju aktivnosti na zaščiteneh območjih. Oba primera sta bila zelo dobra – tako v Julijskih Alpah kot na Muri je videti inovativne in zanimive pristope k reševanju problemov, ki jih poskušajo na vsak način povezati z upravljanjem turistične ponudbe in povezave z njihovimi značilnostmi. Čeprav sta obe območji zelo različni, pa je možno povezati vzporednice in pristope ter jih prenesti na naše območje, kar bo naša naloga v prihodnjih mesecih, ko bomo pripravljali novo Strategijo lokalnega razvoja in projekte sodelovanja.

V začetku julija smo se udeležili dvodnevne posveta LAS v Posočju na temo Povezovanje naravnih, kulturnih in urbanih potencialov. Posvet je bil namenjen pregledu dosedanjih rezultatov dela LAS v programskem obdobju 2014 – 2020 in načrtovanju dela v novem programskem obdobju. Na osnovno temo smo si ogledali kar nekaj primerov dobrih praks, ki so vzbudile prisotne k razmišljanju o sodelovanju in načrtovanju podobnih zadev v svojih LAS. Posveta se je udeležilo kar šest predstavnikov LAS, za katere je bilo pomembno spoznanje, da se da iz sredstev ribiškega LAS pridobiti sredstva za zelo zanimive projekte, zato je potrebno vztrajati na pripravi novega LAS v prihajajočem obdobju. Naše območje se je namreč odločilo za pobudo za ustanovitev ribiškega LAS, ki bi

pokrival območje osrednje in južne Slovenije. Pobudo so oddale Regionalne razvojne agencije, sedaj pa čakamo na potrditev pobude s strani Ministrstva. Morebitna ustanovitev novega ribiškega LAS pomeni dodatna sredstva za izvajanje projektov, povezanih s sladkovodno akvakulturo, zato gre za dobrodošlo pobudo, na katero resno računamo.

Predstavniki LAS so bili tudi na zaključnem dogodku projekta sodelovanja »Upravljanje z zaščitnimi območji (angleško Implementation of sustainable tourism development principles in national park/protected area regions)«, ki je konec julija potekal na portugalskem otoku Madeira. Naš LAS je namreč skupaj z 9 LAS iz 4 držav od leta 2015 sodeloval pri pripravi in izvajanju projekta, ki smo ga uspešno zaključili julija. Osnovni cilj sodelovanja v projektu je bil prenos dobrih praks in modela upravljanja zaščiteneh območij na območje LAS, mreženje, vzpostavljanje novih kontaktov in priprava novega projekta sodelovanja. Ocenjujemo, da je bilo sodelovanje v projektu dobra odločitev, saj smo iz vseh treh let sodelovanja videli odlične primere dobre prakse in da smo določene prakse že uspeli prenesti tudi na naše področje. Pomembno pa je tudi to, da smo s partnerji uspeli vzpostaviti sistem sodelovanja na področju upravljanja z zaščitnimi območji, kar je bil tudi osnovni cilj projekta.

Ker se na področju priprave na novo programsko obdobje zadeve spreminjajo iz dneva v dan, je težko napovedati, kaj to pomeni za izvajanje programa CLLD (delovanje LAS) v naslednjih sedmih letih. Dejstvo je, da je program zanesljivo potrjen in da se vanj vključujejo tudi sredstva iz Evropskega socialnega sklada, na koliko sredstev pa lahko računamo, je še stvar pogajanj in dogovarjanj z ministrstvi in Evropsko komisijo. Danes tudi vemo, da bomo v prehodnem obdobju lahko črpali sredstva tudi iz novega programskega obdobja, kar pomeni, da bomo imeli nekaj sredstev na voljo tudi za projekte, nekaj pa jih bomo dobili tudi za projekte sodelovanja. Višina pa žal še ni znana.

Aleš Zidar

NOVO NA NAŠEM PODROČJU – DOMAČA MARENDA

V začetku julija je na našem območju z obratovanjem pričela potujoča prodajalna lokalnih pridelkov in proizvodov iz zelenih Brkinov, ki so del Zelenega krasa. Prodajalna z nazivom Domača marena v četrtek dopoldne in petek popoldne obratuje na lokaciji v Ilirski Bistrici (Sladoledarna v Trnovem), v petek dopoldne na tržnici v Postojni in med 13,00 in 14,00 uro v Poslovno obrtni coni na Velikem Otoku. Sobota je namenjena prodaji na tržnici v Grosupljem, aktivno pa se išče še lokacija in termin v Pivki, da bi pokrili celotno območje med Il. Bistrico in Postojno. Seveda je možna tudi osebna dostava, za katero se je potrebno dogovoriti na telefon 041 621 977. V okviru Domače marenade je ponudba izključno domačih proizvajalcev in kmetij s področja Zelenega krasa, in sicer suhomesnatih

izdelkov, mlečnih izdelkov, jajc, medu, marmelade, testenin, oljčnega olja, moke, zdroba, ješprenja in kaš, zeliščnih čajev, sokov, orehov, krehljev, špargljev, raznih žganj in presne sladice. Pripravljamo tudi darilne pakete in pakete Domača marena. Domača marena nudi tudi kulinariko, katere osnova so domače sestavine in domače jedi. Stalno so v ponudbi brkinski toasti, sendviči in hot dog, ostale kuhane jedi pa odvisno od dogodka, na katerem sodelujemo. Več informacij o trenutni ponudbi in lokacijah prodaje dobite na Facebook strani Domača marena, osebno preko telefona 041 621 977 in na mail domaca.marena@gmail.com.

DKH

PIVKA

Torek popoldne - od 15,00 do 18,00
parkirišče pri Gostilni Marta v Pivki

Postojna

Petek - od 8,00 do 12,00
tržnica pri Primorki

Ilirska Bistrica

Četrtek - od 8,00 do 12,00 in 16,00 do 18,00
stara črpalka v Trnovem

POTUJOČA PRODAJALNA

OKUSI DOMAČE • DOŽIVI LOKALNO • UŽIVAJ

V KRPANOVEM DOMU V SEPTEMBRU GOSTIMO RAZSTAVO ČAR LESA 2021

Z otvoritvijo, ki je potekala 7. septembra v organizaciji RRA Zeleni kras, v Pivki znova gostimo edinstveno in izjemno zanimivo RAZSTAVO ČAR LESA, ki je v Krpanovem domu na ogled do 30. septembra.

Prireditve Čar lesa v Sloveniji že 13 let promovirajo kreativnost na področju lesne panoge ter prednosti rabe lesa in različne možnosti njegove uporabe. Namen razstav je ozaveščanje potrošnikov o trajnostnem pomenu lesnopredelovalne industrije in uporabe lesnih izdelkov. Izdelki iz lesa največ prispevajo k znižanju emisije (vplivajo kot ponor) ogljikovega dioksida ter drugih toplogrednih plinov, kar je bistveno za obvladovanje podnebnih sprememb in varovanje okolja. Zato postaja les kot biomaterial v ospredju ekonomske politike EU, ki bo v naslednjih letih ciljno vzpodbujala »zeleno« lokalno gospodarstvo, kar bo še zlasti poudarjeno v času predsedovanja Slovenije EU. Razstave in spremljevalne dogodke organizirajo Društvo za zaščito lesa Slovenije,

Foto: RRA Zeleni kras

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Agencija SPIRIT Slovenija, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Gozdni sklad, Gospodarska zbornica Slovenije – Združenje lesne in pohištvene panoge, BF – Oddelek za lesarstvo, Svet za les v sodelovanju s Cankarjevim domom in Arboretumom Volčji potok.

DKH

NOVO VRTČEVSKO LETO

S septembrom je v vrtec vključenih 189 otrok, ki so razporejeni v 10 oddelkov. Na čakalni listi je 21 otrok prvega starostnega obdobja. Želim si, da bi vsak odrasli pri sebi razmislil, kaj nas opredeljuje kot družbo, kaj si želi, pričakuje oz. zahteva od sočloveka v duhu zagotavljanja varnih in zdravih pogojev sobivanja ter v duhu graditve dobrih medčloveških odnosov. Želim si, da bi se vsi skupaj povezali v skrbi za socialno in čustveno dobrobit naših otrok in bi drug v drugem prižigali plamene upanja v boljši jutri.

Klara Gardelin, pomočnica ravnateljice za vrtec, OŠ Pivka

Letos je s septembrom v vrtec Košana vpisanih 47 otrok, v naslednjih mesecih, torej do decembra pa je na čakalnem seznamu še približno 5 otrok, ki jih bomo lahko sprejeli in tako skoraj napolnili tri skupine in pol. V septembru smo namreč odprli poleg treh oddelkov tudi polovico četrtega, saj imamo v Košani dovolj prostora za vsaj štiri polne oddelke. Mesta za morebitne nove otroke imamo torej dovolj in smo vsakega novega vpisa zelo veseli. Kljub covidu 19 smo že v preteklem letu uspešno delovali, vključili smo se v veliko projektov, ki smo jih lahko speljali na daljavo. Uspešni smo bili predvsem pri projektu Simbioza, kjer smo lahko z videoposnetkom presenetili varovance po domovih starejših občanov v okolici. Letos si želimo, da bi imeli več možnosti za izlete, ekskurzije, prireditve in druge oblike sodelovanja z drugimi, vendar se bomo prilagodili razmeram in poskušali biti prav tako aktivni in inovativni v metodah in oblikah dela.

Tina Hrabar, pomočnica ravnateljice za vrtec, OŠ Košana

V VRTCU KOŠANA NA VOLJO PROSTA MESTA ZA VPIS OTROK

Število otrok v pivškem vrtcu je letos presegalo razpoložljiva prosta mesta, zlasti v prvem starostnem obdobju, zato so na ravni občine zagotovljena prosta mesta v Vrtcu Košana. Do sedaj so v Vrtcu Košana namreč delovali trije oddelki, z letošnjim šolskim letom pa se je v košanskem vrtcu zagotovilo dodatni polovičen oddelek za vključitev otrok prvega starostnega obdobja.

Omejitve vpisa glede na okoliš kot pri šolskih otrocih, ni. Cena vrtca je enaka ceni v Vrtcu Pivka, starši pa imajo možnost povrnitve potnih stroškov, če jim je bil vpis v Pivko zavržen.

Prosta mesta v posameznih skupinah Vrtca Košana se bodo praviloma napolnila do decembra 2021, nekaj se jih bo napolnilo v začetku naslednjega koledarskega leta, so pa v Vrtcu Košana s polovičnim oddelkom fleksibilni v tolikšni meri, da lahko po potrebi in v primeru večjega števila vpisov sprejmejo še otrok. Košanski vrtec redno spremlja tudi vpisne liste iz pivškega vrtca, številke pa variirajo.

DKH

USPEŠNO IN PRIJETNO ŠOLSKO LETO

Četudi so poletne počitnice obdobje, navdano z veseljem in navdušenjem, je vsakoletni začetek šolskega leta zagotovo posebna izkušnja in pričakovanje vsakega izmed učencev, ki se znova vrne med svoje prijatelje, učitelje in šolsko okolje, ki daje nepozabne izkušnje in pomembno popotnico za življenje.

Glede na razmere, ki smo jim priča v zadnjih dveh letih, je tudi ob letošnjem začetku šolskega leta zaznati negotovosti, vendar glede na prilagodljivost in trud vseh ter zagotovil šol, bo šolski vsakdan za učence in tudi starše kar se da prijeten.

Na Osnovni šoli Pivka je letos v dvajsetih oddelkih matične šole 454 učencev, v dveh kombiniranih oddelkih (od 1. do 4. razreda) na podružnični šoli Šmihel pa 24 učencev. Osnovno šolo Košana v letošnjem letu obiskuje 92 učencev.

Ob začetku novih šolskih dogodivščin si v obeh šolah želijo predvsem kar se da ustaljenega poteka šolskega leta ter izvedbo načrtovanih aktivnosti. Kot navaja vodstvo OŠ Pivka, bodo ob rednem pouku nadaljevali z aktivnostmi za dvig bralne in digitalne pismenosti učencev, razvijali sporazumevalne zmožnosti skozi kulturno-umetnostno vzgojo in skozi projekt Erasmus + mednarodno sodelovali. Po pridobivanju znanj s področja varnega in spodbudnega učnega okolja v preteklem letu bodo na pivški osnovni šoli letos umeščali te vsebine v pouk in poleg gibanja tudi v razširjen program. V Košanski dolini ima šolstvo bogato zgodovino, saj sega že 170 let v preteklost. Kot so izpostavili v košanski šoli, OŠ Košana zato letos praznuje. Šolska stavba, kjer sedaj poteka pouk, namreč obeležuje 40-letnico. Vodstvo je ponosno na svoje delo in kot napovedujejo, bodo del tega pokazali tudi z obeležitvi, ki jo pripravljajo v tem šolskem letu.

DKH

Foto: OŠ Košana

»Dragi učenci in učenke, spoštovani starši! Vstopili smo v novo šolsko leto 2021/2022, polni pričakovanj in načrtov, predvsem pa z željo, da bi pouk potekal v šolskih klopih. Koronavirus bo gotovo še nekaj časa med nami in posledično tudi nekatere omejitve in preventivni ukrepi NIJZ. Kot javni zavod smo jih dolžni spoštovati, zato prosimo, da jih sprejmete in upoštevate z razumevanjem. Samo od vseh nas je odvisno, kako bomo virus uspeli obvladovati. Učenci, želimo si, da marljivo in samostojno opravljate svoje delo, da vas vodi zavedanje, da je znanje vrednota in dragocenost, ki ju nosimo s seboj in nam ju ne more nihče vzeti. Res je, da pot do tega cilja ni enostavna, a z resnim in odgovornim učenjem ter s primernim vedenjem vam bo zagotovo uspelo. Starši pa bodite pri tem pomembnem delu svojih otrok spodbujajoči, zahtevni in v stikih z učitelji, kjer naj vladata medsebojno spoštovanje in zaupanje. Imamo namreč isti cilj - vsi želimo otrokom najboljše. Naj bo šolsko leto, ki je pred nami, uspešno, mirno in čimbolj zdravo!« **Alenka Tomšič, ravnateljica Osnovne šole Pivka**

»Poletje se je poslovilo, naša šola je odprla svoja vrata. Vstopili smo v novo šolsko leto. Kaj nam bo prineslo? Vemo, da nam bo prineslo veliko novega znanja. Učitelji se bomo trudili s svojo strokovnostjo za uspešno delo vseh učencev. Znanje bomo posredovali z različnimi, zanimivimi pristopi. Učenci se bodo gotovo z navdušenjem pogovarjali s svojimi sošolci, kako so preživeli počitnice, kako preživljajo prosti čas.

Pomagali si bodo pri nalogah. Vsi zaposleni na šoli bomo skrbeli za dobro počutje vseh: za dobro, kvalitetno hrano, čiste prostore, varne prevoze v šolo. V svetovalni službi bomo prisluhnili vsakomur, ki bo imel težave, ali bo potreboval le nasvet in pogovor. Vsi si vsekakor želimo, da bi bili zdravi in da bi nam korona virus čim manj zapletal življenje in potek dela v šoli. Predvsem si želimo, da bi se pouk izvajal na šoli. Vse dobro in prijetno v novem šolskem letu.« **Neva Brce, ravnateljica Osnovne šole Košana**

PRVOŠOLCI, DOBRODROŠLI!

Pomemben mejnik v obdobju otroštva je zagotovo prvi prehod čez šolski prag. Prvošolčkom, ki se že zavzeto in pridno spoznavajo s šolskim okoljem in aktivnostmi, ki prinašajo v njihov otroški svet nove odgovornosti, prijetne izkušnje in nove prijatelje, tudi letos izkazujemo posebno pozornost. Naj bo njihova šolska pot pogumna, prijetna in radovedna!

Na Osnovni šoli Košana je letos prvič prestopilo šolski prag 9 učencev, medtem ko je na Osnovni šoli Pivka letos 45 prvošolcev in na Podružnični šoli Šmihel 3.

Prvi šolski dan je zagotovo pomemben dan. Tudi letos sta obe šoli prvošolcem zato namenili posebno dobrodošlico. Spodbudne želje in misli so otrokom in njihovim staršem namenili ravnateljici, župan Občine Pivka Robert Smrdelj in predstavnik Sveta za preventivo v cestnem prometu Občine Pivka. Dan je bil doživet in prežet s posebnimi občutji. Rahlo sramežljivi pogledi, zadržano pomenkovanje in spogledovanje, znajdenje v novem okolju, želja po novih dogodivščinah, predvsem pa iskrice v očeh otrok so nedvomno edinstveni motiv, ki si ga šole prizadevajo le še bogatiti in lepšati.

DKH

O Š K O Š A N A

O Š P I V K A

»STOJI UČILNA ZIDANA ... « – SPOMINI NA ŠOLSKE DNI

Konec avgusta tik pred začetkom novega šolskega leta se je srečala skupina ljubiteljev čajank, ki jih prireja Kulturno društva Lipa. Tudi tokrat so se zbrali na vrtu pod trto pri gostilni »pri Marti«. Tema pogovora je bila šola in spomini udeležencev nanjo. S sabo so prinesli različne stare učbenike in zvezke, nekaj fotografij, iz katerih je bilo razvidno, kako je nekoč izgledal pouk. Učenci so spoštovali učiteljico kot avtoriteto, v razredu so sedeli pri miru in držali roke za hrbtom ter sledili razlagi. Udeleženci so bili navdušeni nad nekdanjim lepopisom in skrbno urejenimi zvezki. Ernest Margon je pokazal nekaj starih učbenikov iz časa Avstro-Ogrske, Kraljevine SHS in potem italijanske zasedbe naših krajev. Zanimivo, kako se v učbenikih v vseh časih zrcali takratna zgodovina. Posamezniki so se spominjali, kako so hodili v šolo. Zgodbe so bile zelo različne, od tega, da je ena gospa hodila v šolo uro in pol po snegu od Hleviš do vasi Vrh Sv. Treh Kraljev, povedala je, da je šla celo bosa, ker ni imela čevljev. Danes je to nepredstavljivo. Gospa Jana je povedala, da je veliko brala in pripovedovala vsebine knjig v razredu in s tem včasih »rešila« učence pred strogim spraševanjem učiteljice, ki je bila zadovoljna, da učenci radi berejo. Branko Fatur iz Prestranka se je pohvalil, da je hodil kar v tri šole, saj je prva pogorela 1976. leta, nato

so bili v drugi in končno v zadnji, najnovejši zgradbi. Srečko Likar je v 2. razred hodil še v stavbi sedanjega vrtca v Pivki, leta 1964 pa v novo šolo. Nekaj izmed udeležencev čajanke je obiskovalo šolo drugje, na Prevaljah, v Hrastniku, v Ljubljani, v Izoli, v Begunjah pri Cerknici, ki pa jih je kasneje življenje pripeljalo v Pivko in okoliške vasi. Učni pripomočki so bili skromni, tablica, kreda, nalivno pero, črnilnik v klopi in kakšen zvezek. Tudi šolskih torb ni bilo na pretek, prav je prišla vsaka torba ali vreča. Iz leta v leto so učenci dobivali več pripomočkov za učenje. Vsi udeleženci so bili enotnega mnenja, da je standard potreben, napredek tudi, a vrednot, kot so vzgoja, spoštovanje, volja do učenja in znanje, ni mogoče nadomestiti z nobenimi še tako bleščečimi šolskimi pripomočki. Na tem mestu pa morajo svojo vlogo imeti starši in sodelovati z učitelji, le to vodi k dobremu cilju.

Irena Margon

POLETJE V PADEŽU

Tudi na tokratni dogodivščini smo se imeli super in nam nikakor ni bilo dolgčas. Raziskovali smo, kaj vse se skriva v vodi, izdelali smo ladjice iz papirja, jih spustili in opazovali njihovo pot po vodi, dokler se niso potopile. Zgradili smo si kurišče in zakurili ogenj s pomočjo kresila, na njem pa spekli slastna jabolka. Brez čofotanja in iger v vodi seveda v teh vročih dneh ni šlo. Za zaščito proti soncu pa smo si izdelali prav posebne klobuke. Skratka, bilo nam je super lepo. Spremljajte nas še naprej na naši Facebook strani Poletje v Padežu, saj se bo morda odvila tudi kakšna jesenska dogodivščina.

Katja Morel in Nataša Biščak

JEZIKOVNI KOTIČEK

Pozdravljeni vsi, predvsem učenci ob začetku šolskega leta! Želim vam uspešen začetek šolanja. **Pa naj bo danes nekaj o vejicah!** Nikoli jih ni dovolj, nekaterim piscem pa so tako všeč, da jih stavijo kar vsepovprek. Poglejmo nekaj preprostih pravil. Naj bodo tokrat namenjena šolarjem, ki bodo prav kmalu pisali različne sestavke in spise. Starši, preberite jih skupaj z otroki. Koristilo bo vam in vašim mladim vedoželjnim učenjakom. Napotki so zapisani po dolgoletni praksi poučevanja mladih generacij in niso povzeti po jezikovnih priročnikih.

1. pravilo: **Kadar naštevamo stvari, reči, osebe, pojme, zgodbe in dogodke.** Ob tem si privoščimo vejico, da nam loči naštevane stvari med seboj. Imam sestro, brata, kužka, muco in veliko igrač.

2. pravilo: **»Pred KI, KO, KER, DA, ČE vejica skače«.** Tako so nas učili nekoč, pa ne drži čisto zares. Vejica res skače med povedmi, a včasih je tudi malo nagajiva. Tako se na primer zgodi, da jo radi pozabimo, če poved obrnemo. Jutri gremo na izlet, če bo lepo vreme. Zaplete pa se, ko otrok poved obrne. **»Če bo lepo vreme gremo jutri na izlet.«** Tukaj občasno pozabimo na vejico. **Kadar začnete poved s podrednim**

stavkom, le pazite na vejico, ker se v tem primeru ne drži ČE-ja. Torej pravilno: **Če** bo lepo vreme, gremo jutri na izlet. Poved je lahko zelo dolga in se vanjo vrinejo različni stavki, to so lahko tudi taki, ki kaj pojasnjujejo. Vidite, koliko vejic smo postavili.

3. pravilo: **Včasih radi izpostavimo ali še kaj dodatno pojasnimo.** Kot na primer v tej povedi: Šli smo na izlet, in sicer smo obiskali premski grad, spominsko sobo Dragotina Ketteja, nato smo se odpeljali še do Ilirske Bistrice na sladoled.

4. Če pa se odločamo med dvema možnostma in uporabimo veznika **ali – ali, ne uporabimo vejice.** Ali greva v kino ali bova gledala film kar doma? Tukaj vejica ni potrebna.

Nisem vam zapisala veliko pravil, le manjši del, saj je jezik bogat in ima neskončno možnosti. Veliko možnosti pa imate tudi vi, dragi učenci, da pravilno uporabite vejico. Bodite odprte glave, berite knjige in opazujte, kako se vejice »obnašajo«, gotovo jih boste opazili in znali uporabiti, ko bo to potrebno.

Irena Margon

OTROCI KOT UDELEŽENCI V PROMETU

Tudi v novem šolskem letu naj bo ena izmed prioritetenih skrbi staršev in drugih polnoletnih skrbnikov, da otrokom zagotavljajo varnost v cestnem prometu. Najprej kot potnikom v avtomobilih, nato kot pešcem in kasneje tudi kot kolesarjem. Otroci se dnevno srečujejo s prednostmi in hkrati tudi z nevarnostmi sodobnega prometa.

Otrok – pešec

Ko smo z otrokom v prometu kot pešci, je pomembno, da vedno (če je le možno) uporabljamo površine, namenjene pešcem, to je pločnike, prehode za pešce, semaforizirane prehode, podhode in nadhode.

Otroci v prvem in drugem razredu osnovne šole morajo uporabljati rumeno rutico v prometu ter odsevnik (kresničko).

Otrok – kolesar

Otroci lahko samostojno sodelujejo v prometu kot kolesarji šole, ko uspešno opravijo kolesarski izpit ter pridobijo kolesarsko izkaznico. Do takrat pa so lahko kot kolesarji v spremstvu odraslih ali pa kot potniki na kolesu v posebnih sedežih.

Seveda moramo poskrbeti, da je otrokovo kolo tehnično brezhibno in pravšnje velikosti za otoka. Med vožnjo s kolesom naj bo otrok primerno oblečen in mora vedno nositi kolesarsko čelado.

Otrok – v avtu

Pomembno je, da je otrok manjši od 150 cm prav na vsaki vožnji pripravljen v ustreznem otroškem sedežu, primernem za njegovo težo in velikost.

V motornem vozilu, ki ni opremljeno z zadrževalnim sistemom, ni dovoljeno prevažati otrok, mlajših od treh let, otroci starejši od treh let in manjši od 150 cm pa se smejo prevažati le na sedežih, ki niso prednji sedeži. Z globo 120 evrov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

Policijska postaja Postojna

Ob začetku vsakega šolskega leta je na cesti veliko razigranih otrok, ki še ne poznajo nevarnosti v prometu. Vozniki, poskrbimo, da bodo naši otroci na svoji šolski poti varni!

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

vozmopametno
AGENCIJA ZA VARNOST PROMETA

www.avp-rs.si

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI 2021

Tudi letos bo Občina Pivka v sodelovanju z Osnovno šolo Pivka in Osnovno šolo Košana organizirala Evropski teden mobilnosti. Tako kot že nekaj let, nas bodo v tednu med 16. in 22. septembrom v šolo pospremili prostovoljci. Za otroke osnovnih šol pa se bo na cestah ob šoli uredilo enodnevno cestišče -igrišče, kjer bo nastala prava umetniška ulica. Občina Pivka vabi tudi ostale prebivalce občine, da v tednu mobilnosti za odhod v službo uporabijo kakšno drugo prevozno sredstvo oziroma, da v tem tednu tudi sami prispevajo k čistejši mobilnosti.

LETOS NAVIJAMO ZA ZDRAVE POTI

Kamorkoli se čez dan odpravite, na cilj pridete bolj sproščeni, zdravi in zadovoljni, če svojo pot opravite peš, s kolesom ali pa denimo z rolerji. Zakaj? Ker je potovanje brez avtomobila vedno povezano z gibanjem telesa, s svežim zrakom in z boljšim stikom z okolico. Aktivna mobilnost tako nadomešča potrebo po sproščanju in rekreaciji, hkrati pa je tudi poceni in tako rekoč idealna za krajše razdalje (hoja do 2 km, klasično kolo do 5 km, električno še veliko več). Prednosti aktivne mobilnosti smo najbolje spoznali v času epidemije koronavirusa, ko je aktivna mobilnost zacvetela tudi na naših ulicah. **Združimo moči in ohranimo pozitivne trende!**

Lanskoletni teden mobilnosti v Pivki

Občina Pivka, DKH

Foto: Irena Margon

PUM-O

Projektno učenje mlajših odraslih

Brezplačen program za mlade.

Pomagamo ti pri šolskih obveznostih in iskanju zaposlitve, na voljo smo ti za zaupne pogovore, razumemo in se trudimo omiliti tvoje tesnobe in stiske, omogočamo ti zanimivo in sproščeno preživljanje prostega časa ter vključevanje v družbo.

LJUDSKA UNIVERZA POSTOJNA

Tukaj smo ZATE! Obišči nas in se sam prepričaj!

031/360 977
pum-o@zavod-znanje.si

strokovno - zanesljivo - brezplačno - celostno - zaupno

LJUDSKA UNIVERZA POSTOJNA

SVETOVALNO SREDIŠČE

Svetujemo o možnostih izobraževanja, iskanju nove zaposlitve, organizaciji učenja, razvoju osebne in karijerne poti...

SREDIŠČE ZA SAMOSTOJNO UČENJE

Urejen učni prostor, pester nabor učnih vsebin, strokovna pomoč mentorja, lasten ritem učenja, fleksibilnost, dostopnost...

OCENJEVANJE SPRETNOSTI

Vaša lokalna SVOD točka, kjer s pomočjo spletnega vprašalnika ocenite svoje spretnosti.

VEČ INFORMACIJ
05 721 12 80
lu-postojna@zavod-znanje.si
www.lu-postojna.si

NAČRTI NA PODROČJU MLADINE SO SMELI IN POZITIVNI

Konec avgusta so se z vodstvom Občine Pivka srečale predstavnice regijske nevladne organizacije Regijsko Stičišče Boreo, skupaj z Zavodom Nefiks, Zavodom Stičišče središče, predstavnicami občine Log-Dragomer, Društvom Sinica in predstavniki Turističnega društva Kamnik.

Srečanje je bilo namenjeno izmenjavi informacij in dobrih praks na področju mladih. Zanimali so jih primeri dobre prakse na področju mladih. Predvsem sofinanciranje mladinskih projektov in akcij ter Hekaton, ki se je v lanskem letu izvedel s pomočjo Podjetniškega inkubatorja Perspektiva.

Izmenjava dobrih praks na področju mladine je pomembna za doseganje dolgoročnega cilja, ki si ga je Občina Pivka tudi zastavila. Mladi potrebujejo podporo s strani občine in tega se zavedamo ter mlade pri njihovih

projektih podpiramo. V zadnjih dveh letih se je na mladinskem področju naredilo veliko, to je zaznati tudi v okolju. Dobili smo kar nekaj pozitivnih odzivov, dejavnost mladih je zaznati tako v Pivki kot v naših vaseh. »Načrti na področju mladine so smeli in pozitivni, zato verjamemo, da delujemo v pravilni smeri,« je za zaključek srečanja dodal župan Robert Smrdelj.

Občina Pivka

TUDI MLADI AKTIVNI V DRUŽBI

Mladi se radi vključijo v življenje in delo skupnosti, le povabiti in pritegniti jih je treba. S tem, ko jim zaupamo, si pridobivajo samozavest in seveda življenjske izkušnje, ki pridejo prav njim in širši skupnosti. Predstavljamo vam predstavnika mladih v Kulturnem društvu Lipa.

Se lahko na kratko predstaviš?

Sem Bor Šajn, živim v Palčju. Obiskujem Srednjo medijsko in grafično šolo v Ljubljani in sem letos v zaključnem letniku. Za to šolo sem se odločil, ker me zanimajo različne vrste umetnosti, šola pa mi nudi veliko možnosti za tako izražanje in nadaljnje izobraževanje v tej smeri. Že od nekdaj sem rad ustvarjal, risal ter sanjaril, kaj bom, ko bom velik. (smeh!) Mislim, da sem izbral pravo pot. Zanima me veliko stvari, kot so umetnost, ki sem jo že omenjal, pa grafično oblikovanje, režija filmov. Ves čas nekaj rišem. Sam s sabo rešujem probleme, ki jih prinaša današnja družba, to najraje delam in izrazim skozi umetnost.

Omenil si grafično oblikovanje, povej kaj več o tem.

Včasih kaj oblikujem za prijatelje, to so razni logotipi, »cover photos« - naslovnice za pesmi, skupaj smo ustvarjali tudi glasbo. Nekaj svojih izdelkov sem delil na socialnih omrežjih, kot Instagramu, FB profilu ...

Imaš še kakšne druge hobije?

Ja, rad zahajam v naravo, vedno s fotoaparatom, kjer poskušam ujeti kakšen poseben motiv v objektiv. Posebno rad imam živali, ker verjamem, da pozitivno vplivajo na človekovo počutje.

Oblikoval si za prostovoljno društvo Hospic. Kako je prišlo do tega?

Predsednik Območnega odbora Hospic Primorsko-Notranjske regije Ernest Margon mi je predlagal, da bi oblikoval knjižno kazalko, kjer bi bili navedeni podatki, ki so pomembni za kontakt z društvom. Na pobudo sem se

odzval in ustvaril kazalko za odbor v Pivki. Z izdelkom so bili zadovoljni in kmalu so me prosili, če bi oblikoval še za ostale odbore po Sloveniji. Tako sem tudi sam postal prostovoljec v tem društvu.

Sodeluješ tudi v Kulturnem društvu Lipa. Na katerem področju?

Rišem za lutkovne predstave kamišibaj. Lani poleti sva z Majo Margon narisala in opremila dve otroški pravljici, in sicer Kettejevo Šivilja in škarjice in ljudsko pravljico Mojca Pokrajculja, ki je bila predstavljena v pivškem vrtcu v septembru. Letos sodelujem pri organizaciji projektov za mlade s foto natečajem S knjigo na poti, ohranjanjem kulturne dediščine, v jesenskem času bomo organizirali dve predavanji s strokovnjakoma Miho Kramlijem in Markom Juhantom, in sicer z naslovom »Pasti novih tehnologij« ter »Otroci in starši – večna zgodba, ki se ponavlja« v sodelovanju z osnovnimi šolami v občini Pivka.

Načrti za naprej?

Ne bi rad preveč govoril o njih, raje se bom poskusil izkazati z dejanji. Seveda pa je pred mano najprej matura. (Smeht!)

Bor Šajn med ilustriranjem zgodbe Muca copatarica za kamišibaj.

Irena Margon

Nam je vedno fajn in z nami je vedno fajn!

Si tudi ti fajn in bi se rad imel fajn?

POSTANI KŠOPP - OV AKTIVIST

INFO@KSOPP.SI

BENJAMIN: 040 - 227 - 221

Ministrstvo za infrastrukturo je s 1. septembrom predstavilo novosti na področju vozovnic in ponudbe javnega potniškega prometa na podlagi sprememb Zakona o prevozi v cestnem prometu.

S 1. septembrom se je namreč sistem subvencioniranih vozovnic za dijake, študente in udeležence izobraževanja odraslih bistveno spremenil.

Dijaki in študenti imajo odslej na voljo mesečno ali letno vozovnico Slovenija. Ta po enotni ceni 25 evrov za mesečno oz. 200 evrov za letno vozovnico omogoča neomejeno potovanje po vseh relacijah medkrajevnega javnega prevoza potnikov v Sloveniji, ne le med krajem bivanja in krajem izobraževanja.

Vozovnica torej ni več le relacijska, ampak velja za linije na območju celotne države.

DONACIJA SKUPINA PIVKA DELAMARIS

Čeprav smo priče zapletenim in zahtevnim življenjskim razmeram, se sodelavke Karitas vsakič znova prepričamo, da med nami (še vedno) potekajo številne človeške vezi, predvsem pa skrb za sočloveka. To, da ostajamo sočutni v teh težkih časih, je verjetno najvišji človekov dosežek. Ne, nismo se umaknili vsak v svoj bolj ali manj udoben kotiček, ampak smo ostali povezani v sočutni socialni mreži. In delamo, kot najboljše znamo in zmoremo.

Poročali smo že o nadvse uspešni akciji zbiranja šolskih potrebščin, v kateri so sodelovali predvsem otroci. Dali so nam novo upanje, odprli vrata nesebičnosti. Sredi julija pa nas je razveselila še donacija skupine Pivka Delamaris. Na lastno pobudo in naše pozitivno presenečenje, je skupina Pivka Delamaris darovala Karitas kokošje paštete ter celo paleto rib z zelenjavo Delamaris, med katerimi so tune in skuše. Mmmm, slastno in predvsem zdravo, saj so ribe vir omega 3 in vitamina D. S temi priboljški smo že obogatili prehranske pakete in našim prejemnikom veselo zaželeli dober tek.

Hvala, skupina Pivka Delamaris! Hvala za vaše človekoljubno dejanje! Hvala, da mislite na malega človeka, kar je pravzaprav vsak izmed nas. Do sedaj smo v letošnjem letu pomagali 52 osnovnošolcem, 42 dijakom in 43 družinam. Med osnovnošolske otroke smo razdelili bone v višini 1050e. Z boni lahko kupijo delovne zvezke in šolske potrebščine. S kmetije smo prejeli domača jajca, s katerimi smo obogatili prehranske pakete. Lepa hvala kmetiji za prijazno gesto!

Hvala tudi vsem, ki darujete prehranske in higienske izdelke v voziček Karitas v Mercatorju in Sparu.

Hvala vsem, ki nas podpirate v skrbi za sočloveka in nam s svojimi dejanji dajete upanje v lepši in boljši jutri. Bog lonaj!

Župnijska Karitas Pivka

CEPLJENJE PROTI COVID-19 BREZ NAROČANJA

Tudi v mesecu septembru in oktobru ZD Postojna v Pivki in Postojni organizira cepljenje proti Covid – 19 za splošno populacijo brez naročanja. Na cepljenje lahko pridejo tudi občani drugih občin.

S seboj morate imeti kartico zdravstvenega zavarovanja ter knjižico o cepljenju, v kolikor z njo razpolagate.

AKTUALNE TERMINE CEPLJENJ PREVERITE NA SPLETNI STRANI ZD POSTOJNA.

V kolikor imate vsebinska vprašanja v zvezi s cepljenjem ali cepivi, se obrnite na svojega osebnega zdravnika. Prav tako so odgovori na številna vprašanja glede cepljenja dostopni na www.cepimose.si.

Cepljenje oseb, ki so prebolele COVID-19, se lahko opravi takoj, ko mine obdobje izolacije. Ker so osebe še nekaj mesecev po preboleli bolezni zaščitene, se cepljenje lahko varno odloži do 6 mesecev od začetka bolezni (najbolje je cepljenje opraviti 1-6 mesecev po bolezni).

Dosedanji podatki kažejo, da za zaščito oseb, ki so v zadnjih 8 mesecih dokazano prebolele COVID-19 (izvid o pozitivnem PCR testu), zadostuje en odmerek cepiva proti COVID-19 (če oseba želi, lahko prejme tudi polno cepljenje v skladu s SmPC). V takih primerih prebolevnik velja za zaščitene takoj po cepljenju.

Če je minilo več kot 8 mesecev od začetka bolezni in prebolevnik še ni bil cepljen, prejme polno cepljenje.

Imunsko oslabiljene osebe in varovanci v DSO, ki so preboleli COVID-19, prejmejo polno cepljenje. Osebe, ki so dokazano zbolele za COVID-19 po cepljenju s prvim odmerkom, naj prejmejo drugi odmerek do 6 mesecev po začetku bolezni.

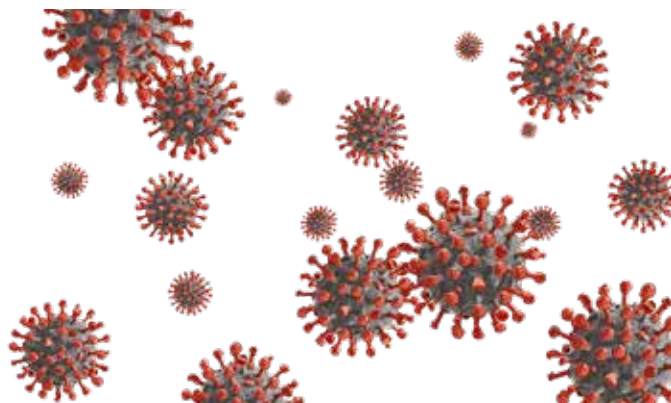
Cepljenje mladostnikov starih 12 let in več proti Covid-19 se lahko izvaja v cepilnih centrih na enak način kot cepljenje odraslih. Glede privolitve velja enako kot pri drugih cepljenjih: pri otrocih mlajših od 15 let je za cepljenje potrebna privolitev staršev, zato je pri cepljenju potrebno spremstvo staršev/skrbnikov. Pri otrocih starih 15 let in več privolitev staršev ni potrebna.

V OBČINI PIVKA CEPLJENIH SKORAJ POLOVICA OBČANOV

Po podatkih NIJZ je bilo do konca avgusta v Občini Pivka cepljenih skoraj polovica (48,84%) občanov.

Cepljenje proti COVID -19 nas predvsem zaščiti pred težkim potekom bolezni, zato bo Občina Pivka skupaj z Zdravstvenim domom Postojna v Krpanovem domu tudi v prihodnjih tednih organizirala cepljenje brez naročanja. Spremljajte aktualne informacije in aktualne datume cepljenja s cepivom Pfaizer.

Vse, ki še imate pomisleke glede cepljenja, naprošamo, da se o tem posvetujete s svojim osebnim zdravnikom.

DKH

#CepimoSe

Cepljenje proti covidu-19 je najučinkovitejši ukrep za zaščito našega zdravja in zdravja naših bližnjih

**Cepljenje
proti
covidu-19**

**Zaščitimo
sebe in
svoje
bližnje**

Vsak od nas lahko s cepljenjem pomembno pripomore, da se epidemija uspešno obvlada

CEPLJENJE JE VARNO IN UČINKOVITO

Za dodatne informacije o cepljenju obiščite www.cepimose.si

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
POSREDOVANJE V ROKU PRIDOBIVOSTI

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBILNO, VEŠČINSKO
IN ŠPORTNO DELO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Nalozba sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada v okviru odziva Unije na pandemijo COVID-19.

NESEBIČNA POMOČ PRI OBSEŽNIH POŽARIH V SEVERNI MAKEDONIJI

Slovenski gasilci so znova pokazali, kako srčni in nesebični so. Na zaprosilo Severne Makedonije, ki so jo v začetku avgusta zajeli obsežni požari v naravnem okolju, je Republika Slovenija namreč zagotovila reševalno pomoč v obliki enote pripadnikov civilne zaščite za gašenje požarov v naravnem okolju z vozili. Operativno je na pot odšlo 12 vozil in 42 operativnih gasilcev z vodstvom in spremstvom pa skupaj 17 vozil in 48 pripadnikov enote. Med predstavniki, ki so v Makedoniji pomagali pri gašenju, je bil tudi član PGD Pivka. Šlo je za precej zahtevno intervencijo, ki smo jo tudi ostali spremljali, spodbujali domače predstavnike in seveda z veliko hvaležnostjo vsem izrekamo spoštovanje.

DKH

PGD PALČJE IMA NOVO VOZILO

Prostovoljno gasilsko društvo Palčje se lahko pohvali z novim vozilom VW Transporter, ki bo služilo kot gasilsko vozilo za prevoz moštva GVM-1.

V preteklih letih smo se v društvu odločili za varčevanje z namenom menjave dotrajanega vozila MB Vito, saj imamo trenutno 2 starejši vozili, potrebni menjave. Varčevali smo s sredstvi, pridobljenimi od prodanega železa, donacij, članarin in od oddajanja prostorov podjetjem za telekomunikacijo.

Trenutno imamo kombi GVM-1 letnik 1998 in terensko vozilo GVGP-1 letnik 2000, po planu menjave vozil v Občini Pivka pa se menjava obeh v doglednem času ne bi izšla in smo se odločili, da vsaj eno vozilo zamenjamo tako, da prispevamo večji delež privarčevanih sredstev.

Z Občino Pivka in poveljstvom smo se dogovorili za delno sofinanciranje vozila v višini 7.000 EUR, ostali del pokrijemo sami. V letu 2021 smo aktivno pristopili k iskanju novega vozila za prevoz moštva in našli VW Transporter letnik 2017 s 85.000 prevoženimi kilometri. Cena vozila

Foto: Bor Šajn

je bila 22.700 EUR, glede na ohranjenost in prevožene kilometre pa nam bo lahko še dolga leta uspešno služil.

Sedaj nas čaka še nadgradnja po predpisani tipizaciji gasilskih vozil in predaja vozila v polno uporabo.

PGD Palčje

Članice združenja Europa Donna vabijo na

POHOD ZAUPANJA,

ki bo **9. oktobra 2021** v okolici Postojne (natančna lokacija bo objavljena naknadno). Pohodniki se dobijo ob 8. uri pred hotelom Kras. Pohod bo ne glede na vremenske razmere.

V »**ROŽNATEM OKTOBRU**« bodo članice združenja ovijale drevesa v roza barvo v središču Pivka in Postojne z namenom osveščanja o raku dojk in rakih rodil.

Vabljeni, da podprete dejavnosti združenja.

STAREJŠIM PRIJAZEN KOTIČEK

USPOSABLJANJE PO SODOBNIH KONCEPTIH V DOMOVIH ZA STARE LJUDI

Slovenija ima nacionalno javno mrežo domov za stare ljudi, katere nosilec je ministrski resor za socialno varstvo. Njena osnova je bilo nad 60 velikih domov, vsak s kapaciteto okrog 250 postelj, po tedanjih občinah. Zgrajeni so bili v skladu s tedanjim strokovnim konceptom med leti 1970 in 1990, ko je bila slovenska gerontologija pod vodstvom dr. Bojana Accetta na višku. Koncept teh domov je bila javna ustanova po vzoru bolnišnice in hotela, z dovolj strokovno usposobljenega kadra za zdravstveno nego in socialno oskrbo. Okrog leta 1985 je bila Slovenija po kakovosti in količini kapacitet institucionalne oskrbe starih ljudi v domovih med vodilnimi na svetu. V tranziciji po letu 1990 so domovi za stare ostali v državni upravi, da bi bolje zagotavljali enake možnosti ljudem v revnih in bogatih občinah. Naravno pristojnost in interes za oskrbo onemoglih starih ljudi pa ima krajevna skupnost, enako kot za otroško varstvo in vzgojo v vrtcih ter za krajevno osnovo šolo. Zato ni čudno, da je v zadnjem desetletju toliko županov novih manjših občin svojim občanom obljubilo krajevni dom za stare ljudi. Usodna slabost slovenske mreže domov za stare ljudi po letu 1990 je ta, da lastniki niso sledili strokovnemu razvoju na tem področju.

Evropski razvoj domov za stare ljudi je po letu 1990 trojen.

1. Oskrba na domu je prevladala nad institucionalnim varstvom. Sedaj je v Evropi trikrat več starih ljudi oskrbovanih na svojem domu, kakor je nastanjenih v domovih za stare ljudi.
2. Domovi za stare ljudi so po letu 1990 po arhitekturi in oskrbovalnem konceptu naredili največji razvojni skok v dosednji tisočletni zgodovini institucionalne oskrbe onemoglih ljudi in prešli v t.i. koncept gospodinskih skupin ali peto generacijo gradnje domov za stare ljudi.
3. Če se mora človek zaradi onemoglosti nastaniti v ustanovi, naj bo ustanova v središču njegovega kraja, kjer bistveno lažje ohranja živ stik z okoljem.

Sodoben dom skrbno pazi na pet vidikov: organizacijske zmožnosti vodstva, kakovost dela in etičnosti vseh zaposlenih, koliko so stanovalci osebno pripravljeni na sprejemanje starostnega pešanja in pomoči, sodelovanje med domom, svojci in prostovoljci, vpetost doma v življenje krajevne skupnosti.

Skrivnost dviganja kakovosti oskrbe v domovih za stare ljudi je stalno usposabljanje celotnega osebja – gre bolj za učečo se ustanovo kakor za težnjo po zaposlenosti čim več visoko izobraženih strokovnjakov v domu. Kultura usklajenih odnosov je model, ki ga pri usposabljanju celotne oskrbovalne ustanove v Sloveniji razvija in širi Firis Imperl,

d.o.o. Cilj usposabljanja je kakovostnejše oskrbovanje in večje zadovoljstvo vseh oskrbovancev, oskrbovalcev in svojcev ob istih materialnih oskrbnih stroških. Temelji na kongruentni odnosni negi, katere avtor sodeluje pri usposabljanju v Sloveniji in z naklonjenostjo spremlja naš razvoj. Prvotnemu modelu kongruentne odnosne nege so dodana spoznanja o učeči se organizaciji, ki omogočajo učinkovito uvedbo teh pomembnih spoznanj v prakso velikih javnih oskrbovalnih ustanov. Drugi odliki slovenske izboljšave sta sistematičnost in postopnost pri uvajanju modela v domovih za stare ljudi.

Usposabljanje doma za stare ljudi v kulturi usklajenih odnosov, kot ga za Slovenijo in tujino razvijajo v izobraževalnem podjetju Firis, poteka na več ravneh. Začne se z izobraževanjem za vodilne kadre doma, praviloma tri ključne osebe iz posameznega doma. Temelji na osnovni predpostavki, da se razvoj doma in oblikovanje pozitivne, ustvarjalne organizacijske klime lahko ustvarita le na osnovi ozaveščenega in strokovno pripravljenega ožjega vodstvenega tima. Nadaljuje se z usposabljanjem vseh zaposlenih v domu (vključno z vodstvom). Njegova namena sta prepoznati vsebino novega koncepta in osvajati veščine za spremembe, ki so s tem povezane. Širši vodstveni tim doma (od 10 do 12 udeležencev) se usposablja od drugega leta dalje z namenom, da bi s sprejetjem določenih sprememb v strukturah in organizaciji dela omogočili udeležanje kulture usklajenih odnosov. Ti so vodje in širitelji tega modela v ustanovi in širšem družbenem prostoru.

Kaj pa so glavne značilnosti zgoraj omenjenega modela? V čem se organizacija in življenje v domu, kjer se zaposlene od začetka usposablja po sodobnih smernicah razlikuje od ustaljenih slovenskih praks?

Organizacija je takšna, da omogoča življenje, kot ga starostnik pozna, želi in izbere - torej čim bolj podobno temu, česar je navajen od doma. Stanovalec je tisti, ki odloča o svojem življenju, dom pa ga podpira pri njegovih odločitvah. K delu se stanovalec vključuje skladno z možnostmi in glede na svoje dosedanje življenjske navade sodeluje pri vseh hišnih opravilih

(kuhanje, čiščenje, pranje perila, ...). Stanovalci so vključeni k aktivnemu soustvarjanju oblikovanja dneva (aktivnosti, dnevne rutine, obroki, vstajanje, odhod v posteljo, ...) kot tudi opremljanju lastne sobe (če tega ne želi, to opravi dom) in skupnih socialnih prostorov doma.

Velik poudarek je na vzpostavljanju odnosov med stanovalci, zaposlenimi, svojci in skupnostjo. Predvsem se pomaga stanovalcem pri medsebojnem spoznavanju stanovalcev, njihovem povezovanju ter druženju. Vsak stanovalec ima tudi svojo referenčno osebo - to pomeni, da se za vsakega stanovalca točno določi osebo, na katero se lahko obrača s svojimi vprašanji, vsakdanjimi skrbmi in radostmi. To je velika dodana vrednost prevladujočim slovenskim praksam, saj rešuje problem tega, da je zaposlenih v domu veliko in se menjajo, socialne in druge službe so preobremenjene, kar zmanjša možnosti, da se star človek zaupa osebi, ki mu lahko pomaga. Pomembna je tudi vzpostavitev avtonomnih delovnih timov v domu, ki delujejo na nivoju posameznih hišnih skupnosti ter opredelitev sodelovanja s podpornimi službami (socialni delavec, delovni terapevt, fizioterapevt, hišnik, ...).

Sem spada tudi zagotavljanje pogojev za osebno rast zaposlenih. Zadovoljstvo zaposlenih je enako pomembno kot zadovoljstvo stanovalcev.

Takšni domovi so deinstitutionalizirani, torej brez vseh elementov institucije (kot so: uniforme, medicinsko izrazoslovje, naravnost na ustanovo). Predstavljajo izhodiščno točko celovite dolgotrajne oskrbe v kraju, ki združuje vse glavne programe za oskrbo onemoglih, za aktivno in zdravo staranje celotne tretje generacije ter za vzgojo in krepitev medgeneracijske solidarnosti vsega krajevnega prebivalstva. Prav tako pa vključuje svojce ter vse ustrezne civilne in strokovne subjekte v kraju. Organizacijska ekonomičnost narekuje, da so s polno domsko oskrbo zaraščeni vsaj naslednji programi oskrbe onemoglih: dnevno varstvo, nočno varstvo, začasna oskrba za oddih družinskih oskrbovalcev, pa tudi oskrba in nega

na domu, servisni razvoz hrane na dom in usposabljanje družine za oskrbovanje onemoglega svojca. Ta razvoj je zelo dvignil kakovost življenja v starostni onemoglosti za stare ljudi same, za njihove svojce in oskrbovalce, cene pa v primerjavi s klasičnimi domovi, kakršne poznamo pri nas, ni zvišal, ker je nastal prihranek zaradi učinkovite sodobne organizacije dela v domu (npr. za četrtno manj jalove hoje osebja po dolgih hodnikih) in upravljanja (npr. povezava enot s skupno več tisoč posteljami, četrtno manj upravnih služb, ipd.).

Kot smo omenili na začetku tega prispevka, trenutni normativi in regulacije niso ugodne za razvoj po zgoraj omenjenih sodobnih smernicah, velikokrat ga celo zavirajo. Posamezne ustanove so torej prepuščene lastni zagnanosti, kreativnosti pa tudi stvarnim možnostim, da zgoraj opisane koncepte uvajajo, pri čemer je lahko izrednega pomena sodelovanje s strokovnjaki iz tega področja. Tudi najsodobnejša spoznanja o oskrbi in staranju pa so uporabna le ob dobri povezanosti doma z lokalnim okoljem in povezanosti občanov v prevzemanju odgovornosti za skupno skrb za kakovostno staranje.

Dr. Jože Ramovš, Alen Sajtl, Marta Grčar, Inštitut Antona Trstenjaka

UPOKOJENCI V GLEDALIŠČU

Društvo upokojencev Pivka je v poletnih mesecih organiziralo ogled dveh kulturnih prireditev. O tem, kaj je muzikal in kako se je razvijal, smo se seznanili na predstavi Stoletje mjuzikla, ki smo si jo ogledali 15. 7. 2021 v Avditoriju v Portorožu. Predstavili so nam okrog dvajset pevskih točk iz legendarnih broadwayskih muzikalov od tridesetih let prejšnjega stoletja do danes, ki so pomenile prelomnico v razvoju te glasbene zvrsti. 20. 8. 2021 pa smo se odpravili v Studenec pri Krtini.

V Poletnem gledališču Studenec smo si ogledali veseloigro s petjem Pri belem konjičku. Nasmejali smo se ob komičnih zapletih in uživali v petju, ki ga v predstavi ob živi spremljavi glasbenikov ni manjkalo. Gledališka predstava je bila posvečena 30. obletnici samostojnosti Republike Slovenije.

Jelka Čeligoj

Foto: Jožica Knafelc

RAZSTAVA ROKODELSKE SEKCIJE DU PIVKA

Rokodelke Društva upokojencev Pivka smo del skupine Kvačkane nitke, ki se sestaja na delavnicah v Večgeneracijskem centru v Pivki. Naša glavna dejavnost je kvačkanje igračk, z njimi smo se predstavile na obali. Center dnevnih aktivnosti za starejše Koper, ki je v juniju praznoval deseto obletnico obstoja, nas je povabil na razstavo ročnih del. To je bila prva skupna razstava rokodelskih sekcij v PZDU Južno-Primorske. Branko Suhadolnik, predsednik komisije za tehnično kulturo pri ZDUS in neumorni motivator rokodelcev, je v nagovoru poudaril pomen našega dela.

Ročna dela so koristna za ustvarjalce, ki s tem ohranjamo svoje telesne in mentalne veščine. S tem pa skrbimo za ohranjanje različnih tehnik in spretnosti, ki so v obdobju poceni in cenениh industrijskih izdelkov preplavili svet. Rokodelci imamo obilo znanja o različnih materialih, poznamo načine reciklaže in ponovne uporabe, saj je to bil včasih naš način življenja. Na razstavi so društva pokazala svojo veliko zakladnico znanja, videli smo lahko umetnine iz lesa in kamna, pletarske izdelke, klekljano čipko kot uporabni predmet in kot umetniško delo.

Spoznali smo različne načine oblikovanja in uporabe papirja, izdelovanje nakita in okrasnih predmetov. Koprski kolegi so pripravili še zanimivo predavanje, ki je

Foto: Andrej Knafelc

vključevalo naše izkušnje o načinu preživljanja prostega časa. Kineziolog nam je pokazal nekaj vaj, ki so posebej koristne za rokodelce in za vse, ki pri svojem delu veliko sedijo. Prva skupna razstava rokodelcev PZDU JP je uspela, zato smo se razšli v prepričanju, da ni bila zadnja in se drugo leto ponovno srečamo.

Jožica Knafelc

SLOVENIJA KVAČKA

Marsikdo je letošnje poletje v medijih zasledil objave o akciji »Slovenija kvačka«. Pobudnica projekta je Jadranka Smiljić, Guinnessova rekorderka neprestanega kvačkanja.

Med maratonom je kvačkala grb občine Slovenj Gradec, zato se ji je porodila ideja, da bi vsaka občina lahko dobila kvačkan grb. V ta namen je povezala 211 kvačkaric in enega kvačkarja, da bomo s prepletanjem niti povezali vso Slovenijo. Pletenje in kvačkanje nista le spretnosti iz preteklosti, prav v času epidemije in izolacije so ročna dela pridobila na veljavi. Uveljavljajo se sodobnejši pristopi, dobrodelne akcije, umetniške inštalacije, posebej so pomembni terapevtski učinki ročnih del. V projekt Slovenija kvačka je vključeno društvo Heraldica Slovenica, ki strokovno preučuje slovenske grbe.

Za izdelavo kvačkanih grbov 212 slovenskih občin bo potrebnih približno 530 kilogramov preje in okrog 21 200 ur dela. Vsak grb bo velik 140 krat 180 cm, zanj bo potrebnih 2,5 kg preje in približno 100 ur dela. Preja bo slovenska, izdelana v predilnici v Majšperku. Poseben uspeh v projektu pa bo skupini kvačkaric in kvačkarju prinesel nov Guinnessov rekord z naslovom »Svetovno največje kolekcije kvačkanih grbov«.

Dogodek poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednika Slovenije Boruta Pahorja. V pivški občini se že četrto leto sestajamo kvačkarice, ki ustvarjamo različne izdelke za dober namen. Seveda nas je projekt Slovenija kvačka pritegnil, za upokojenke je že znano,

da rade kvačkamo. Za izdelavo grbov sva se prijavi dve, Marta Kernel in Jožica Knafelc. Marta je rojena Pivčanka, a ker živi v postojnski občini, bo kvačkala grb občine Postojna, jaz pa bom naredila grb občine Pivka. Kvačkali bomo v tehniki C2C (corner to corner), ki sva jo celo poletje pridno vadili na manjših projektih. Kvačkanje začnemo po celi Sloveniji istočasno, 15. septembra, delali bomo do 26. decembra, dneva samostojnosti in enotnosti.

Vse izdelane umetnine bodo krasile prostore posameznih občin, saj jih bodo župani in županje dobili v zahvalo za pomoč pri izvedbi projekta.

Jožica Knafelc

PIVČANKA PRAZNOVALA 100 LET

Naj se obilo izrečenih želja gospe Mariji uresničuje dan za dnem. Iz srca vse najboljše!

Marija Kristan, slavljenka, ki je v septembru praznovala svoj 100. rojstni dan, navdušuje s svojo voljo do življenja, pozitivnim pogledom na vsakdan ter modrimi življenjskimi mislimi. Praznovanje tako častitljivega jubileja je nedvomno priložnost, ki si zasluži posebno pozornost. Da bo obeležitev 100. rojstnega dne slavljenki in njeni družini ostalo v posebnem spominu, so poskrbeli v zavodu Talita kum. Stoletnici iz Trnja je posebne čestitke namenila tudi Občina Pivka, obiskal jo je tudi podžupan Boris Rebec ter predstavnice Župnijske Karitas Trnje-Zagorje.

Foto: Valter Leban

MARIJA KRISTAN iz Trnja 74 se je kot drugi otrok rodila 1. 9. 1921 na kmetiji (Trnje 9) očetu Janezu in materi Frančiški. Imela je še tri sestre in dva brata, ki so že pokojni. Mlada leta je preživela doma na kmetiji in obiskovala italijansko osnovno šoli na Trnju, katero je tudi uspešno dokončala. Kot mlado, 15 letno dekle, se je zaposlila kot služkinja pri županu, takrat »podestatu« Šempetra (danes Pivka). Ko je bil zamenjan, je šla služiti v Postojno k direktorju železnice na odseku Trst – Ljubljana. Po kapitulaciji Italije se je le-ta odselil v Italijo in jo želel vzeti s seboj, vendar je starši niso pustili, ker je takrat njen brat odšel v vojsko in so potrebovali delovno silo na kmetiji. Tako je bilo do leta 1948, ko sta se z možem Stanetom Kmetovim poročila. V začetku leta 1949 so nameravali pobegniti čez mejo, vendar so bili ovadeni in so jih prijeli skupaj s sestro Frančiško in mlajšim bratom Francem. Vse so obsodili na zaporno kazen. Marija, Frančiška in Franc so bili deležni triletnih zaporne kazni, mož Stane pa petletne. Marija je bila v zaporu najprej v Rajhenburgu (današnja Brestanica), kjer je izvedela, da bo dobila otroka. Bila je premeščena v Maribor, ko pa je prišel čas za porod, je bila premeščena v Indijo v Srbijo, kjer je bila edina porodnišnica za zapornice v Jugoslaviji in 2. oktobra 1949 je tam tudi rodila sina Marjana. Delala je v kuhinji in v tovarni opeke. Po dveh letih, januarja 1951, je odslužila zaporno kazen in se s sinom vrnila domov ter pomagala na kmetiji svojim staršem. Mož se je vrnil iz zapore leta 1953. Skupaj sta začela kmetovati na moževi kmetiji na Trnju. Marija je bila pridna gospodinja in prizadevna kmetovalka. Leta 1955 se jima je rodil sin Dušan, leta 1960 pa še hči Danica. Mož je spomladi leta 2012 odšel v postojnski dom starostnikov in v jeseni se je tudi Marija odločila, da se mu tam pridruži. Marija, danes stoletnica, v domu Talita kum živi še sedaj in je glede na svoja častitljiva leta zadovoljna in dobrega počutja.

Spoštovana slavljenka,

spomini, izkušnje in doživetja so tista, ki pišejo zgodbo našega življenja. Ob častitljivem prazniku vam namenjamo obilo dobrih želja. Naj bosta dobro počutje in življenjska energija prisotna v prav vsakem dnevu. Vaša stoletna življenjska zgodba je tudi naš navdih in ponos. Skrbno, čutno in doživeto jo pišite še naprej, predvsem pa uživajte v njenih radostih, ki vas dnevno obkrožajo in bodrijo.

**Vse najboljše in vse dobro,
Robert Smrdelj, Občina Pivka**

»Gospa Marija Kristan je v zavodu Talita kum že 9 let in je s svojo dostojanstveno držo prvoborke s starostjo vsem svetel zgled iskanja ravnotežja med sprejemanem pešanja telesnih moči in ohranjanjem samostojnosti. Starostne in zdravstvene težave je ne zadržijo v postelji, z voljo do življenja in s pozitivno naravnostjo, ki se je prekalila v težkih življenjskih preizkušnjah, gre v vsak nov dan mirno in odločno. Praznovanje njenih 100 let je za naš zavod (še posebno v teh čudnih časih, ko nam strah

pred okužbo hromi pristne odnose) izjemna priložnost, da se zavemo enkratnosti in veličine življenja vsakega človeka. S stanovalci se v teh dneh pogovarjamo o Marijinih posebnih lastnostih, ki so v nas pustile svoj pečat. Izdelujemo sončnico, na venčnih listih bodo njene vrline, kot jih vidimo mi in se jih ona v svoji skromnosti niti ne zaveda.« **Marjana Mihelčič Bizjak, direktorica Talita kum zavoda**

DKH, vir informacij: sin Marjan Kristan

POLETJE V VGC PIVKA

V zadnjih mesecih smo obiskovalci VGC Pivka izkoristili lepa in topla vremena, ki nam jih je namenilo poletje. Pod mentorstvom Maje Modrijan iz Destilatorja smo pričeli z izvedbo treh izobraževalnih delavnic na temo krepitve trajnostnega razvoja, recikliranja in varstva okolja. Na prvi delavnici smo izdelovali unikaten papir. Okraševali smo ga s cvetlicami, zelišči in ornamenti.

Na drugi delavnici smo se učili tehnike odtiskavanja rastlin na blago. Izdelke smo uporabili vsak po svoje. Eni za prte, drugi za zavese, nekateri za oblačila. Tretja delavnica v septembru bo namenjena knjigovezništvu. Na njej bomo uporabili že pripravljen papir in blago za izdelavo knjige. S pohodom na Milanje smo povezali VGC Pivka in VGC Ilirska Bistrica. Metka Hribar nas je na 10 km pohodu naučila prepoznavati zdravilne rastline domačih logov. Podučila nas je, kdaj in kako jih nabiramo, kako jih pripravimo in za kaj jih uporabimo. Prepričali smo se, da rek: za vsako bolezen rožca rase, še kako drži.

Na naših srečanjih skupine Kvačkane nitke, ki se dobiva vsak torek popoldan in petek dopoldan, je še vedno cilj, da se družimo, nasmejemo, izmenjamo novice in napolnimo z dobro voljo. V kolikor še kaj naredimo ali se kaj novega naučimo, je naše veselje še večje. Veseli smo vsakega novega obraza, ki se nam pridruži in z nami podeli svoja znanja in zanimanja. V tem poletju smo za porodničnici Maribor in Ljubljana pripravili pošiljki hobotnic za nedonošenčke. Še naprej kvačkamo tudi druge igrače. Ga. Mojca Ivančič iz Nadežnega sela nas je presenetila in razveselila s čisto novim šivalnim strojem. Darilo nas je

spodbudilo, da smo pričeli razmišljati o novih projektih in izzivih. Tako smo pričeli zbirati kroje in modele za šivane lutke, ki jih bomo opremili s kvačkanimi oblačili in dodatki. Vsi, ki ste tega večji ali pa bi vas tovrstna opravila veselila, pridružite se nam!

Spremljajte nas med dogodki na spletni strani občine Pivka, spletni strani www.tockemoci.si in facebook strani Ljudske univerze Ilirska Bistrica.

Dosegljivi smo na tel. št. 041 438 599 ali mail: vgc.ilbistrica@gmail.com

Romana Morano.
strokovna delavka v VGC Točka moči Pivka

BALINARJI DRUŠTVA INVALIDOV PIVKA OSVOJILI POKAL ZA 2. MESTO NA DRŽAVNEM TEKMOVANJU

Balinarska ekipa društva invalidov Pivka se je v juniju kot prvo uvrščena na območnem tekmovanju udeležila državnega tekmovanja v balinanju ekipno v Portorožu, ki ga je organizirala Zveza za šport invalidov Slovenije. Na koncu sta se za 1. mesto pomerili ekipa DI Pivka in ekipa DI Postojna, rezultat je bil 7:5 za Postojno. Ekipa DI Pivka, v sestavi Aleksander Nadoh, Franc Penko, Franc Trebec in Franc Šantelj, je osvojila pokal za 2. mesto. Čestitamo!

Društvo invalidov Pivka v svojih programih skrbi za šport in rekreacijo svojih članov z gesto »razgibajmo se v balinanju, plavanju, pohodništvu, planinarjenju ...« Delovanje društva je tudi v letu 2021 okrnjeno, kljub Covidu smo v skladu z navodili NIJZ izvedli sledeče programe in se udeležili tekmovanj v balinanju in kegljanju. V času velikonočnih praznikov smo obiskali nekatere člane na domu in poslali voščila članom, ki so v domovih za ostarele. V maju smo se sprehodili med cvetočimi tulipani in azalejami v Volčjem potoku, pohod iz Il. Bistrice k slapovom Sušec in ogledali smo si mogočni premski grad z okolico. 4. junija sta se moška in ženska balinarska ekipa udeležili območnega tekmovanja v balinanju v Postojni, kjer je moška ekipa osvojila 1. mesto, ženska ekipa se je uvrstila na 2. mesto. Na povabilo DI Izola smo se udeležili prijateljskega balinarskega turnirja v Izoli. Moška ekipa je tudi tokrat osvojila pokal za 1. mesto, ženska ekipa pokal za 3. mesto. Naša člana sta bila junija na Območnem tekmovanju v kegljanju v Postojni, kjer se je Branko Gorjup uvrstil na 10. mesto. V juliju smo organizirali kopalni dan v Izoli. Veliko smo plavali in se družili v prijetni senčki na obali. 21. julija smo v Pivki izpeljali prijateljski balinarski turnir in srečanje starejših invalidov.

Društvo invalidov Pivka

SENIORJI NSi OBISKALI PVZ V PIVKI

Zadnji počitniški dan pred začetkom šolskega leta so seniorji Nove Slovenije v okviru praznovanj 30-letnice slovenske državnosti obiskali Park vojaške zgodovine (PVZ) v Pivki. Kar šestdeset se jih je pripeljalo z vlakom iz Maribora, spotoma so pobrali še nekaj kolegov v Ljubljani, Borovnici. Logatcu in drugod, pripeljali pa so se tudi iz Kopra, Škofje Loke in Idrije. Pričakal jih je podpredsednik Zveze seniorjev Ernest Margon in jim zaželel dobrodošlico. V PVZ so z zanimanjem prisluhnili muzejskim zgodbam, nekateri pa so se podali tudi v podmornico. Pred muzejem sta jih pozdravila direktor muzeja mag. Janko Boštjančič in poslanec Andrej Černigoj. Direktor je izrazil hvaležnost za razumevanje Vlade in še posebno ministrstva za obrambo za pivški muzej. Poslanec je predstavil prizadevanja ministrov NSi, ki prinašajo razvoj in napredek na številnih

področjih, tudi na tem delu Slovenije. Predsednik Zveze seniorjev mag. Zdravko Luketič je izrazil veselje nad lepo udeležbo in uspešno realizacijo planiranega obiska muzeja.

Seniorji so bili navdušeni nad prijaznostjo osebja PVZ in sploh Pivčanov, pa tudi nad bogato vsebino muzejskih zbirk in eksponatov. Ernest Margon jih je pri kosilu seznanil s številnimi možnostmi doživljanja kraškega sveta in narave v Pivki in gotovo bo kdo o priliki prišel na ogled Eko muzeja v Slovenski vasi, Centra o velikih zvereh DINA v Pivki ali bogate naravne in kulturne dediščine podeželja in številnih cerkva.

Ernest Margon

NE POZABI NA VABILO – VKLJUČI SE V PROGRAM SVIT

Program Svit je preventivni zdravstveni program, namenjen preprečevanju in zgodnjemu odkrivanju raka na debelem črevesu in danki. V program so vsake dve leti povabljene osebe stare od 50 do 74 let, ki imajo urejeno osnovno zdravstveno zavarovanje.

Rak na debelem črevesu in danki je ena izmed najpogostejših oblik raka, za katero zbolevalo v Sloveniji. S pravočasnim odkritjem ga lahko zelo uspešno zdravimo ali celo preprečimo. Za to obliko raka je značilno, da se razvija zelo počasi brez očitnih zdravstvenih težav, večinoma iz predrakavih sprememb na steni črevesa imenovanih polipov, ki se jih lahko odkrije z udeležbo v Program Svit.

Sodelovanje v preventivnem programu je preprosto, saj večino korakov opravite kar od doma. Izpolnjeno Izjavo o prostovoljnem sodelovanju vrnete v Program Svit po pošti. Na podlagi podpisane izjave prejmete komplet dveh testerjev za odvzem vzorcev blata s priloženimi navodili. Pomembno je, da kuverto s testerji oddate v poštni poslovalnici in ne v poštni nabiralnik, saj se zaradi vremenskih vplivov vzorci lahko poškodujejo. V laboratoriju Programa Svit se nato opravijo natančne analize vaših vzorcev blata, v katerih se ugotavlja prisotnost krvi v

blatu, ki je s prostim očesom ne vidite in ki je pokazatelj bolezenskih sprememb v črevesu – tudi polipov. Osebe z negativnim izvidom, kjer niso bile najdene sledi krvi v blatu, bodo v program ponovno povabljene čez dve leti. Osebe s pozitivnim izvidom pa bodo povabljene k svojemu osebnemu izbranemu zdravniku, s katerim se bodo dogovorile o nadaljnjih postopkih obravnave.

V letu 2020 se je na vabilo v občini Pivka odzvalo 67,21% povabljenih oseb; tako kot drugod po Sloveniji pa se tudi v Pivki na vabilo bolje odzivajo ženske kakor moški.

Če ste prejeli vabilo v Program Svit in se nanj še niste odzvali, vas ponovno vabimo, da to storite čim prej. Program Svit vam lahko reši življenje!

Več informacij:

- na spletni strani www.program-svit.si.
- na elektronskem naslovu svit@nizj.si in
- v Svitovem klicnem centru na številki 01 620 45 21.

Živa Žerjal, NIJZ OE Koper

PETRA ŽELE ŠAJN - PROSTOVOLJKA ZA KVALITETNEJŠE ŽIVLJENJE V LOKALNI SKUPNOSTI

Veriga zanimivih ljudi, ki so povezani z življenjem naše občine, se podaljšuje. Predstavljamo vam ljudi z različnih področij, ki delujejo v dobro vseh. Še posebej smo ponosni na prostovoljstvo, pri katerem se kaže pripravljenost posameznikov, da nesebično pomagajo ljudem, ki njihovo pomoč potrebujejo. Ena takih oseb je Petra Žele Šajn, ki se že dolgo udeležuje na različnih področjih, povezanih s prostovoljstvom. Sedaj ne živi v pivški občini, je pa tudi ona izrekla znameniti stavek: »Enkrat Pivčanka, vedno Pivčanka.« Pogovor s sogovornico je stekel v prijateljskem vzdušju, zato sem jo po dogovoru tikala.

Petra, naj te na začetku najinega pogovora malo bolje spoznamo. Predstavi se bralcem Pivškega lista in nam povej kaj o svoji življenjski poti.

Sem otrok osemdesetih. Smo nekakšna prelomna generacija. Zdi se mi, da je bilo otroštvo takrat precej drugačno, kot ga imajo današnji otroci. Poglavitna razlika je v tem, da mi nismo odraščali v dobi elektronskih medijev, zato smo morali »vkllopiti« svojo domišljijo, da smo prosti čas kar se da dobro izkoristili. Bila sem »nabrit« otrok in precej fantovska. Dekliške igre, kot so punčke in kuhinja, sem osvojila pozno. Že v otroških letih je oče name prenesel svojo ljubezen do narave in še danes sem najbolj srečna, ko stojim sredi gozda z obema nogama trdno na tleh in poslušam šumenje krošenj. Rada sem obkrožena z ljudmi, vendar obožujem spokojnost, ki ti jo daje gozd. Tam lahko zaduhaš s polnimi pljuči in najdeš sebe.

Osnovno šolo sem obiskovala v Pivki in nanjo imam res lepe spomine. Danes je prijetno srečati naše učiteljice in poklepetati z njimi. Srednjo šolo sem obiskovala v Postojni, doštudirala sem v Kopru na Fakulteti za humanistične študije. Po štirih letih življenja tam je Koper postal delček mene in rada se vračam tja. Ker sem s študijem zaključila ravno v času, ko je bila kriza s službami pri nas v zamahu, sem jih menjala kar nekaj. Vendar sem v vsaki od njih uživala in ohranila prijetne stike s sodelavci.

Od leta 2014 sem zaposlena na Rdečem križu Slovenije. 4 leta sem bila sekretarka RKS-OZ Postojna-Pivka, danes pa sem zaposlena na RKS-OZ Ljubljana kot strokovna sodelavka na področju prve pomoči in sem hkrati še vedno prostovoljna bolničarka v ekipi prve pomoči RKS-OZ Postojna-Pivka.

Izhajaš iz vasi Klenik, dober streljaj od Pivke. Vezana si bila nanjo že od malega. Sedaj pa živiš drugod. Kaj te je »neslo« drugam?

Odraščala sem v Kleniku in vedno bom Klenjanka. A pravijo, da je dom tam, kjer se dobro počutiš in kjer so ljudje, ki jih imaš rad. Zato sem jaz doma tudi v Zagorju, od koder izhaja moj mož, na Jurščah kjer imam del korenin, v Knežaku, kjer živim z družino in še kje. Pivška kotlina je moj dom. Tako da težko rečem, da me je neslo drugam, saj sem vedno v bližini domačih krajev, na katere sem zelo navezana. Težko si predstavljam življenje v velikem hrupnem mestu, čeprav ima tudi to velike prednosti, ki jih opažam predvsem zadnja leta, ko se v službo vozim tako daleč.

Ponosna sem na Pivko in na to, kar je postala skupaj s Parkom vojaške zgodovine, presihajočimi jezери ... Živimo v zares čudovitem koščku sveta in lepo je, ko ga lahko pokažemo drugim.

Stojan Bolič te je predstavil z več plati dejavne mlade ženske. Prostovoljka, bolničarka, uspešna bivša sekretarka pri Rdečem križu Postojna-Pivka, gasilka, sedaj si tudi mama, žena. Ali mogoče še kaj drugega, pa ne vemo?

Stojan Bolič je eden izmed ljudi, ki jih v življenju neizmerno cenim in spoštujem. Njegove besede mi veliko pomenijo. Sem človek, ki ne mara izpostavljanja. Raje kot to, kaj naredim.

V bistvu beseda »prostovoljka« zajame kar večino tistega, kar sem ali vsaj skušam biti poleg službe in tega, da sem mama 4-letniku.

Prihajam iz delavske družine. Starša sta mi velik zgled. Vzgajala sta me v duhu delavnosti, nesebičnosti in pomoči sočloveku. V času, ko je naša generacija obiskovala osnovno šolo, ni bilo prav veliko prostovoljskih vsebin, zato sem se s temi srečala pozneje. Moj prvi stik s prostovoljstvom je bil pravzaprav čisto šolski primer tega, kako »zgledi vlečejo«. Po dopolnjenem 18. letu sem se z očetom odpravila na svojo prvo krvodajalsko akcijo in od takrat, ko le gre, darujem kri.

Sčasoma sem se vključila v vrste PGD Zagorje. Leta 2012 sem opravila 70-urni bolničarski tečaj in prva pomoč je postala moj vsakdanjik. Gasilci in bolničarji iz Zagorja smo takrat skupaj s Stojanom Boličem in Rdečim križem Postojna-Pivka »zagnali« projekt »Ponosni, da lahko pomagamo«, h kateremu sta pristopili tudi občini. Še danes sem ob vsakem pisku sms iz številke 112, ki oznanja potrebo po pomoči prvih posredovalcev, neizmerno ponosna na to, kaj nam je uspelo in da sem del te zgodbe. Že dolgo sem tudi članica v Turističnem društvu Pivka, kjer za naše kraje počnemo čudovite stvari in smo v zadnjem desetletju pod vodstvom trenutnega predsednika Petra Ženka skupaj izpeljali veliko lepih projektov. V TD Pivka so združeni ljudje, ki imajo radi svoje kraje in so nanje ponosni,

zato nikoli ni težko izpeljati česa novega. Prostovoljstvo mi je dalo zares ogromno in je velik del mojega življenja ter življenja moje družine. Oba z možem sva prostovoljca. Prostovoljka je tudi tašča, ki se aktivno vključuje v lokalno skupnost. Sina vzgajava v zavedanju, da je potrebno ne glede na vse biti strpen in prijazen do ljudi in vedno ponuditi roko v pomoč. Prostovoljstvo je tisto, zaradi česar poznam mnoge čudovite ljudi, ki so pripravljeni ob svojem naporu vsakdanjiku dan polepšati še komu drugemu. To so ljudje, ki na vsakem koraku dajejo delček sebe za dobrobit drugih. Zaradi njih je svet lepši.

Lansko leto je bilo najbolj posebno, kar pomnimo. Vsi skupaj smo doživeli koronačas. Kako je vplival nate in na tvoje delovanje?

Tudi če pustimo eksistencialno oz. finančno plat ob strani, je epidemija Covid-19 mnogim veliko dala in mnogim vzela. Fizično in psihično. Nekateri so se počutili užete, omejene, nekateri so se naučili uživati v majhnih stvareh. Sama spadam med slednje, saj sem zopet našla čas za svoj domači vrt, kjer neizmerno uživam. Ostala sem povezana s tistimi, ki so mi najbližje, kar je tudi najpomembnejše. Je pa predvsem prvi val epidemije Covid-19 povzročil veliko stisk pri prebivalstvu. Tisti, ki so bili že tako na robu, so bili potisnjeni še dlje. In skozi leto, ko je prišel val odpuščanj, zapiranje podjetij, šolanje od doma, zaprtost domov za ostarele, so se stiske še poglobljale. Življenje društev je skoraj popolnoma ugasnilo. Dogajanja ni bilo, saj so bila dolgo časa prepovedana kakršnakoli druženja. Sestanki so se preselili na splet, gasilska društva so delovala le še na operativnem nivoju (intervencije). Pa vendar smo tudi v tem času nekaj dobrega storili za skupnost. Kjer je volja, tam je pot. Kljub omejitvam. Covid-19 je nekaj, zaradi česar se je življenje vseh nas skoraj čez noč »obrnilo na glavo«. Nekateri so se s tem soočili bolje, nekateri slabše, vendar mislim, da bodo posledice veliko dolgotrajnejše, kot si ta trenutek predstavljamo.

Imaš kakšen dober nasvet za vse nas, ki si želimo zdravja in svobodnega življenja?

Nisem tip človeka, ki rad deli nasvete. Raje kakšnega dobrega upoštevam. Mogoče se posebno v zadnjem letu sliši res »zlajnano«, vendar je pomembno, da dobro poskrbimo za svoje dobro psihofizično počutje. Lahko se tudi giblješ in je telo zdravo, vendar če misli niso dovolj ubrane, se bosta telo in glava težko uskladila ter nam dovolila funkcionirati, kot je treba. Za nekoga svoboda pomeni to, da gre lahko ven in teče, spet za drugega, da gre lahko na kavo s prijatelji. Svoboda je tudi to, da si prostovoljec. In to je lahko vsak od nas. Zdravje in svoboda imata toliko oblik, kolikor nas je.

Ali lahko našim bralcem posreduješ kakšno življenjsko misel ali vodilo?

Težko izberem nekaj čisto določenega, saj je življenje polno presenečenj. Predvsem mislim, da mora človek ostati zvest samemu sebi, a nikoli na škodo drugega.

Ostalo nama je še zadnje vprašanje, predlog za naslednjega gosta/gostjo, ki bo lahko delil življenjsko zgodbo z bralci Pivškega lista.

Moja prva misel je Peter Ženko. Petra dejansko poznamo čisto vsi, ki živimo v teh krajih. Iz rok mame Stanke je prevzel knjigarno, s katero odraščajo generacije pivških šolarjev. Je človek, ki ima vedno odprta vrata za vsakogar. Nikoli mu ni nič težko, vedno rad pomaga, predvsem pa ima rad dober izziv. V delovanje Turističnega društva Pivka je vložil nešteto prostovoljskih ur, delo z ljudmi mu je v veselje in tudi on ima rad naravo. Pivka bi bila brez njega drugačna.

Petra, hvala za tvojo zgodbo, misli in izkušnje in vse dobro v življenju, ki ga živiš sedaj.

Irena Margon

Enota Pivka vabi nove prostovoljce, da se nam pridružijo.

Občutek, da narediš nekaj dobrega za nekoga bližnjega, je plačilo, ki ga težko zaslužiš kako drugače kot s prostovoljstvom. Če si pripravljen/a nameniti kako uro svojega časa za bližnjega, nas prosim kontaktiraj.

Veseli bomo vsakega novega člana.

Za več informacij o prostovoljstvu pokliči na telefonsko številko 051/ 657 555 (Tibor Pranjič)

NAD'NSKI POLETNI TABOR 2021

V petek, dvajsetega avgusta, so otroci iz Nadanjškega sela nestrpnost pričakovali pričetek poletnega tabora na vasi, ki je letos potekal že petnajsto leto zapored. Zbirno mesto je bilo na igrišču na »Pilu«.

Starejši otroci, ki so prevzeli vlogo animatorjev, so pripravili različne dejavnosti, ki so potekale tekom celotnega tridnevnega tabora. Pričeli so s športnimi igrami, nadaljevali z barvanjem figuric iz gipsa ter slikanjem z vodenimi barvami, največja atrakcija pa je bila vsekakor priprava tabornega ognja, ki so ga otroci ob pomoči odraslih prižgali oba večera. Ob njem so si po okusni večerji pripravili še sladke penice ter hrenovke. Dan se je kar prehitro prevesil v noč in ker letos nismo postavili šotorov, so udeleženci noč preživeli vsak na svojem domu, zjutraj pa po sladki malici nadaljevali s pestrim izborom aktivnosti. Mladi animatorji so se odločili, da mlajši generaciji pripravijo Olimpijske igre.

Otroci so imeli možnost plezanja na balvanski steni, teka na 60 metrov, se preizkusiti v ekipnih športih, limbu, tekmovalnih igrah z vodo. Ob zaključku iger je sledila razglasitev zmagovalcev, ki je potekala na pravih zmagovalnih stopničkih. Po napornih športnih izzivih je bil čas za okrepčilo, kosilo ter malce bolj umirjene dejavnosti. Med počitkom so potekale družabne igre, vsak udeleženec pa si je lahko izdelal verižico, zapestnico ali okrasek iz »Das« mase. Večer, ki se je nadaljeval v prijetnem klepetu in dobrem vzdušju, je kar prehitro minil in otroci so željno pričakovali, kaj jih čaka zadnji dan tabora. Zbudili smo se v

oblačno jutro, ki se je kmalu spremenilo v lep sončen dan. Udeležence tabora so animatorji popeljali po poti iskanja skritega zaklada, ki se je skrival nekje v vasi. Med potjo so animatorji pripravili razna vprašanja in naloge, ki jih je bilo potrebno opraviti, da so prišli do naslednjega namiga. Med drugim tudi postavitev bivaka, izdelava tabornega ognja in še marsikaj.

Skratka, bilo je zelo zanimivo in zabavno. Ko je bil zaklad najden, je sledila nagrada, obmetavanje z vodnimi baloni. Po krajšem počitku so otroci pobarvali vsak svoj keramični zvonček, porisali majico, nato pa so vajeti v roke zopet prevzeli naši mladi animatorji, ki so pripravili male kmečke igre. Za gledalce smeha in zabave pri igrah vsekakor ni manjkalo. Za zaključek smo letos pripravili poslastico, za kar gre zahvala pridnim mamam, ki so poskrbele, da smo si vsi skupaj privoščili ogromno količino slastnih palačink. Tako smo kljub trenutni situaciji, ki nam je malce omejila naše aktivnosti, uspešno izpeljali naš Nad'nski poletni tabor. Hvala vsem, ki ste pomagali, vaščanom za strpnost, Občini Pivka za finančno podporo, posebej pa naši mladini, ki se je odzvala in poskrbela, da so bile dejavnosti pestre in zanimive.

Lepo je, da lahko medsebojno sodelujemo, si pomagamo ter krepimo medgeneracijske vezi. Vsi skupaj pa se že veselimo novih dogodivščin poletnega tabora 2022. Kdo ve, kakšni bodo izzivi ?

Ksenija Belcer Žnidaršič

KAMPIRANJE DRUŽIN 2021

V petek, 2.7. 2021, smo se člani Vaškega društva Nad'nska lipa odpravili na 4. kampiranje

družin. Tudi letos smo se podali na Gorenjsko, v kamp Šobec Lesce. V prijetnem naravnem ambientu, z upoštevanjem priporočil, smo vsi skupaj poskrbeli za sproščeno in prijetno druženje otrok in staršev. Plavalimo smo v „Šobčevem bajerju“, se igrali družabne igre, največji podvig pa je bila prav gotovo vožnja s kolesi do Bleda ter osvežitev v Blejskem jezeru. Nekateri kolesarski navdušenci so se s kolesom podali tudi do Radovljice. Skratka, ni nam bilo dolgčas. Bilo je veliko smeha in dobre volje. Ker je naše druženje postalo že kar tradicionalno, smo si obljubili, da se tudi v prihodnjem letu v istem terminu odpravimo v enega izmed slovenskih kampov in še malo raziščemo lepote naše prelepe Slovenije.

Ksenija Belcer Žnidaršič

POLETNA MESECA KULTURNO PROSVETNEGA DRUŠTVA MIROSLAV VILHAR ZAGORJE

Naše društvo se lahko pohvali že z lepim številom potopisov, saj smo Potepe po svetu ob baklah, kot jih imenujemo že od začetka, na vrtu gasilskega doma v Zagorju organizirali že enajsto poletje. Tokrat nam je najprej naš znanec z lanskih potopisov, Klemen Lah, predstavil svoje zadnje potovanje. Že sam naslov, Od Verone do Neaplja: Od Julije in Romea do Elene in Lile, nam pove, katero pot je z otrokoma ubral tokrat in z njo dosegel nov družinski kolesarski podvig. Potopis je zaključil s predstavitvijo svojega prvenca, romana Goldfisch. Nadaljevali smo z Luko Butinarjem, ki nam je svoje popotne dogodivščine ob daljšem obisku južne Amerike predstavil v dveh delih. Prvi večer smo spremljali njegovo spoznavanje Ekvadorja, čez teden dni pa še Kolumbije. Hvaležni smo obema predavateljema, saj se, letos po njuni zaslugi, naš seznam predstavljenih dežel pestri in daljša. Veseli smo bili številnih obiskovalcev, stalnih in novih, saj nam prav njihovo zadovoljstvo daje nov zagon in ideje za prihodnje leto.

Zadnji petek v avgustu smo poletje zaključili s posebnim dogodkom, s katerim smo počastili 30 - letnico naše države. Poimenovali smo ga Jutro naše domovine. Navdih za ime so bile, poleg simboličnega jutra države, fotografije Branka

Foto: Laura Kristan Smerdelj

Česnika, na katerih velikokrat ujame lepoto pokrajine ravno ob rojstvu dneva, v jutranjih meglicah, prvih sončnih žarkih, objemu sveže rose ... Prireditve smo namreč začeli z otvoritvijo istoimenske samostojne razstave fotografij Branka Česnika. Z njimi smo želeli opozoriti na lepoto naših krajev, s tem pa tudi na domoljubje, ki je botrovalo pogumu in odločnosti, da uresniči sanje naših prednikov po samostojnosti. Razstavo je poleg fotografij domače pokrajine popestril s kratkim filmom zbranih fotografij lepote Slovenije, ki smo jih občudovali ob spremljavi prijetne glasbe. Na prve žarke samostojnosti Slovenije in dogodke, ki so sledili, smo se v nadaljevanju spominjali ob ogledu videoposnetkov pričevanj Ivana Čeligoja in Silva Cantaruttija, ki sta bili posneti leta 2006 in ju hrani Muzej novejšje zgodovine Slovenije. Med obiskovalci prireditve je bilo več mož iz naših vasi, udeležencev in veteranov vojne za Slovenijo. Njihovega obiska smo se še posebno razveselili, saj smo prav njim želeli z našo prireditvijo dati posebno priznanje in zahvalo. Počlašeni, da so bili med nami, smo jim zato na koncu iz srca zaploskali in zaključili srečanje z obujanjem spominov ob prigrizku in dobri kapljici.

Alenka Brožič

Foto: Irena Uršič

MIROSLAVU VILHARJU V SPOMIN OB 150-LETNICI SMRTI

Šestega avgusta je minilo 150 let, kar je umrl znameniti pesnik, skladatelj in kulturni delavec ter politik Miroslav Vilhar. Kulturno društvo Lipa Pivka je prav na dan obletnice pripravilo srečanje »današnjih rodoljubov« ob čaju v spomin in počastitev človeka, ki se je zavzemal in boril za lepo slovensko besedo in pesem. V naravi pod lipo pred Eko muzejem je bil pravi kraj za obujanje spomina. Povabili so gospoda Matjaža Vilharja, ki je natančno in z veliko vnemo raziskal rod Vilharjev in razložil, kako so se razvijali, kako so živeli in bili uspešni v svojem času.

Vsi udeleženci so prispevali k bogatenju spoznavanja velikega rodoljuba Vilharja. Na ta način so se mu oddolžili za njegovo bogato delovanje na pevske, literarne, narodnobuditeljske in političnem področju. Kljub poletju in dopustovanju se je zbralo 15 udeležencev, ki so želeli slišati in poglobiti svoje vedenje o rojaku, graščaku s Kalca blizu Zagorja. Za uvod v srečanje so bili udeleženci čajanke nagovorjeni kar z Vilharjevimi besedami, rekoč: »Gospoda slavna! Dušne moči so tiste, ki dajejo postave telesnim. Spomin Grkov je slavniji od spomina Rimljanov, čeravno je rimska sila podjarmila pol sveta. In da se te dušne moči iz spanja zbudijo, potrebno je, za narodnost se bojevati ...« Zgovorne besede, ki bi morale odmevati tudi danes, ko Slovenci prehitro zapademo tujemu vplivu, posebno če je kapital zraven, so se strinjali vsi udeleženci čajanke.

Vilharjev grad Kalec je bil središče kulturnega in družabnega življenja na Notranjskem, še posebno tistih 10 let, ko je Miroslav Vilhar stopil v politiko, bil izvoljen za deželnega poslanca in aktivno deloval do svoje smrti 6. avgusta 1871. Kot pesnik pa je deloval že veliko prej, najprej v nemščini, a po Levstikovem prigovarjanju je pesnil v slovenščini. Ponovno je vsem udeležencem segla v srce »nesmrtna« pesem Lipa zelenela je, ki ni samo žalostinka, pesem je spodbuda, saj vsako naslednjo pomlad spet zacveti. Ernest Margon je osvetlil čas, ko so postavljali spomenik Vilharju v Planini ob 60-letnici njegove smrti leta 1931. Spomenik Miroslavu Vilharju v Postojni so namreč fašisti odstranili 9. avgusta 1927. Takrat je časopis Slovenec zapisal »Ker je naš Miroslav Vilhar oropan tega spomenika v Postojni, je prav, da dobi njegov rojstni kraj prav ob meji naše svobodne domovine (tu je potekala krivična Rapalska meja), za katere veličino in svobodo se je pred mnogimi leti boril z navdušeno besedo in pesmijo, nov spomenik, ki bo pričal, da Slovenci svojega velikega domoljuba ne pozabijo, čeprav leži skoraj vsa zemlja, na

kateri je snoval in delal, v rokah tujcev«. Planinci pa so se odločili, da postavijo v Vilharjevem rojstnem kraju njemu spomenik, štiri leta zbirali sredstva in postavili spomenik, ki še dandanes stoji.

Matjaž Vilhar, potomec Vilharjevega rodu, je natančno razložil, kako se je rod širil in razraščal, v vseh vejah rodu se je našel kakšen sposoben glasbenik, pesnik, umetnik in iznajdljiv gospodarstvenik ali poslovnež. Napisal je knjigo, v kateri je shranjeno njegovo bogato raziskovalno delo. Sledil je še sproščen pogovor, kjer so vsi prisotni ugotavljali, da je veliki rojak premalo cenjen in poznan v širšem slovenskem kulturnem prostoru. Dobro je vsaj to, da ga poznamo po njegovih slavnih pesmih: Lipa zelenela je, Po jezeru bliz Triglava ...

Kulturno društvo Lipa Pivka se je poklonilo njegovemu spominu tudi z obiskom na grobu v Knežaku s položitvijo cvetja. Novinarica Sabrina Mulec pa je na dan obletnice ob pogovoru z Matjažem Vilharjem pripravila krajši prispevek o Miroslavu Vilharju, ki je bil predvajan na Radiu Slovenija. To so bili, kolikor je znano, tudi edini dogodki ob obletnici v spomin na našega rojaka na našem koncu.

Irena Margon

LETNO SREČANJE ČLANOV DRUŠTVA UPOKOJENCEV PIVKA

Druga julijska sobota je tradicionalni termin za letno srečanje vseh članov društva upokojencev Pivka. Lani ga zaradi omejitev zbiranja večjega števila ljudi nismo mogli prirediti, letos pa smo se ponovno zbrali. Zdravje članov nam je na prvem mestu, zato smo srečanje ob upoštevanju vseh veljavnih epidemioloških ukrepov priredili v prostorih gostinstva Belčič.

Po pozdravnem nagovoru predsednika Evgena Primožiča smo podelili priznanja zaslužnim članom. Običajno to storimo na občnem zboru v marcu, letos pa običajnega občnega zbora nismo mogli pripraviti. Po uradnem delu je sledilo sproščeno druženje ob hrani, pijači in

STARI DOKUMENTI NA 2. ČAJANKI KD LIPA NAVDUŠILI UDELEŽENCE

Kulturno društvo Lipa Pivka nadaljuje s priljubljenimi čajankami, tako smo se sredi julija ponovno srečali na vrtu gostilne pri Marti v še večjem številu kot prvič, saj je bilo prisotnih kar 18 udeležencev, ki so se vključili v pogovor o starih časih, ki niso bili kar tako. Življenje je bilo nekoč težko, a je postreglo tudi s prijetnimi stvarmi. Vsekakor pa gledamo nazaj s spoštovanjem in zanimanjem, saj so nam predniki zapustili dragocene dokumente, ki pričujejo o bogatem izročilu. Vse, kar so delali predniki, je bilo skrbno izdelano, premišljeno. To smo spoznavali iz različnih dokumentov, starih knjig in fotografij, ki so jih udeleženci prinesli s seboj. Mnogi predniki so kljub hudemu pomanjkanju znali marsikaj narediti, tudi pisali so skrbneje in lepše. Tako smo si lahko ogledali nekaj starih zvezkov, pisava je bila lepa, spričevala, potrdila, vse je bilo zapisano ročno.

Jožica Šuštaršič iz Zagorja, sicer izvira iz Hrastnika, je predstavila zanimivo življenjsko zgodbo svojega očeta, ki je delal v rudniku v Franciji, a se je z družino po 2. svetovni vojni vrnil nazaj v domače kraje. Ohranila je njegov potni list, izdan za časa Kraljevine Jugoslavije leta 1937. Zanimivost je ročni pripis, da potni list ne velja za Španijo, ker je bil takrat tam Francov režim in je divjala državljanska vojna. Branko Fatur nam je pokazal svoje zvezke iz 1. razreda osnovne šole, videli smo, kako lepo je pisal in da se je ocenjevalo poleg vsebine tudi pisavo in obliko. Prav tako je bil zanimiv njegov zvezek fizike iz leta 1946 ter stara razglednica, ki prikazuje skupino telovadcev Sokola v Št. Petru na Krasu (Pivki). Vojko Mihelj je predstavil staro fotografijo nabora (vizite) fantov, ki so se leta 1953 fotografirali na železniški postaji v Št. Petru in zanimiv članek o Tamburaškem orkestru Pivka iz Knežaka, ki je imel dobrodelni koncert v takratni Gržinovi hiši (danes mesnica B&B).

Benečija, šolski okraj Postojna, šol. leto 1922/23, napisano v italijanskem in slovenskem jeziku. Drugo je odpustnica za učenko, ki je poslednjič obiskovala 2. razred višje skupine oddelka na Premu. Razpon takratnih ocen je bil od 5 do 10. Najvišji oceni 9 in 10 sta pomenili »hvalevredno«, 0 do 5 pa »neprimerno«.

Danica Tomšič je prinesla pokazat staro črnobelo fotografijo Zagorja na Pivki, cerkve in veroučne dvorane, ki jo je naredil znani postojnski fotograf Filač. Ernest Margon pa je prinesel skoraj cel »kufr« starih dokumentov. Zanimivo je bilo brskati po vezanem letniku Ženskega sveta iz leta 1927 in prebrati nasvete o skrbi za novorojenčka. Posebna zanimivost pa je bila verjetno najstarejša fotografija panorame našega občinskega središča, narejena verjetno kmalu po koncu prve svetovne vojne. Gola Osojnica, kraj le z nekaterimi značilnimi stavbami - župnijska cerkev, kavarna, stavba sedanje Trgovine Ajda (1901), Primcova trgovina dokazujejo lepo starost fotografije.

Maks Lenarčič je iz ohranjenih starih dokumentov »izbrskal« spričevalo svojega očeta Antona Lenarčiča (rojen 1902 v Hrastju) iz šolskega leta 1914/15, ki se je imenovalo »Šolsko naznanilo Dvorazredne mešane ljudske šole v Nadanem selu, dežela Kranjska, šolski okraj Postojna«. Kot zanimivost naj omenimo, da je bil razpon ocen takrat od 1 do 5, 1 je pomenilo največ in je bilo imenovano kot »hvalevredno«, 5 je bilo »neprimerno«. Drugi dve spričevali sta bili izdani za njegovo mamo Ano Rebec (rojena 1909 v Hrastju). Prvo je iz »Dvorazredne ljudske šole na Premu v Kraljevini Italiji, pokrajini Julijska

Za vse udeležence je bilo zelo zanimivo in poučno srečanje. Takih dogodkov si še želijo, zato jih bomo v KD Lipa še organizirali. **Za vse bralce Pivškega lista pa je to lahko tudi spodbuda, da pobrsate po podstrešjih, morda najdete star »kufr«, ki vam bo odkril zanimivosti iz preteklosti, hkrati pa obogatil krajevno zgodovino. Tega bomo najbolj veseli. Lahko nam tudi kaj pošljete na mail kdlipa.pivka@gmail.com za objavo na FB strani »Pivka skozi čas«.**

Irena Margon

glasbi dua Zlati časi. Posebna popestritev srečanja je bil nastop plesne skupine Colorado Country Line Dance. Kavbojske viže in finalni nastop – country ples na Avsenikovo Golico so ogreli dlani gledalcev.

Druženje je trajalo dolgo v noč, saj smo se po dolgem času spet videli v živo. Zato smo si imeli veliko povedati o preteklem letu, izmenjali smo si izkušnje in previdno pripravljali načrte za drugo polovico leta.

Jožica Knafelc

IZID NOVE KNJIGE »SPEČA LEPOTICA – NA PIVŠKEM NEKOČ IN DANES«

Ne glede na hiter in tehnološko napreden način življenja so vendarle prav tiskani zapisi in knjige tiste, ki ohranjajo večni spomin. Prav zgodbe o ljudeh in krajih na Pivškem so skrbno zbrane in zabeležene v novi knjigi »Speča lepota – na Pivškem некоč in danes«, avtorice Reneje Klanšek, ki je izšla v septembru. Kot navaja avtorica, je obsežna in zanimiva vsebina primerna za bralce različnih generacij, predvsem pa je to še ena izmed knjig, s katero se lahko Pivčani poistovetijo, obenem pa ponosno predstavljajo širom svojih meja. Knjiga, ki obsega okrog 500 strani, vsebuje preko 700 fotografij in drugega zanimivega gradiva, je nastajala tri leta. V svoji vsebini knjiga zaobjema številne zgodbe, pojasnila, podatke, informacije in pričevanja. Med drugim je v vsebini predstavljena cerkev sv. Janeza Krstnika na Stari Sušici, vas Stara Sušica, ki je domnevno najstarejše naselje v Občini Pivka, preteklost na Notranjskem in v Sloveniji, bližnje reke s svojimi mlini in žagami, gospodarjenje z gozdovi in lesno dejavnostjo v preteklosti vse do zadnjih trenutkov in poslednjih žag v domačih krajih, vse vasi in krajevne skupnosti v občini Pivka, krščanstvo skozi zgodovino, cerkvena organizacija in pomembni sestavni deli cerkva ... Knjiga je izšla v izdaji društva »Kresnik, društvo za krajevno zgodovino in eko

turizem«. Projekt izdaje in tiska knjige »SPEČA LEPOTICA – NA PIVŠKEM NEKOČ IN DANES« je finančno podprla tudi Občina Pivka. Avtorica Reneja Klanšek se zahvaljuje županu in občinski upravi za posluš in podporo pri svojem projektu. Vse aktualne informacije in novice ob izdaji knjige lahko spremljate na Facebook strani »Knjiga speča lepota«, sicer pa je knjiga na voljo za nakup (35 eur).

DKH

VABILO NA SVETO TROJICO NAD TRNJEM

Vabimo vas k sv. maši na Sv. Trojico na Slomškovo nedeljo, 26. septembra ob 15.uri.

Mašo bo daroval naš rojak msgr. Slavko Rebec, generalni vikar koprške škofije.

SONČNICA, V SPOMIN...

V počastitev obletnice rojstva Ludovike Kalan (24. avgust) smo obiskali grob in nanj položili njeno najljubšo rožo sončnico, kateri je posvetila eno izmed svojih pesmi.

KD Lipa Pivka

Foto: Irena Margon

VOŠČILO KULTURNEGA DRUŠTVA LIPA PIVKA PISATELJU BORISU PAHORJU

Spoštovani pisatelj Boris Pahor, naš pivški rojak in častni občan Občine Pivka!

Veselimo se Vašega stoosmega rojstnega dne in vam voščimo zdravja in moči za naprej. Ponosni smo na Vas in vaše sporočilo Slovincem, da kot narod vztrajamo na tem delu Evrope in se zavedamo svojih korenin, v katere so vtkana prizadevanja številnih rodov za obstoj in razvoj slovenstva. Spominjamo se kulturnih večerov z Vami v Pivki, ki so vedno pustili prisotnim globok vtis in vzpodbudo za naprej. Hvala Vam za vse podarjene kritične in dušo božajoče besede o slovenstvu. V naši društveni kroniki se pogosto ustavimo pri vaših vpisih in sporočilih. Najbolj smo veseli vaše povezanosti z našimi kraji in spominov na materino domačijo v Mali Pristavi, kjer ste »se ob letniku Doma in sveta učili jezika, ki je bil prepovedan in celo zasramovan.« V mislih smo z Vami in Vam nazdravljamo ter voščimo tradicionalno slovensko: » Bog Vas živi.«

Od vseh Pivčanov in članov in članic Kulturnega društva Lipa Pivka

Foto: Irena Margon

PRESEDNIK POBRATENEGA MESTA DURACH KRIŠTOF FURCH OBISKAL PIVKO

Že skoraj leto in pol je minilo, kar bi morali naši prijatelji iz pobratenega bavarskega mesta Durach priti v Pivko na obisk. Koronavirus nam je to srečanje in druženje preprečil, upamo pa, da se bo v prihodnje situacija z boleznijo Covid-19 vendarle umirila in bomo spet lahko zaživel normalno ter si izmenjavali obiske. Se je pa Krištof osebno odločil, da sta konec julija z ženo prišla na dopust v Slovenijo. Seveda sta najprej obiskala Pivko, kjer sta se srečala s predsednikom društva za pobratenje MOST Ernestom Margonom. Zmenila sta se za srečanje članov društva MOST in Edo Štavar je bil takoj za to. Dobili so se v Zagorju na njegovem »ranču«. Ernest Margon je povabil člane društva in na hitro se je zbralo blizu 20 članov in prijateljev, ki so poskrbeli za gostijo, seveda pa je za glavno pogostitev s pršutom poskrbel Edo kot poznavalec pršuta in dobre kapljice. Za bavarsko pivo je poskrbel Krištof. Ob prijetnem klepetu, nekoliko v nemščini, malo v angleščini in tudi v slovenščini smo si izmenjali novice in mnenja in se odločili, da se moramo srečati, čim bo mogoče.

Krištof in Margaret sta svoj dopust po nekaj dni preživela še v kmečkem turizmu v Narinu in v Trnju, nato pa sta se odpravila v Portorož, kjer se tudi prav domače počutita. Konec dopusta sta preživela pri prijatelju Bogomirju Troštu, župniku v Jelšanah, in se z lepimi vtisi in seveda pozdravi Pivčanov vrnila domov.

Irena Margon

BLAGOSLOV VAŠKEGA VODNJAKA IN NOVE VODNE ČRPALKE V HRASTJU

Zadnjo nedeljo v avgustu so v Hrastju pri Pivki vaščani ob pomoči Trške skupnosti Pivka, občine Pivka, Župnije Št. Peter in Društva za krajevno zgodovino in kulturo Lipa Pivka pripravili slovesno prireditev z blagoslovom vaškega vodnjaka, ki je dobil novo vodno črpalko. Ta pridobitev bo v pomoč vaščanom za gospodarske namene, da bodo lažje prišli do vode, ki jo bodo lahko rabili za zalivanje, napajanje živine ..., saj je »stari studenec« vodni izvir, ki nikoli ne presahne, čeprav je tukaj kraški svet, kot je poudaril v nagovoru predsednik Trške skupnosti Ernest Margon. Pozdravil je vse navzoče, Hrastovce in Hrastovke, župnika Marjana Škvarča, podžupana Borisa Rebca in vse, ki so se udeležili prireditve z blagoslovom vodnjaka. Posebej se je zahvalil za pomoč Tadeji Zadelj z Občine Pivka, Agrarni skupnosti Hrastje, domačinoma Jožetu Zafranu in Dejanu Žgavcu. Poudaril je pomen vaških lip in vodnjakov na kraškem svetu za preživetje ljudi, pa tudi kot kraj, kjer so se srečevali, moški bolj pod lipo, ženske pa ob vodnjaku ali izviru, kjer so prale perilo in se pogovarjale.

Nato je povabil vaščana, občinskega svetnika in člana Trške skupnosti Teodorja Benčiča, da je predstavil zgodovino starega studenca in prizadevanj vaščanov za vodo, katere je tej vasi vedno primanjkovalo. V preteklosti so morali marsikdaj vodo ob večjem pomanjkanju voziti iz Repelj nad Gradcem.

Sledil je blagoslov vodnjaka. Pivški župnik Marjan Škvarč je ob izbranem psalmu poudaril pomen vode in druženja, ki je še kako potrebno prav v današnjem času, ko smo se tako izolirali in zaprli v svoje kroge. Sledil je kulturni program v organizaciji KD Lipa. Ves program je bil povezan z vodo, ki je vir življenja, in človeka poživila in ga ohranja pri življenju. Vodnjaki na sredi vasi pa so

imeli v preteklosti tudi vlogo druženja, kjer so si predvsem ženske izmenjavale novice ob tem, ko so prale »žehto«. Pevke Ženske vokalne skupine Šmihel so ob spremljavi harmonikarja Kristijana Arha zapele venček ljudskih pesmi, ubranih na temo vode, studenca, potoka, Miloš Možina je zaigral pesem Pastirček na orglice, ki je segla v srce vsem poslušalcem, Mila Benčič je recitirala nagajivo pesmico o dekliču, ki je hodila po vodo, dokler ni opazila, da se je skalila, ko jo je fantič prevaral. Za zaključek pa je bila nagajiva recitacija pesmi Na vaškem perišču, kjer so žene izvedele za vse čenče, ki so jih kot novice raznesle po vasi. Tako je bilo nekoč, danes pa facebook in drugi e-mediji. Po kulturnem programu so se vsi obiskovalci preselili na vaško igrišče, kjer so nazdravili novi pridobitvi in se okrepčali z golažem in odličnimi domačimi pecivi, ki so jih pripravile pridne Hrastovke.

Vaščani so se udeležili prireditve.

Irena Margon

OO SLS PIVKA Z NOVIM VODSTVOM

Na seji volilnega in izvršilnega občinskega odbora SLS Pivka, 30. avgusta, je bilo izvoljeno novo vodstvo OO SLS Pivka. Vlogo predsednice zastopa Majda Godina, podpredsednik pa je Andrej Sedmak.

Glede na dolgoletne izkušnje, ki jih ima Majda Godina v lokalnem političnem prostoru, saj je bila tudi kandidatka za poslanko, sicer pa je tudi članica občinskega sveta Občine Pivka in članica Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo, razvoj podeželja in turizem ter Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanje Občine Pivka, si bo kot novoizvoljena predsednica prizadevala predvsem za uresničitev in uveljavitev izboljšav na raznolikih področjih vsakdanjega življenja, ki izhajajo predvsem iz dejanskih potreb občanov in okolja.

»Moja osnovna želja in vodilo je v lokalni skupnosti ustvarjati pogoje in vzdušje za prijetno in kakovostno življenje. Kljub številnim uresničenim projektom, ki so nastali tudi na našo pobudo in obogatili infrastrukturo ter ponudbo v našem okolju, je naša prioriteta stremeti k nenehnemu razvoju občine Pivka. Zgolj s sodelovanjem, na vseh ravneh, nam lahko marsikaj uspe, zato si želimo povezovanj, odzivov, mnenj, pobud in stika z občani ter vsemi deležniki, ki soustvarjamo lokalno skupnost.« Majda Godina, predsednica OO SLS Pivka

OO SLS Pivka

IZ KUFRA STRICA ANTONA

VERJETNO NAJSTAREJŠA PANORAMA ŠT. PETRA NA KRASU

Fotografija našega občinskega središča, dimenzij 23,8 x 13,2 cm, ki sem jo omenil in objavil /kar precej zmanjšano), je zbudila precej pozornosti, zato tokrat na željo več občanov nekaj več o zanimivi fotografiji. Spomnim se je iz mladih let, visela je v starem okvirju na steni v kuhinji. Žal se o njej nisem s stricem Antonom nikoli pogovarjal. Tako sta leto nastanka fotografije kot njen avtor neznana in lahko o njiju le ugibamo.

Iz vsebine fotografije pa se da sklepati na vsaj približen čas nastanka. Skrajno levo je ob »stari Reški cesti« značilna stavba, v kateri je vhod v nekdanji Javor /vratarnica/. Leto njene izgradnje mi ni znano. Večja svetla hiša na sredini fotografije, krita z značilno eternitno kritino, je stavba, v kateri ima sedaj svoje poslovne prostore kmetijska trgovina Ajda. Stavba je bila zgrajena leta 1904, letnica je vklesana v vratno kamnito preklado, kakor tudi inicialke prvotnega lastnika A.B. V nižji hiši desno od opisane je živela Malka Kruhova.

Ta ima na portalu vklesano letnico 1907 in inicialke J.U., preko katerih so v pozlati dodane inicialke F.K. Obeh večstanovanjskih stavb ob Reški cesti, ki so ju v tridesetih letih prejšnjega stoletja zgradili Italijani za potrebe svojega vojaškega in finančnega uradništva na fotografiji, ni. Na gričku nad naseljem je lepo vidna župnijska cerkev sv. Petra pa tudi stara mrliška vežica. Osrednja večja stavba je znana Primcova hiša, v kateri sedaj domuje Muzej radijev in bo v veliki meri namenjena mladim. Za Primcovo

hišo je lepo vidna streha stavbe, v kateri je Društvo upokojencev Pivka. Levo od Primcove hiše je poslopje, v času Janeza Evangelista Kreka ustanovljene Hranilnice in posojilnice Št. Peter, katere tajnik je bil dolga leta stric Anton Žele. Desno se sveti stavba znane pivške kavarne. Pred njo pa takrat še pritlična Zafredova hiša, pozneje so jo nadzidali. Na vratnem portalu Zafredove hiše je letnica 1926, sklepam, da je to letnica nadzidave prvotno pritlične hiše v mogočno stavbo.

Zanimivost fotografije je tudi okolica našega Št. Petra na Krasu. Travnike so kosili, na povečani fotografiji se z lečo sem ter tja ujame kakšnega kosca ali grabljico. Travniki so lepo ograjeni s kamenjem, ki so ga pobirali, da ni oviralo košnje. Tako so čistili travnike. Suhozidne zidove vidimo na delu, kjer je danes tovarna Javor Stroj, pa tudi na Kerinu. Osojnica, ki kraljuje v ozadju fotografije, je še večinoma gola, tudi precej kamnita. Na originalni fotografiji lahko vidimo tudi reko Pivko, fotograf je očitno fotografiral s pobočja nad reko, kjer je bilo pred leti še javorško smetišče. Glede na letnice, ki jih vidimo na podbojih vrat, lahko sklepamo, da je fotografija nastala okrog leta 1920 ali nekaj let prej oziroma pozneje, torej je stara približno sto let. K temu sklepanju me vodi podatek o letnicah starih hiš ob stari Reški cesti (1904 in 1907) in letnica Zafredove hiše 1926.

Še ena zanimivost. Očitno je fotografa nekdo spremljal, saj je na originalni fotografiji v desnem vogalu ob skali nad reko Pivko viden prazne oblečen možak. Upal bi si trditi, da je to naš stric Anton. Fotograf je bil najbrž poznani Zirman iz Postojne.

Ernest Margon

KDO BO REŠIL KAPELICO PRED PROPADOM?

Pomembno sestavino ljudskega stavbarstva predstavljajo kapelice. Ljudje so jih postavljali na začetku vasi. Nameni postavljanja so bili zelo različni: vojne, romanja, razne bolezni, smrti. Po videzu so bile zelo različne; od zelo preprostih do razkošnih. Kapelica ob vstopu v vas Trnje je preprosta, v obliki kvadrata. V kapelici je majhen oltar, lesena plastika Križanega – ljudsko delo, podoba Matere Božje in svetnika Janeza. Zaščitena je z železno ograjo. Žal je pred leti nekdo tik ob robu kapelice zasadil drevesa. Sedaj so zelo velika in s svojimi koreninami rušijo temelje kapelice, ki so že zelo poškodovani. Zaradi tega je kapelica resno ogrožena. To stanje kliče po skupnem ukrepanju vseh vaščanov, ki jim je mar naša kulturna in sakralna dediščina. S to kapelico je povezana zelo povedna zgodba, ki mi jo je zaupala vaščanka Trnja, ki ji kapelica in naša dediščina

veliko pomeni. Povedala je sledečo resnično zgodbo: »Leta 1944 so Nemci kot okupatorji prišli pred vas Trnje. Sumili so, da so v Trnju partizani. Zaukazali so preiskavo in pripravo, da vas požgejo. Pogumna in odgovorna vaščanka, ki je znala nekaj nemškega jezika, je pristopila do svetega znamenja- kapelice in komandantu Nemcev prepričljivo dejala, da v vasi ni nobenega partizana. Komandant ji je prisluhnil, ocenil njeno pričevanje in dejal:« Ker ste prisegli pri tem svetem znamenju, ki govori o Bogu, vam verjamem in vasi ne bomo požgali.« Tako je prav ta kapelica rešila vas pred požigom in rešila mnoga življenja. Kdo bo torej poskrbel, da bo kapelica ostala tudi za rodove, ki prihajajo? Vsak v vasi Trnje lahko nekaj stori. Posebej pa odgovornost nosi Vaška skupnost in zaupam, da bodo uredili tako, da kapelica ostane še naprej spremljevalka vsakega, ki vstopi v vas Trnje.

Majda Žužek

SVETA MAŠA ZA DOMOVINO NA JURŠČAH

Kulturno društvo Juršče je 25. julija praznovalo trideseto obletnico rojstva samostojne Slovenije tudi duhovno. Sveto mašo za domovino je daroval gospod župnik Niko Štrancar. S tem darom se želimo zahvaliti Bogu za tako velik dar, ki so ga sanjali mnogi rodovi. Ob tem nas je v uvodu nagovorila podžupanja Jana Gržinič z besedami: **»Ob letošnjem praznovanju 30. obletnice nastanka naše drage, samostojne, neodvisne in demokratične države Slovenije se mi je večkrat porodila misel, da smo tudi mi, Slovenci, izvoljeno ljudstvo. Da je tudi nam pri izhodu iz prejšnjega združenja in sistema pomagal Bog in njegova milost, ker brez njega ni nič mogoče. Da smo pa tudi mi, podobno kot Izraelci po uspešnem izhodu, prehitro pozabili na zgodovinske tegobe in začeli poveljevat malike. Tudi današnji preroki imajo zahtevno delo z iskanjem in vodenjem nas po pravi poti. Mi smo že naseljeni v obljubljeni deželi, rajem pod Triglavom. Le med seboj še moramo najti spravo, spoštovanje in razumevanje. Vse to pa bomo lahko dosegli samo z resnico. Nobeno potvarjanje zgodovinskih dejstev ne laži, ki smo jih vsakodnevno deležni, ne vodijo tja. Samo tam, kjer je resnica, je tudi prava ljubezen in upanje. Tam sta tudi vera in Bog. Pri današnji sveti maši se nanj obrnimo z zahvalami za to, kar že imamo in s prošnjo, da bi nam stal ob strani tudi pri nadaljnjih korakih v še lepšo prihodnost nas, naših potomcev, naše domovine.«**

Pri sv. maši so svojimi prošnjami in ljudskim petjem sodelovali člani KD Juršče.

Majda Žužek

JEKLENA VOLJA JE TUDI NALEZLJIVA

Pogovor s Tino Jakovino, ambasadorko jeklenega poligona v Pivki

Ena najbolj uspešnih slovenskih košarkarskih reprezentantk Tina Jakovina je pred kratkim dopolnila 29 let in je v izbrani vrsti Slovenije med najbolj izkušenimi. Tina, ki prihaja iz Pivke, profesionalni košarkarski kruh pa si služi v Mechelenu v Belgiji, je bila junija med najbolj aktivnimi igralkami naše reprezentance na evropskem prvenstvu v Franciji, kjer je Slovenija izpadla pred četrtfinalom in zasedla končno 10. mesto. Tudi ko je Tina v domačih krajih, mora seveda skrbeti za kondicijo in dobro pripravljenost, zato ji še kako prav pride tudi »njen« poligon za vadbo na prostem v Pivki, katerega ambasadorka je postala lani od odprtju. Med eno od vadb se je **z njo pogovarjala še ena vrhunska slovenska športnica Petra Majdič**, sicer ambasadorka celotnega projekta jeklenih poligonov po Sloveniji.

Tina, bi lahko izpostavila trenutek v svoji karieri, kjer je še posebej prišla do izraza tvoja jeklena volja?

Ne morem izpostaviti prav posebnega trenutka. Hvala bogu, sem imela do sedaj srečo z zdravjem, saj nekaj večjih poškodb ni bilo. Se mi pa zdi, da se pri meni vsako leto pojavi kakšna »poškodba«, ko je čas za odhod od doma v tujino. Ko je treba pustiti domače, ko je treba zapustiti Slovenijo, takrat me vedno malo stisne. In se moram v bistvu vsakič znova spomniti, zakaj to delam. Takrat pride do izraza jeklena volja, da se odločim in vsakič znova grem v tujino. Morda je bil še en tak trenutek v preteklosti, ko sem še študirala na Fakulteti za arhitekturo in sem usklajevala košarko z arhitekturo, ki je v bistvu kar en težjih študijev. Takrat sem se dostikrat vprašala, 'ma, kaj je tega meni treba?' In potem je spet prišla do izraza ta volja, želja po dokazovanju, po nekem cilju in sem se potem zbrala in vztrajala naprej. In mi seveda ni žal!

Je lahko v kolektivnem športu odločilna tudi res močna volja posameznika?

Mislím, da je. Ni dovolj, je pa zagotovo en del, ki zelo pomaga. Vsakomur se kdaj zgodi, da prideš na trening, pa se ne počutiš dobro, mogoče si utrujen, nimaš energije, dan ni bil pravi, pa potem imaš enega soigralca, soigralko, ki ima energijo, zagon, voljo, ki te potem potegne naprej. Tega se malce naležeš in na koncu gre tudi tebi. Sploh pa na tekmi, dostikrat se zgodi, da enostavno nič ne

uspeva, da izgubljam, da nam nič ne gre, pa je potem tista ena igralka, ki ima jekleno voljo in potegne celo ekipo za sabo. Kar naenkrat igra doživi preobrat, kar naenkrat nam gre. Mislim, da je zelo pomembna jeklena volja posameznika, ni pa ravno dovolj.

Ti blokada ali ukradena žoga tekmice lahko za nekaj minut uniči jekleno voljo ali že v naslednjem napadu povsem pozabiš na spodrsrlaj?

Ja, zelo rada bi rekla, da takoj pozabim na spodrsrlaj. Mislim, da vsak športnik dela in uri sposobnost, da bi se takoj preklopil in bi lahko nadaljeval po napaki. Včasih uspe bolj, včasih manj. Zagotovo je lažje, če je takoj naslednja stvar pozitivna, nekaj dobrega, da narediš. Če pa se to ne zgodi in se ta niz napak nadaljuje, je pa težje. In spet je ključna jeklena volja, da vztrajaš in slej kot prej se obrne tako, da je v redu.

V nekaj letih si zamenjala štiri precej različne države Italijo, Madžarsko, Nemčijo in Belgijo. Kje si se najbolj počutila?

Vsaka država je zgodba zase. Italija je bila prvo leto, ko sem šla z navdušenjem in bila vznesena, da sem v tujini. Nekaj novega, mi je bila zelo všeč, na trenutke sem seveda občutila domotožje. Madžarska mi je morda od teh držav sprva nekako najmanj ustrezala, potem sem se pa kar zelo lepo znašla in ostala dve leti. V Nemčiji mi je bilo všeč, da so stvari urejene, da sem se lahko osredotočila samo na košarko, pa tudi ljudje so me zelo lepo sprejeli. In sem tudi tam ostala dve leti. Zdaj v Belgiji pa je spet vse malce drugače. Mislim, da državi sicer delam malo krivice, ker je zaradi omejitev ob pandemiji ne uspem zaužiti v celoti, kot sem vse ostale države. Komaj čakam, da se vse skupaj malo sprosti, pa da lahko tudi Belgijce in Belgijo pravzaprav bolje spoznam.

Kako si se počutila v trenutku, ko si na zboru reprezentance pred tekmo izvedela, da si pozitivna na covid-19? Si se zbala ali bolj razžalostila, da ne boš zmogla pomagati soigralkam?

Bolj razžalostila. Ker igra za reprezentanco mi pomeni največ, kar je mogoče. Vsakič znova, ko zaigra himna, tudi meni zaigra srce. In sem se zelo veselila te reprezentančne akcije, in prej vse teste opravila, ki so mi dali možnost in upanje, da bom spet lahko zaigrala. Tako da potem, ko smo izvedeli rezultat, ga je bilo kar težko sprejeti. Na koncu mi je zelo pomagala pomoč ekipe in punce, da so vseeno pripomogle k temu, da smo se čutile del ekipe, del celotne organizacije in smo bile z njimi na terenu. Tudi tekmo smo denimo spremljale še v Grčiji, sicer iz hotelske sobe, a vseeno.

Kako ti je uspelo končati zelo zahteven študij in sočasno zgraditi kariero vrhunškega športnika?

Verjetno zaradi samodiscipline. Enostavno delujem tako, da več ko imam dela, bolje se moram organizirati, potem pa tudi rezultati dejansko pridejo. Ne rečem, da ni bilo težko, bilo je zelo težko. Tudi kot sem prej rekla, večkrat sem se vprašala, če mi je vse to res potrebno. Enostavno sta me obe stvari zanimali. Uživam v arhitekturi, meni arhitektura, uf... (vzneseno) jaz jo gledam vsak dan! Hkrati pa košarke tudi ne morem pustiti, ker me še vedno veseli. Tako da enostavno, obe stvari sem imela tako rada, da sem stisnila zobe in pač delala ves čas na obeh področjih.

Mogoče sem se kakšni stvari več takrat odrekla, pa v mladosti mogoče nisem toliko uživala. Še vedno se je našel čas tudi za to. Se pač bolje organiziraš in na koncu kar uspe. Imela sem sošolce na fakulteti, ki niso imeli nič drugega poleg študija, pa jim je vedno zmanjkalo časa. So ga »zabili« drugače. Mislim, da šport in študij vedno gresta zelo lepo skupaj. Ja, se moraš malo več odpovedovati, se organizirati in gre. Ne bi spreminjala ničesar.

Kaj bi sporočila mladim?

Res bi jih povabila in spodbudila k temu, da trenirajo svoje možgane in svoje telo. Če boš samo treniral, bo nekoč morda prišlo do neke ovire, pa jo boš rešil z glavo, ne s telesom. In obratno. Tako da mislim, da ti šport lahko ogromno da, še vedno pa se dosti dogaja tudi v glavi. Ne pozabi na to!

Jekleni poligoni za vadbo na prostem se v Pivki nahajajo ob osnovni šoli.

Jekleni poligoni za vadbo na prostem so skupni projekt Olimpijskega komiteja Slovenije – Zveze športnih zvez (OKS-ZŠZ) in Skupine SIJ – Slovenske industrija jekla. S postavljanjem poligonov v krajih po Sloveniji želijo spodbujati gibanje na svežem zraku in prispevati k dostopnosti kakovostne športne infrastrukture za vsakogar. Doslej so postavili že 14 poligonov, vsak poligon pa ima svojega ambasadorja, vrhunškega športnika, ki je zaznamoval kraj, v katerem stoji poligon. Ambasadorka projekta Jeklena volja Petra Majdič prebujajo notranjo moč v vseh nas z besedami: **»Preizkusi in prebudi svojo voljo z vadbo na jeklenem športnem poligonu. Naj te vodi zavedanje, da ti nihče v življenju ne more zagotoviti, da boš postal najboljši. Lahko pa se zaneseš na svojo voljo, ki je edino zagotovilo, da se dan za dnem trudiš postati boljši in dosežeš svoj cilj.«** Petra Majdič

V PIVKI GOSTILI DRŽAVNO BALINARSKO PRVENSTVO

Balinarski klub Orlek ORO MET Pivka je konec avgusta štiri dni gostil državna prvenstva za kategoriji U-14 in U-18 v hitrostnem, štafetnem in natančnem zbijanju ter igri dvojic in posamezno. Prvenstvo se je igralo poleg osmih igrišč v Pivki še na osmih igriščih v Postojni.

Pri mladincih je bil najuspešnejši član kobjeglavskega Agrocchem Hrusta, Jaka Štremfel, v kategoriji do 14 let pa balinar Kozleka iz Kuteževega, Anže Moličnik. V štirih dneh je nastopilo skoraj 100 otrok in 50 mladincev.

Pivško občino so zastopali trije člani BK Orlek ORO MET in dosegli izjemne rezultate:

DRŽAVNO PRVENSTVO POSAMEZNO U14 - Končni vrstni red:

1. TOMAŽ BOGATAJ - ŽIRI
2. ANDRAŽ KANTAR – ORLEK ORO MET PIVKA
3. NEJC IVANČIČ - CERKNIŠKO JEZERO
4. ANŽE MOLIČNIK - KOZLEK
5. ANŽE TROBEC - KRIM
6. ŽIGA ŠTUNF - ORLEK ORO MET
7. ŽAN DAJCMAN - POSTOJNA
8. NIKO ČUK PLISKOVICA

DRŽAVNO PRVENSTVO DVOJICE U14 - Končni vrstni red:

1. KOZLEK (Moličnik, Moličnik)
2. CERKNIŠKO JEZERO (Ivančič, Hiti)
3. ORLEK ORO MET (Žan Štunf, Žiga Štunf)
4. KRIM (Obol Zenko., Trobec)
5. PLISKOVICA (Čuk, Vrabec, Jekše)

6. POSTOJNA (Dajčman, Kobal)
7. KORTE IZOLA (Jager, Šauko)
8. AGROCHEM HRASST (Kavčič, Kavčič)

Balinarski klub ORO MET Pivka

TRADICIONALNA MEDNARODNA BALINARSKA TURNIRJA V PIVKI

Balinarska kluba Orlek ORO MET in ženski balinarski klub Pivka sta sredi julija organizirala tradicionalna mednarodna turnirja. Na moškem turnirju »Ivan Černetič« je nastopilo 14 klubov iz Hrvaške in Slovenije ter dve hrvaški reprezentanci (mladinci in mlajši člani). Ti dve ekipi sta nastopili tudi v finalu turnirja, kjer so zmagali mladinci. Tretje mesto sta si razdelili ekipi Kozine in Žirov.

Na ženskem turnirju je nastopilo 10 ekip iz Hrvaške in Slovenije. V finalni tekmi so nastopile mladinke in članice domačega kluba. Zmaga je pripadla mlajšim igralkam, 3. mesto je osvojila ekipa Kastva in 4. mesto ekipa deklic U-14 iz Škole bočanja Čavle. Vsi udeleženci so pohvalili organizacijo in izvedbo obeh turnirjev ter obljubili, da bodo naslednje leto spet z veseljem prišli v Pivko.

Balinarski klub Orlek ORO MET

DIRKAŠKO POLETJE V ŠKD BALTARZAR RACING

Nova sezona v rally-ju za Slovensko državno prvenstvo se je začela v Velenju, kjer sta se udeležili tudi dve posadki novo ustanovljenega kluba ŠKD Baltazar Racing iz Pivke. Posadka J. Kovač - B. Uljančič sta imela na prvi in drugi hitrostni preizkušnji nekaj težav s pogonskim agregatom, nato je sledil še majhen zdrs s ceste, a na srečo brez večjih posledic.

Vseeno sta zaključila na 2. mestu v Yugo pokalu in 11. mestu v diviziji 1, čestitke zmagovalcu domačinu Robertu in sovoznici Lari za odlično borbo vse do zadnjega.

Ne smemo pozabiti tudi na drugo posadko iz ŠKD Baltazar Racing kluba M. Česnik - T. Simčič za svoj prvi krstni nastop v rally-ju sta se odrezala več kot odlično, saj je bil njun glavni cilj uspešno prevoziti rally do konca. To jima je tudi uspelo brez večjih težav in osvojila sta 5. mesto v Yugo pokalu in 14. mesto v diviziji 1.

Sezona se je nadaljevala v Ajdovščini 25. in 26. julija z ljubljeno 10. dirko Rally Vipavska dolina. Žal pa dirkaški vikend ni prinesel pozitivnih rezultatov. Posadka J. Kovač - B. Uljančič sta zaradi težav z menjalnikom odstopila, prav tako pa tudi posadka M. Česnik - T. Simčič zaradi težav z elektroniko. Sledil je Rally Železniki, katerega se je iz ŠKD Baltazar Racing udeležila le posadka J. Kovač - B. Uljančič. Prvi dan sta imela nekaj težav z dirkalnikom,

vendar so do drugega dne uspeli težave odpraviti in se na odobritev organizatorja uspešno udeležila super rally-a in na koncu dosegla 4. čas v svoji diviziji. Zadnji vikend v avgustu pa je že tradicionalno potekala gorsko hitrostna dirka v II. Bistrici. Domače preizkušnje se je udeležil voznik Martin Česnik s svojim dirkalnikom. Glede na to, da gre za drugačno disciplino, kot je vožnja v rally-u, ga ni čez užitek kot dirkati pred domačimi navijači in lokalnimi sponzorji. Martin je na zadnji dirki v poletju dosegel drugo mesto v svoji diviziji.

Sezona se bo nadaljevala še v septembru z rally-em v Novi Gorici in pa hrvaškem Poreču. V ŠKD Baltazar Racing računamo na udeležbo na obeh preizkušnjah.

Radi bi se zahvalili našim družinam za podporo, mehanikom in osebjem za vso pomoč ob dirkaških koncih tedna in pripravi dirkalnikov pred dirkami ter seveda vsem sponzorjem in donatorjem, brez katerih ne bi mogli izpeljati vseh rally-ev.

Ekipa ŠKD Baltazar Racing

USPEŠNI NA SVETOVNEM PRVENSTVU

Na kegljiščih v Kranju in Kamniku je potekalo svetovno prvenstvo za mlade kegljačice in kegljače. V reprezentanci Slovenije jih je iz Kegljaškega kluba Pivka nastopilo kar nekaj in to zelo uspešno. Osvojili so eno zlato, tri srebrne in eno bronasto medaljo. Pa poglejmo dosežene rezultate. V kategoriji U-18 so osvojile ekipno srebrno medaljo Lea Pašič, Aurora Pekošak in Iris Zoran, Iris Zoran pa je osvojila srebrno medaljo v kombinaciji U-18 in zlato medaljo v tandemu z Žigo Požarjem iz KK Proteus Postojna. Nataša Radič je osvojila bronasto medaljo v tandemu U-23 s Špelo Kunčič iz KK Impol. Med fanti je Denis Pašič v ekipi s sotekmovalci Žigo Požarjem (KK Proteus Postojna), Primožem Kastanetom (KK Taborska jama), Anejem Kranjcem (KK Konstruktor Maribor), Nikom Steržajem in Nikom Predovnikom (oba KK Rudar Trbovlje) v kategoriji U-23 osvojil srebrno medaljo. Ko so se s trenerjem Iztokom Kovačem vrnili s tekmovanja, so jim v Kegljaškem klubu Pivka pripravili prigrizek sprejem. Prišli so tudi starši, sorodniki in prijatelji

kegljanja. Vsi so jim želeli čestitati, saj je to krona dobrega dela v klubu. V imenu Občine Pivka jih je nagovoril in jim čestital podžupan Boris Rebec, v imenu kluba pa predsednik Andrej Godina.

Novi uspehi kluba so plod strokovnega dela trenerja Iztoka Kovača in prizadevnosti mladih športnic in športnika. Čestitke vsem.

Ernest Margon

MILAN BUBNIČ ZNOVA NAJBOLJŠI

Večkratni državni prvak gorsko hitrostnih prvenstev, vselej nasmejan domačin Milan Bubnič, se tudi v letošnji sezoni uspešno podaja na hitrostne preizkušnje. S svojo ekipo HBB motorsport – Gradmax racing team si je v avgustu pridiral dve novi zmagi.

Po letu premora so v Lučinah spet organizirali gorsko dirko za državno prvenstvo. Milan Bubnič, prvak v državnem prvenstvu, je upravičil vlogo favorita in se z zmago vrnil v boj za

Foto: Modic

naslov državnega prvaka. Bubnič je konec avgusta nastopil tudi na GHD v Ilirski Bistrici, kjer je kljub nekaterim težavam, prepričljivo osvojil zmago ter znova slavil kot najboljši slovenski gorsko hitrostni državni prvak.

Izjemne vožnje, super ekipa in navdušeni navijači so tisto, kar daje posebno vzdušje uspehom, ki jih niza Pivčan že vrsto let. Bubniču čestitamo tudi mi!

DKH

TELOVADCI PRED 110-imi LETI

Pričujoča fotografija je bila iz Št. Petra (danes Pivka) pred 110 leti (3.11. 1911) poslana v vas Bitnje (danes obstajata Zgornja in Dolnja Bitnja) pod Premom. Poslal jo je svoji mami Mariji moj stari oče Janez Frank (1893 – 1937), ki je bil tedaj star 18 let in na stari fotografiji stoji kot predzadnji. V Trstu se je izučil za mizarja in bil član tamkajšnjega Sokolskega društva ter z njim nastopil na več prireditvah, tudi v Zagrebu. V prvi svetovni vojni je bil kot avstrijski vojak - topničar tudi na Soški fronti in padel v italijansko ujetništvo na reki Piavi. Bil je tudi simpatizer TIGR- a, župan Bitnje, a zaradi vojnih posledic prezgodaj umrl. O fotografiji sem povpraševal razne vire, vendar pravega odgovora nisem dobil. Morebiti so na sliki telovadci sokolskega društva iz Trsta, Ilirske Bistrice ali celo iz takratnega Št. Petra, ki so bili tedaj na tem prostoru zelo dejavni. Dobil sem namig, da je slika mogoče posneta prav v Št. Petru ob nekdanji Kanalčevi hiši (sedaj je tam stanovanjski blok z banko).

Brane Fatur

OLIMPIJEC IZ PIVKE PRAZNOVAL 80 LET

Tudi občina Pivka se ponaša s športnikoma, ki sta nastopila na olimpijskih igrah. To sta brata, kolesarja iz Male Pristave pri Pivki Rudi in Jože Valenčič. Prvi je nastopil leta 1968 na olimpijadi v Mehiki, drugi štiri leta kasneje na Ol v Nemčiji.

In prav Rudi je 26. julija v družinskem krogu v Postojni skupaj z bratoma Jožetom in Pavlom, ki je bil tudi kolesar, praznoval okrogel jubilej 80 let. Moje poznanstvo z Rudijem in spremljanje njegovih uspehov sega v sredo 60-ih let, ko je bil najboljši jugoslovanski in seveda slovenski kolesar ter eden najboljših amaterjev v Evropi. Druži naju tudi »brkinsko« porenko, saj imava na Premu (zaselek Potok) iste sorodnike, ne nazadnje tudi na Ratečevem Brdu, od koder izvira njegov oče, po domače se je reklo Pri Grčinovih. Kar nekaj časa bi porabil za naštevanje vseh rezultatov jubilaranta, zato le nekaj tistih najvažnejših, več pa tistih podatkov, ki do sedaj niso bili tako poznani.

Rudi Valenčič je kot član kolesarske reprezentance bivše države nastopil na Ol v Mehiki in v posamični konkurenci osvojil 39. mesto, ekipno je bila reprezentanca v kronometru šestnajsta. Velikokrat je nastopil na dirki »Po Jugoslaviji«, ki je bila v tistem času tretja največja amaterska dirka na svetu in bil dvakrat (1964 in 1968) tudi zmagovalec. Bil je večkratni državni in republiški prvak, zmagovalec dirk Po Sloveniji, Srbiji, Hrvaški in Makedoniji, dobil je tudi etapo na največji amaterski dirki v Evropi Tour del Avenir. Njegova zlata leta so bila od leta 1962, ko je postal reprezentant, do 1971. Dve leti kasneje je končal vrhunsko športno kariero, v kateri je nanizal kar 163 zmag tako na kriterijih, enodnevnih in večdnevnih dirkah.

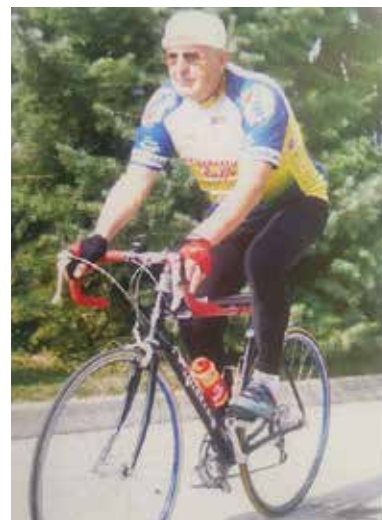
V kolesarski šport se je Rudi podal nekoliko pozno, že kot zrel mladinec. Veliko časa je prevozil s povsem navadnim kolesom, ko se je v Pivki učil poklica in bil na njem prav vsak dan. Sovaščana Jožeta Požarja, ki je študiral v Ljubljani, je naprosil, naj bi v kolesarskem klubu Rog izvedel za kakšno dirko, kjer bi lahko nastopil tudi sam. Žal dirke ni bilo na sporedu, a so ga vseeno povabili na trening

vožnjo na relaciji Dolgi most – Planina. Premiera je odlično uspela, z navadnim kolesom se je zelo izkazal in z dvema aktivnima kolesarjema v skupini privozil v cilj.

Talent so takoj opazili, ga še isti dan vpisali v klub in mu takoj dali vso potrebno opremo skupaj z dirkalnim kolesom. Leta 1966 je dirka Po Jugoslaviji potekala po gorati Črni gori s ciljem ob morju. Rudi

je po vratolomni vožnji navzdol pobegnil glavnini pa tudi spremljevalnemu avtu, ki ga po serpentinah ni mogel več spremljati. O podvigu so pisali vsi športni časopisi največ zagrebške Sportske novosti, ki so za objavo iskale primeren naslov. Kot kolesar je bil atletsko grajen, visok in pravi maneken, le nos je imel malce ukrivljen.

Od tedaj naprej je bil Rudi »Orel iz Pivke«, čeprav je to pomenilo, da dirko in potek nadzira nekje iz višav in ima vse pod seboj. Imenovali so ga tudi Florian, saj je bil rojen še pod kraljevino Italijo, ime Pivka (nikoli Postojna) pa je bilo v kolesarskem športu zaradi njega poznano po vsej bivši državi. Še nekaj utrinkov. V internatu v Ljubljani sem bil z Rudijevim bratom Pavlom. Nekega popoldneva ga je obiskala celotna kolesarska reprezentanca Jugoslavije, ki je bila na obisku v bližnji tovarni Rog. To je bil nepopisen dogodek za gojence, Pavlu pa je renome takoj zrasel. Ko je Rudi odhajal na dirke, večinoma z železniške postaje v Pivki, je svoj bicikel, rekli smo mu »specialka«, vedno predal robni blagajni. Ta ga je z »brzim« vlakom in v poštnem vagonu, skupaj z vrečami denarja poslala na določeno postajo, največ v Beograd in Zagreb. Leta 1968

je Rudi za nagrado na dirki Po Jugoslaviji dobil osebni avto Ford Taunus 12 M. Zanj pa je moral globoko seči v žep, saj so bile dajatve in carina veliko večje, kot je bila njegova vrednost. S tem avtom, ki je imel na obeh bokih velik napis »Pobijedniku utrke kroz Jugoslaviju«, se je pripeljal tudi v Prestranek, točneje k tamkajšnjemu »ringlšpilu«. Prisotni smo ga takoj obkolili, eni so občudovali avto, drugi Rudija, tretji pa njegovo punco, bodočo ženo. Rudi je imel nemalo krat težave tudi z zaščitniki, pozneje miličniki, sedaj policisti.

Njegovo dirkalno kolo namreč ni imelo luči, vozil pa se je tudi v mraku in ponoči. Od pivške železniške postaje proti Mali Pristavi moške postave na takratnih Tomosovih motorjih niso imeli nikakršne možnosti, da bi ga prehiteli ali ujeli, saj so bili to vratolomni spusti. V nasprotni smeri nizdol proti Kavarni pa mi je znanec dejal, da so se vedno bali, da se bo Rudi zaradi hitrosti zaletel v stavbo nasproti lokala. To se ni zgodilo, saj je bil mojster nevarnih odsekov in ostrih ovinkov.

Velikokrat so Rogovi kolesarji, kar nekaj mlajših je bilo tudi iz Pivke, v zimskem času trenirali oziroma nabirali moči v stari telovadnici. Tedanji upravitelj šole jim je šel zelo na roko, rekoč, najboljšemu kolesarju v državi pa bom z veseljem odklenil našo majhno telovadnico.

Na levi je Jože Valenčič, na desni (višji) je Rudi Valenčič.

Brane Fatur

Pivčanu, predanemu kolesarju in olimpijcu Rudiju Valenčič, ob nedavnem jubileju, praznovanju 80. rojstnega dne, namenjam iskrene čestitke.

Šport in športni duh se vedno znova izkažeta kot vrednoti, ki nas mnogokrat povezujeta in navdušujeta pa tudi učita vztrajnosti in predanega dela. Ob osebnem prazniku pivškemu športniku zatorej zahvala za izjemne pretekle športne dosežke, ki se jih v Pivki še danes radi spominjamo, obenem pa iskrena želja, da bi številne pozitivne športne vrednote prežemale prav vsak njegov dan z življenjsko energijo, pogumom, vztrajnostjo in radostnimi trenutki.

Vse najboljše!
Robert Smrdelj, župan

PIKE

DANCE TEAM

ONE TEAM

ONE DREAM

Kontakt: Mojca Korent (041-470-537)
Špela Režek (031-311-500)
email: sportno.drustvo.pike@gmail.com

VPISI 2021/2022

Kategorije

PERFORMANCE CHEER POM

PERFORMANCE CHEER JAZZ

Starost:

Predšolske Pikice (4-7 let)

Mini Pikice (7-8 let)

Otroška skupina Pikice (8-12 let)

JUNIOR PIKE (12-16 let)

SENIOR PIKE (15 let dalje)

Pivka

vadba bo potekala v dveh skupinah različnih starosti

INFO: zmajckovatelovadba@gmail.com ali gsm: 051 371 551 52 Pivka 1,2

ZMAJČKOVA TELOVADBA

za otroke od 2. do 7. leta starosti

Začnemo 5.10.2021

VPIS DO 26.9.2021

Vadba bo potekala v telovadnici OŠ PIVKA

Geodetske storitve

Parcelacija

Ureditev meje

Izravnavna meje

Inženirska geodezija

Določitev hišne številke

Označitev meje v naravi

Izdelava geodetskega načrta

Zakoličba stavbe in drugih objektov

Izdelava elaborata lokacijske izboljšave

Izdelava elaborata za spremembo podatkov katastra stavb

Pomoč pri prodaji in nakupu nepremičnin (izpeljava celotnega posla)

Izdelava elaborata za vpis stavbe in delov stavbe v kataster stavb

Določitev zemljišča pod stavbo in izdelava elaborata za evidentiranje stavbe

📍 Knežak 3, 6253 Knežak ☎ +386 [0]31 733 290 / +386 [0]31 344 738 ✉ info@merkantil-geo.si 🌐 www.merkantil-geo.si

A Adelsberg
ENERGETSKI SISTEMI, Petelinje

Svetovanje • Prodaja • Montaža • Zagon

Naročite brezplačni ogled in svetovanje ➔ info@adelsberg.si

☎ 040 298 822

www.adelsberg.si

SELTRON

Konvektor VK namesto radiatorja,
lahko greje ali hladi.

SELTRON

Rekuperatorji izboljšajo zrak,
zmanjšujejo vlago in plesen.

Toplotne črpalke DAIKIN Altherma,
ko druge obupajo, DAIKIN greje.

SELTRON

Uplinjevalni kondenzacijski
kotel na polena UKP.

SELTRON

Zelo učinkovit
kotel na pelete PKO.

SELTRON

Kolektorji v setu SRS
izkoriščajo moč sonca.

SELTRON

Sanitarna toplotna črpalka SAN,
topla voda za celo družino.

LASTNIKI GOZDOV

Nudimo vam:

- Odkup lesa na panju ali kamionski cesti
- Posek in spravilo lesa

Zagotavljamo pošteno izmero lesa,
konkurenčne cene ter plačilo po dogovoru.

info:

☎ 030 329 527 - Vladimir

www.taksus.si

*Pride čas, ko si izmučeno srce
želi le spati,
v sen večni potovati,
ko življenje je zaključeno.*

Ob slovesu naše drage

SILVE KALUŽA

(1932 – 2021)

IZ NARINA

se iskreno zahvaljujemo vsem,
ki ste se poslovili od nje in jo
pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala za vse darove in tolažilne
besede.

Vsi njeni

NAGRAJENCI

Objavljamo nagrajence julijske številke Pivškega lista. Čestitke za srečo, ki je bila tokrat na vaši strani.

Podjetje Slavec-pro nagrajuje...

- Prva nagrada: izdelava systemskega zaklepanja do max 3 cilindrov ► **STANE STAVANJA**
- Druga nagrada: varnostna kljuka za vhodna vrata ► **ALENKA KUŠČER**
- Tretja nagrada: varnostni cilindrični vložek APECS RT v željeni dimenziji ► **MARJAN FRANK**

Za prevzem oziroma koriščenje nagrade vas vljudno prosimo, da izrežete objavo z imeni nagrajencev ter se z osebnim dokumentom oglasite v podjetju Slavec-Pro oziroma Šempjtr bar ali jih pokličite glede koriščenja nagrade.

Šempjtr bar nagrajuje

Torto ali sladoled in kavo po izbiri prejmejo:

- **TADEJA ROJC ISKRA**
- **MARA MORAVEC**
- **HELENA TOMŠIČ**

NAGRADNA KRIŽANKA

Svit Čas je, da pomislite nase. DRŽAVNI PROGRAM PRESEJANJA IN ZGODNJEGA ODKRIVANJA RAKA NA DEBELEM ČREVESU IN DANKI									Razvedrilo	ENOTA ZA MERJENJE OSVETLJENOSTI	GLAVNO MESTO PAKISTANA	TEČAJ (ZASTAR.)	MJAN-MARSKA VALUTA, KJAT	PESNIK FLISAR	VSTOP-NICA	
	MANJŠA PTICA PEVKA															
	TEMELJNI ZAKON DRŽAVE															
	STROKOVNJAK ZA KLETARSTVO															
	ROČNA RIBIŠKA MREŽA NA PALICI				LEV TOLSTOJ IZPIRALEC ZLATA											
	Razvedrilo	PLAČA, OSEBNI DOHODEK														
		HOJA														
	AMERIŠKI ASTRONOM (ASAPH)					RAHLO VITA GROBA BOMBAŽNA PREJA	PODALJŠEK MENICE									
	OBJAVITEV NEKDANJI ETIOPSKI KNEZ															
AVTOR: IVAN CINGERLE	OBLIKA TELESNE DEJAVNOSTI	MORSKA VODA	KANT-AVTOR SMOLAR	KOBILA, ZLASTI SUHA	15. IN 4. ČRKA	BOŽJI SEL	GLASBENIK GJURIN	PIŠČAL IZ LUBJASTE CEVKE SPONA, VEZ							NOŽEV HRBET	
IZLET-NIŠKA TOČKA LJUBLJANČANOV												PISATELJ JANČAR				
LIČNICA												PISATELJ PARTLIJČ			MOJZESOV BRAT LATINSKO-AMERIŠKI PLES	
OČRT, PRIKAZ					TRNAT GRM Z BELIMI CVETI SPOKOJ						KRAJ NA KOPRSKEM				NADA ŽGUR	
											OČE				RECIKLIRANJE	
RIHARD JAKOPIČ			NAZIV				POLJSKA PTICA								ŽELEZOV OKSID SKUPINA PTIC V LETU	
			SESTRIN MOŽ				MAKEDONSKO KOLO									
TESNILNA PRIPRAVA								DELAVNICA UMETNIKOV AKIJA, AKIA								BESEDA ENAKO-ZVOČNICA
Razvedrilo	AMERIŠKI PLAVALEC (MICHAEL)	VARJENI ŠIV				SPOJ ROKE S TRUPOM						NEMŠKA PESNICA (NELLY)				
		LENUH, LENOBA				LETALNA NAPRAVA						TEKOČINA V ŽILAH				
NAČRT					FOKSTROT						NASPROTJE ANIONA					
					KANADSKA PEVKA LAVIGNE						GRŠ. MUZA LJUBEZEN. POEZIJE					
PLOŠČINSKA MERA							TRSKA							VRHUNEC SPOLNE NASLADE, ORGAZEM SESTEVEK		
EMIL NOLDE			KRAJ V SOŠKI DOLINI VULKAN NA HAVAJIH					PERUNIKA							VAS V LOŠKI DOLINI ANGLEŠKI PLES	
								PESNIK MERMOLJA								
LOŠČILO				OBROBNA GREDICA ZA ROŽE DUŠKO LOKIN								UŠESNI NAKIT				
												OSKAR KOGOJ				
DELAVEC PRI PREDILNEM STROJU									SLOVENSKA TELEVIZIJA (ANJA)							
AMERIŠKI IGRALEC (SYLVESTER)									JAPONSKO MESTO NA HONSUJU							

OKAJAMA: mesto na Honšuju, SACHS: nemška pesnica, PHELPS: ameriški plavalec, HALL: ameriški astronom, ALONŽA: podaljsek menice

Rešitev križanke nam do 31. oktobra 2021 sporočite na pivski.list@pivka.si. Izmed vseh prispelih pravilnih odgovorov bo s praktično nagrado nagrajenih pet srečnežev.